

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÇİNLİ GENÇ YAZAR İLK ROMANIYLA TÜRKÇEDE

AN
YU

SEN
ÇOK SEVERSİN
BU YEMEĞİ

çevirmen
gökçe çalışkan

**düşünerek
ve düşleyerek
yaşayanlara**

**dūs
bāz**

AN YU

Pekin’de doğup büyüyen An Yu, akademik eğitimi için on sekiz yaşındayken New York Üniversitesi’ne (NYU) gitti ve Amerika’ya taşındı. Aynı Üniversitenin Güzel Sanatlar Bölümü’nde Yaratıcı Yazarlık alanında yüksek lisansını tamamlayan Yu, kurmaca eserlerini İngilizce yazıyor. Şu an yirmi altı yaşında olan yazar, Paris ile Hong Kong arasında gidip geldiği bir hayat sürüyor. *Sen Çok Seversin Bu Yemeği* yazarın ilk romanıdır. Yazarın ikinci romanı *Ghost Music* [Hayalet Müzik] yine Düşbaz Kitaplar tarafından yayımlanacaktır.

GÖKÇE ÇALIŞKAN

1990 doğumlu Gökçe Çalışkan, 2012’de Marmara Üniversitesi İngilizce Mütercim-Tercümanlık bölümünden mezun oldu. Eğitimine İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Yüksek Lisans Programı ile devam ediyor. 2012’den bu yana dış haber editörü-çevirmen olarak çalışıyor.

SEN ÇOK SEVERSİN BU YEMEĞİ

AN YU

Çevirmen: Gökçe Çalışkan

DÜŞBAZ KİTAPLAR: 22

SEN ÇOK SEVERSİN BU YEMEĞİ · AN YU

ORJİNAL ADI: BRAISED PORK

İNGİLİZCEDEN ÇEVİREN: GÖKÇE ÇALIŞKAN

YAYIN YÖNETMENİ: CANSU CANSEVEN

YAYIMA HAZIRLAYAN: NİMET KIRŞAN

SON OKUMA: DÜŞBAZ ATÖLYE

© 2020 BY AN YU

Bu kitabın tüm yayım hakları
Düşbaz Kitaplar'a aittir.

Bu kitabın hakları AnatoliaLit Telif Hakları
Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

KAPAK TASARIMI: DÜŞBAZ ATÖLYE

DİZGİ: ESİN TAPAN YETİŞ

Baskı ve Cilt: Ali Laçın/Barış Matbaa/Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı/Zeytinburnu/İstanbul
Tel. (0212) 567 11 00
Sertifika No: 46277

Birinci Basım: Ekim 2022

ISBN 978-625-7425-23-0

Sertifika No: 10704

Düşbaz Kitaplar, Ayrıntı Yayınları'nın markasıdır.

INSTAGRAM @dusbazkitap

FACEBOOK @dusbazkitaplar

TWITTER @dusbazkitaplar

YOUTUBE Ayrıntı Yayın Grubu

WWW.AYRINTIYAYINLARI.COM.TR

DUSBAZ@AYRINTIYAYINLARI.COM.TR

0212 512 15 00 EXD.

HOCAPAŞA MAH. DERVİŞLER SOK.

DIRİKOÇLAR İŞ HANI, NO:1 KAT:5

SİRKECİ, FATİH-İSTANBUL

ÇİNLİ GENÇ YAZAR İLK ROMANIYLA TÜRKÇEDE

AN
YU

SEN
ÇOK SEVERSİN
BU YEMEĞİ

cevirmen
gökçe çaliskan

Bir

Turuncu şal Ciya Ciya'nın¹ omzundan kayıp küvete düştü. Islanıp rengi koyulaştı ve Çen Heng'in kafasının yanı başında asılı kaldı; tıpkı bir Japon balığı gibi görünüyordu. Halbuki Ciya Ciya daha birkaç dakika önce her iki omzundan sallandırıdığı birer şalla, kocasının hangisini daha güzel bulacağını sormak için banyoya girmişti. Ancak kocasını yarısına kadar dolu küvetin içine doğru yüzükoyun çömelmiş, kalçasına kadar suya batmış halde bulmuştu.

"Aaa! Saçlarını mı yıkamaya çalışıyorsun canım?" sorusuydu sorduğu.

Kocasının kendisine böyle bir eşek şakası yapmayacağını gayet iyi biliyordu. Peki ama yetişkin bir erkeğin bu kadar cık küvette boğulması mümkün olabilir miydi? Belki nabzı

1. Yazar Çinli olmasına rağmen kitabı İngilizce yazmıştır. Özel isimlerin Türkçeye aktarımında da Latin alfabesindeki bu halleri üzerinden Türkçede söylenişleri veya yazarın kendi telaffuzunu baz alınmıştır. (ç.n.)

hâlâ atıyordu diyerek bir umut kocasının bileğini yokladı ve burnundan baloncuk çıkıp çıkmadığını görmek için küvetin içine doğru eğildi. Adını seslendi, küvete girdi ve hiç yoktan doğrultabilmek için gövdesinden tutup kaldırmaya çalıştı. Fakat biraz bile kıpırdatamadı, kocasının bedeni bozuk robot gibi kaskatıydı.

Ambulans yoldaydı, en azından kendisine öyle söylenmişti. Ciya Ciya bej renkli fayans zeminde dizlerinin üzerine çöktü. Küvetteki su boşalsın diye tıpayı kaldırdı. O an yapmayı akıl edebildiği tek şey oydu, belki de su olmazsa Çen Heng yeniden nefes alabilirdi. Kollarını küvetin kenarına koyup kavuşturan Ciya Ciya kocasının bedenini sanki müzedeki bir heykelmiş-çesine incelemeye daldı. O zamana dek böyle bir durgunluğun yanından bile geçmemişti. Bunun, dört yıllık evlilik hayatları boyunca eşiyle paylaştığı ilk sessizlik ânı olduğuna yemin edebilirdi. Gece yan yana uyurlarken bile mutlaka bir ses olurdu. Kocasının horlaması olsun, çalışan klima olsun, yoldan geçen arabalar olsun. Gelgelelim o an ses seda yoktu. Kocasının çömelir haldeki bedeni dakikalar ilerledikçe donuklaşıp zayıflıyor gibiydi; tıpkı parçalanması an meselesi olan kuruyup kalmış, zımparalanmış kili andırıyordu. Ciya Ciya birden kusacak gibi oldu, bunca zaman kendisinin de nefesini tuttuğunu fark etmişti. Avcunun içiyle ağzını kapattı ve aklına başka şeyler getirmeye çalıştı. Acaba öldükten sonra beden ne kadar sürede soğuyordu? Birkaç dakika mı? Bir saat mi? Birkaç saat mi? En ufak fikri yoktu. Banyodaki nem, boğazına yapışan eller misali üzerine çökmüştü ve hep haddinden fazla büyük olduğunu düşündüğü o mermer banyo şimdi gözüne haddinden fazla küçük görünüyordu, hem kendisi hem Çen Heng için boğucu bir yer halini almıştı. Ciya Ciya'ya öyle geliyordu ki Çen Heng'in böyle bir yerin ölünecek münasip bir yer olmadığını aklının ucundan bile geçirmediği çok belliydi. Karısını, onu o halde bulacak ilk kişi olan, bulduğunda da tek başına olacak ve yanına birisi gelene kadar o banyoda beklemek zorunda kalacak karısını hiç düşünmemişti. Karısının, onu orada, çıplak ve son nefesini vermiş olarak bulmasının ardından birkaç dakika içindeki halini hiç gözünde canlandırmamıştı çünkü eğer canlandırmış olsaydı muhakkak ki ölmek için başka bir yol seçerdi.

O günün sabahında kahvaltı ederlerken Çen Heng, iç geçirme ve ağzına bir kerede attığı salatalık turşusu eşliğinde, belki de her yıl yaptıkları Sanya yolculuklarına yeniden başlamanın iyi bir fikir olduğunu gevelemişti. Haftalardır ağzından ilk kez hayırlı bir laf çıkmıştı. Çen Heng bir önceki yıl, adı konmamış sebeplerden dolayı tatili iptal etmişti, Ciya Ciya'nın söylemeye dili varmasa da kocasının ona ve tabii evliliklerine de ilgisini giderek yitirdiğine dair içine doğanların da bunda payı vardı. Ciya Ciya'yı hiç sevmemişti, hayır, Ciya Ciya o kadarının da farkındaydı. Aptal değildi ama aşk değilse bile beyanlarıyla sabit yuva kurma niyetlerinin ayakta tuttuğu, ömür boyu sürecek bir ortaklık vadetmişlerdi birbirlerine. Çen Heng evli kalma niyetinde olduğu konusunda karısının içini rahatlatığı sürece Ciya Ciya için affedilemeyecek hiçbir şey yoktu zaten.

“Ne zaman yola çıkacağız?” diye ânında yanıtladı Ciya Ciya, Çen Heng hâlâ salatalıkları çiğnerken. “Kahvaltıdan sonra bavul hazırlamaya başlayayım.”

“Sen ne zaman istersen. Ben bir banyo yapacağım.”

“Banyo mu?”

Ciya Ciya'ya göre Çen Heng asla banyo yapan erkeklerden olmamıştı: Kendisini sıcak suyun içine sokmakta zevkli bir taraf görmüyor, duşu tercih ediyordu çünkü böylelikle sonucun daha temiz olacağına inanıyordu. Ciya Ciya bu banyo lafının üstüne gitmek istiyordu. Ağzındaki lokmayı hemen yuttu, biraz su içti ve tam lafa girecekken kocasını sorularıyla huzursuz eder ve güne daha yeni başlamışken kendisi yüzünden ruh hali bozulur korkusuyla diyeceklerini kendine saklamayı seçti.

*Kongf*² kâsesini kafasına dikip kalanı tek seferde ağzına atmaya hazırlanırken “Çok eşya alma,” diye uyardı karısını Çen Heng.

Ciya Ciya, Çen Heng'in küvetin tıpasını takıp suyu açtığını duymuştu. Aylardan kasımdı ve kışlıkları çıkarma işini daha yeni halletmişti. Bavulu açtı, sandalyeye çıkıp gardıropta yazlıkları kaldırdığı üst bölmeye uzandı. Çen Heng'in bir şeylerini unuturum korkusuyla dikkatini toplamaya özen gösterdi. Böyle bir şeyin seyahatlerini mahvetmesine izin vermeyecekti. “Bı-

2. Asya ülkelerinde tüketilen bir tür pirinç lapası. (ç.n.)

rakayım banyosunu yapsın,” dedi kendi kendine, “bırakayım yalnız kalsın.”

Evliliklerinin bu aşamasında Çen Heng’in bavulunu hazırlamak çocuk oyuncağıydı. Ciya Ciya’nın ilk bavul hazırlama girişimi, yani balayı için olanı, felaketle sonuçlanmıştı. Bavula gereğinden fazla çorap atmış, Çen Heng’in satranç takımını ise unutmuştu. O yolculuktan sonra kocasının çantasını onun beğenisine göre toplamayı çabucak öğrenivermişti: İç çamaşırları yuvarlanacak, polo yaka tişörtler katlanacak, satranç takımı öyle bir yerleştirilecek ki bavul kontrol için açıldığında bile takımın başına bir iş gelmeyecek, bir de sağ üst köşede Çen Heng’in hangileri olacağına kendisinin karar vereceği puolar için küçük bir yer bırakılacak.

Kendi eşyalarını toplarken daha fazla zorlanmıştı. Bir süredir alışverişe çıkıp kendisine yeni kıyafetler almamıştı, Çen Heng her seyahatten önce ondan bunu yapmasını isterdi.

“Alışverişe çık,” derdi. “Vitrindekilerden birkaç parça yeni bir şey al. Plajda hoş görünürsün. Tabii kendini de mutlu etmiş olursun.”

Belki de ertesi gün mağaza mağaza dolaşmalıydı ama Çen Heng açıkça yanına fazla eşya almamasını söylemişti malum. Para sıkıntısı mı çekiyordu? İşleri kötü mü gidiyordu? Banyosunu bölüp ona sorma isteğine kapıldı bir kez daha. *Neden banyo yapıyorsun? Sen hiç banyo yapmazsın ki. İşyerinde bir sorun mu var?* Onun karısıydı, metresi değil, bilmeye hakkı vardı. Ama zamanını genelde onunla geçirdiğinden Çen Heng’in derinlerde gömülü kalmasını yeğlediği bir şeyleri kazıp gün yüzüne çıkarmaktan korkuyordu.

Nihayetinde onu yine de bir kolaçan etmeye, banyonun onu sakinleştirip sakinleştirmediğini görmeye karar verdi. Belki de Ciya Ciya’ya kendiliğinden içini dökerdi. Ciya Ciya böyle düşünerek eline biri turuncu, biri de çiçekli iki şal aldı, birkaç dakika daha bekledi, içeri girince nasıl gülümseyeceğinin provasını yaptı ve usulca banyo kapısını açtı.

Keşke bu soruları en başında, kahvaltı masasındaysa sorardı. Şimdi ise soracaklarını geri yutmak zorunda kalmıştı. Doğrusu bu açıdan gerçekten değişen hiçbir şey yoktu. Bunu

düşününce Ciya Ciya, evli olma izni verdiği bu adama karşı kırılganlık ve tiksinti duymaktan kendisini alamadı. Tuvaletle koştu, kustu, daha fazla tutamamıştı, gözleri sımsıkı kapalıydı. Çen Heng ona ihanet etmişti. O da yetmemiş, bir başına bırakmıştı. O da yetmemiş, verdiği yegâne sözü yerine getirmekte başarısız olmuştu. O an Çen Heng’le ilgili her şey acınası ölçüde itici gelmeye başladı: Öldüğünde bile hâlâ çatık duran kaşları, öne doğru sarkan ve beline taktığı küçük bir çanta gibi sallanan göbeği, seyrelmeye yüz tutmuş saçları.

Ciya Ciya başını kaldırdığında küvetin yanındaki havlu yığınının üstünde öylece duran bir kâğıt parçası olduğunu fark etti. Kâğıt ortadan ikiye katlanmıştı, banyonun sessizliğinde usulca bir açılıyor, bir kapanıyordu. Sanırsınız canlıydı. Ciya Ciya kâğıdı eline aldı, üzerinde bir şekil çiziliydi: insan başlı bir balık. Çizimin Çen Heng’in elinden çıktığı belliydi, zira kocasının bir şeyler çiziktirme tarzını bunu anlamaya yetecek kadar tanıyordu.

Yaratığın, vücudunun ortasına kadar inen kavisli bir omurgası vardı ve üzeri pullarla kaplıydı. Kabataslak çizilmiş olmasına rağmen kocaman kuyruğunun kuvveti ortadaydı. Resim aceleyle yapılmıştı ama geri kalanının aksine insana benzeyen kısmı, hayli detaylı çalışılmıştı. Baş kısmı için detaylı bir portre demek yanlış olmazdı, olması gereken her şey vardı: kırıksıklıklar, ucundan görünen burun kılları, şişkin göz altı torbaları. Bakışları, bakanın içinden geçerek dosdoğru uzaklarda bir yerlerdeki ufka yönelmiş bir erkeğin kafasıydı. Kimlik fotoğrafını andırıyordu, ne bir güler yüz ne bir çatık kaş. Yüzünün çok dikkate değer bir tarafı yoktu. Yüzüne göre fazla büyük ve üstüne tek bir saç tutamının dahi dökülmediği alnı belki. Merak uyandıran bir geçmişi olduğunu ya da onu heyecan verici bir gelecek beklediğini düşündürtecek bir emare taşımıyordu.

Ciya Ciya’nın aklına bir keresinde Çen Heng’in anlattığı bir rüya geldi. Çen Heng rüyasında, kendi deyişiyle “tüm bu saçmalıkları ardında bırakacağı ruhani bir kaçış” için tek başına Tibet’e gitmişti. Çen Heng dindar biri değildi; tapınak ya da kiliseye her gittiğinde bağış kutularına bozukluk atmak dışında belli aralıklarla, yanına kimseyi almadan bu tür yolculuklara

çıkardı. Ciya Ciya'nın onun karısı ve evinin hanımı olduğuna, kendisinin de hayat ortağını kılı kırk yararak seçen bir adam, gönlü bir başkasının yatağını mesken tuttuğu zamanlarda bile seçtiği bu kadını asla bırakıp gitmeyecek bir adam olduğuna dair çok defa Ciya Ciya'nın yüreğine su serptiği olmuştu. O yüzden Çen Heng ne zaman seyahate çıksa Ciya Ciya kocasının bavulunu hazır eder, onu kapıdan uğurlar ve dönmesini beklemeye koyulurdu.

Üstünden bir ay kadar geçmiş son seyahati için Çen Heng ilk kez Tibet'i seçmişti. Oradayken bir gece Ciya Ciya'yı aramış ve rüyasına giren bir adamı tarif etmişti.

“Adam demeye bin şahit isterdi,” demişti. “Aslına bakarsan bize yemekte tabakta servis edilmiş küçük bir balıktı ve herkes balığı yiyordu. Hepsini yedik, tek bir et parçası bile kalmadı. Kılçıklarını bile yalayıp yuttuk. Ama tam kafasına girişecekken konuşmaya başladı. Yalnız nasıl korktum! Uykumdan nasıl uyanmadım hayret. Konuşmaya başladığında fark ettim ki önümdeki balık değil. Bir adam. Konuşuyor, kahkaha atıyor, geç kaldığını ve yemeğe başlamak için onu beklememize gerek olmadığını söylüyordu. Kükreyen kahkahası hâlâ kulaklarımda.”

Çen Heng rüyanın geri kalanını hatırlamıyordu, adamın kim olduğunu da bilmiyordu. Ciya Ciya o gün bu dinledikleri üzerine pek kafa yormamıştı. Hatırladığı tek şey, gecenin bir yarısı aradığına göre Çen Heng'in belli ki yalnız olduğunu, en azından bu seyahatinde yatağında başka bir kadının ona eşlik etmediğini düşündüğüydü. Doğrusu Çen Heng'in bu rüyası, tekrar hatırına geldiği o âna dek tamamen aklından çıkmıştı çünkü Çen Heng, Tibet'ten döndükten sonra ne balığın ne de adamın lafını etmişti.

iki

Leo, barının koyu renkli ahşap bankosunun arkasında tek başına durmuş, son müşterisinin içkisini hazırlıyordu. Üstünde beyaz bir gömlek ve siyah bir yelek vardı, bordo renkli kravat takıyordu, gömleğinin kollarını dirseklerine kadar sıyırmıştı, bardak yıkayıp durduğu için elleri ıslaktı. Pikapta çalan Billie Holiday susunca Leo yavaşça ellerini kuruladı ve Holiday'in yerine bir Chet Baker taktı. Sakin davranmaya ve nezaket sınırları dışına çıkmamaya her daim özen gösterir, yalnızca işinin gerektirdiği kadar hareket ederdi. Yıllar içinde mükemmel seviyeye taşıdığı bir maharetti bu. Yüksek sesle nadiren gülerdi ama soğuk biri olduğunu söylemek de doğru olmazdı, ara sıra da barda işler sakinlediğinde sohbet katıldığı olurdu. Kimse gerçek adını bilmiyordu. Zaten "Leo" olmak ona yetiyordu. Böylesi bir gizemlilik hoşuna gidiyordu: Barında bürünebildiği

mesleki, ayrı bir persona³. Ek bir getiri olarak da isminin İngilizce olması mekâna sofistike bir hava katıyordu.

Gece sakinleşmişti ve bankoda oturan yalnızca bir müşteri kalmıştı. Son haftalarda barda neredeyse her akşam boy gösteren, otuzlarının başında bir kadındı. Leo kadının ölen kocasını, Çen Heng'i tanıyordu. Çift, yolun karşısındaki apartman kompleksinde oturuyordu, kocanın işyeri de oraya yakın olduğundan barın müdavimlerindendi. Bazen tek başına gelirdi ama çoğunlukla yanında başkaları olurdu. Sayısı bir elin beş parmağını geçmeyen bazı akşamlar ise karısını da getirirdi ama kadın tek kadeh şarabı bitirmesine yeten süreden daha uzun kalmazdı asla. Yalnızca şarap içerdi.

Leo müşterilerini yakından gözlemlemeyi asla ihmal etmezdi. Nasıl bir ruh hali içinde olduklarını, yanlarındakinin birlikte iş yaptıkları insanlar mı yoksa arkadaşları mı olduğunu ve kendileriyle nasıl konuşmasını istediklerini anlayabilmek hoşuna giderdi. Çen Heng'i çok net hatırlıyordu: Sinek kaydı tıraş olan bir adamdı, kışın bile koyu tenliydi, Mandarincesinde⁴ nadiren de olsa güneyli aksanı kendini belli ederdi. Başkası olsa köken sorgulamakla uğraşmazdı ama doğma büyüme Pekinli olan Leo, yıllardır insan gözleme işi olan barmenlikle iştigal ediyordu. Çen Heng'in boyu bir güneyliye göre uzundu, omuzları genişti ve heybetli bir fiziği vardı. Yine de bardan dışarı adımını her attığında başını eğerek, omuzlarını dikleştirir ve adımlarını dışarıya fark ettirmeden hızlandırır. Kaç villası ya da apartman dairesi olursa olsun sokaklarda asla "Bunların hepsi benim," diyerek dolaşmayacak türden bir adamdı: En yoksul vatandaşlarda bile olan tam bir "Pekinli" özelliği. Çen Heng'de o kendine hak görme duygusundan eser yoktu.

Karısı ise farklıydı. Kadında çözemediği şeyler, yeni ve farklı gelen bir tür mesafeli duruş vardı; sanki dünyadaki etkileşimlerin tekinin bile onunla uzaktan yakından alakası yoktu. Özellikle göze çarpan biri olmaması ve kısa boyuna rağmen

3. Analitik psikolojinin kurucusu Carl Gustav Jung'a göre kişilik arketiplerinden biri. İnsanın çevresine karşı taktığı maske veya büründüğü kimlik olarak özetlenebilir. (ç.n.)

4. Ülkede, Çince'deki Pekin lehçesinin esas alındığı ve 1 milyardan fazla insanın konuştuğu ortak dil. (ç.n.)

kalemle çizilmiş gibi duran ağzı, burnu, gözleri, ufacık yüzü ve düşük omuzları Leo'nun aklına eski mürekkep resimlerindeki kadınları getiriyordu. Güzel değil ama inanılması güç derecede kadınsı. Anlaşılan o ki Çen Heng gençlik ve güzelliğin geçiciliğini kabullenmiş ve bu sebeple de onu karısı olarak seçmişti. Üstünden zarafet akan bir eş, öyle bir eş ki erkek bir akşam davete yanında götürür ve yanındaki bu kadın o kadar genç olmasa da erkek tüm bakışların kendisine çevrildiğini görür çünkü en hoş, en zevkli aksesuarı kendisi taşıyordur. Çen Heng karısını beraberinde bara götürdüğünde bunu sadece iş hayatında değil, aile konusunda da başarılı olduğunu göstermek için yapıyordu. Kadının sakinliğini hiçbir şey bozamıyordu ve hafif öne çıkık ön dişleri hesaba katılmazsa Leo gülüşünün zarif olduğunu düşünüyordu. Sanki kadının duygularının üzerine bir kapak kapatılmıştı ve içinde kazan kaynıyor olsa bile kapak zerre kıpırdamıyordu.

Kadın, Çen Heng'in ölümünden beri kapanış saatinden yaklaşık on beş dakika önce barda bitiyor, Leo'yu mekânı biraz daha geç kapatmaya mecbur bırakıyordu. Kapıyı yalnızca zayıf vücudunun içeri süzülmesine yetecek kadar iter, bankonun bir ucuna yerleşir, çantasını yanındaki taburenin üzerine koyar, bir kadeh şarap söyler ve topuzunu açıp saçlarını salardı. Bara geldiğinde halihazırda sarhoş olurdu çoğu kez. İlk başta Leo'nun fark etmesi zor olmuştu çünkü kadın hiç kimseyle konuşmuyordu ve her zaman için oldukça zarif hareket ediyordu. Kadının davranışlarında gözle görülür bir fark olduğunu kadın ancak bir gece bara ayık geldiğinde anladı Leo. Kadın tüm rutinini yerine getirmişti: Bankonun bir ucuna yerleşilmiş, çanta yere bırakılmış, bir içki söylenmiş, saçlar salınmış. Fakat kadın daha sonra çantasından bir tomar kâğıt çıkarıp okuma gözlüklerini takmıştı. Aslında ayık olduğunu ele veren şey bir şeyler okuyor olması değil de daha çok yüz ifadesindeki dinginliğin tek bir noktada toplanmış olmasıydı. Birdenbire meraklı ve kararlı birine dönüşmüştü. İlk kez eline bir roman alan çocuktan farkı yoktu.

O gece ise her zamankinden daha alkollüydü. Önüne ilk gelen tabureye çöktü, bir yandan da çantasını yere attı. Kendine

bir kadeh brendi getirilmesini istedi, Leo brendiyi bir bardak suyla servis etti. Gözlerini kadehe dikmiş halde eğildi, dudaklarını kadehin ağzına değecek hizaya getirdi ve içkisinden bir yudum aldı.

“Ah... Evet, bu daha iyi. Sert bir şeyler tercih ederim. Sen?” diye sordu.

“Yatmadan önce hep bu brendiden bir kadeh içerim,” diye yanıtladı Leo.

“Yok, sadece yatmadan önce değil. Yani ben pek uyumam zaten.” Kadın bir yudum daha aldı, bardaktaki bulanık yansımalarına baktı ve parmağıyla göz altı torbalarına birkaç kez hafifçe vurdu. “Sanırım şarap bende alışkanlık yaptı. Sonuçta bayağı zarif bir içki. Benim gibi bir kadın için. Yine de bazen, yüzüne yumruk gibi inecek bir şeyler arıyor insan daha çok.” Çantasını yerden kaldırıp taburenin üstüne koydu. “Yerime kimseyi oturtma olur mu? Biraz hava alacağım.”

“Bu gece hava o kadar da temiz değil,” dedi Leo.

Kadın cebinden hava kirliliğine karşı takılan maskelerden bir tane çıkardı, Leo’ya doğru salladı ve kapıyı itip açtı.

Kar yağıyordu ve hava hayli soğuktu. Pekin’de bir aralık akşamı için bile hayli soğuk. Sis, ayçiçeği çekirdeği büyüklüğünde taneler halinde yeryüzüne düşen kara, pis bir görünüm katıyordu. Saat gece bir olmadan yol, açık gri bir gölgelik altında serilip uykuya dalmıştı. Ciya Ciya ne yapacağını bilemedi ve derin bir nefes alıp ciğerlerini kışla doldurdu, ardından havayı yavaşça dışarı verdi. “Maskeyi taksam mı?” diye düşündü, sonra vazgeçip gerisin geri cebine sokuşturdu. Bir sigara yakıp uyuyan şehri dinledi. O gece tuhaf bir şekilde etrafta çıt çıkmıyordu, karanlık ve ucu bucağı görünmeyen gökyüzüyle ağızbirliği etmiş gibiydi. Yaşadığı apartman binası yolun hemen karşısındaydı. Devasa ve tedirgin edici.

Bir ay geçip gitmişti. Sağlık görevlileri, öldüğünün teyit edilmesi için Çen Heng’in hastaneye nakledilmesine gerek duymamıştı ama geniş çaplı incelemeler sonrasında bile ölüm nedeni belirlenemedi. Çen Heng’in yaşını başını almış annesiyle babası

Fuciyan'dan Pekin'e geldiler ve bir haftanın ardından, oğullarının cenazesinin artık daha fazla ertelenmesinin kabul edilemez olduğuna ve Çen Heng'in bir an önce aile mezarlığındaki yerini alması gerektiğine karar verdiler. (Aksi halde merhum oğullarının ruhu sonsuza dek yok olup gidecekti.) Üstüne üstlük de Pekin'de otelden haddinden fazla zaman geçirmişlerdi, anne kendisinininkinden başka bir yatakta uyuyamıyordu. Bu yüzden Çen Heng'in babası, otoriter bir tavırla yumruğunu masaya vurup oğlunun ölüm belgesindeki "ölüm nedeni" kısmının boş kalacağını ilan etti. Ölmüştü işte, nasıl olduğunun bir önemi yoktu. Oğlunun bedenini daha fazla kurcalamalarını istemiyordu. Yaşlı çift, küllerin olduğu kabı gri bir bez parçasıyla sardı ve dikkatlice bavula yerleştirdi. Cenaze için Ciya Ciya'yı yanlarında eve götürmek istemediler. Onlara göre Ciya Ciya üstlerine çöken bir lanetti ve Çen ailesiyle bundan sonra hiçbir alakası olamazdı.

Hiç sorun değildi. Zaten Ciya Ciya da onlarla gitmeye can atmıyordu.

O günden sonra, etrafında olup biten her şey ona fikri bile sorulmadan yaşanıyor gibiydi. Çen Heng'in avukatından öğrendiği kadarıyla kocası, o para içinde yüzen kocası, ona birlikte yaşadıkları apartman dairesi ve kışı geçirsin diye hesabına aktarılmış altı bin yuan para dışında zırnık bırakmamıştı. Çen Heng daha ilk evlendiklerinde vasiyetini hazırlamış, malvarlığının büyük bölümünü kendi ailesine miras bırakmıştı.

Çen Heng hali vakti yerindeyken Ciya Ciya'ya bakmıştı ama ölümünden sonrasını hesap etmemiş, hazırlık yapmamıştı. Ciya Ciya'nın anlamaya başlaması uzun sürmedi; hayatının son birkaç yılı, yani hayatının en iyi yılları, bencil bir adamın elinde heba olmuş, adamla birlikte son nefesini vermiş, o kül kabının içine doluşturulmuş ve kocasının ailesinin dediklerine bakılırsa kendisinin giremeyeceği mezarlığa geri postalanmıştı. Keşke ona hemen bir evlat vermiş olsaydı. Çen Heng o zaman üzerine daha çok titrerdi. Evlendiklerinde Ciya Ciya hâlâ çok gençti, otuzlarına adım attığındaysa çocuk sahibi olmak için kendisini hazır hissetse de ikisinin arasında çoktan bariz bir mesafe oluşmaya başlamıştı. O zamanlar farkına varamamıştı ama evliliklerinin temelini Çen Heng ölmeden çok daha önce

parçalanmaya yüz tuttuğunu anlıyordu artık. Başka yerlerde sabahladığı o geceler, iptal ettiği o gezi, Ciya Ciya'sız geçirdiği tatiller. "Sıkıntı yok," demişti kendine, "zamanla her şey yoluna girer." Ama şimdi tüm bu olanlar onu nasıl bir duruma sokmuştu? Kendisini sokağa atılmış gibi hissediyor, bunca zaman, Çen Heng'in kendisinden bir yuvayı esirgemeyeceğini sandığı için ağlasa mı gülse mi bilemiyordu. Boş bir apartman dairesine yuva denemezdi.

Ciya Ciya bir ara daireyi satmayı gündeme getirmişti ama Çen Heng'in gayrimenkulün en güvenli yatırım aracı olduğuna dair sarsılmaz bir görüşü vardı. Bu yüzden Ciya Ciya evi kiraya verebilmek için bir emlakçıyla anlaştı. Emlakçı, dairenin, çoğu bekâr ya da çekirdek aileli beyaz yakalılara hitap edemeyecek kadar büyük olduğunu söylemişti. Daha geniş aileler de İş Merkezi Bölgesi'nden uzak durmayı tercih ediyordu. "Peki," dedi sonunda, "satılık ilanı da verelim." Çok geçmeden emlakçı, makul fiyat veren bir alıcı buldu, Ciya Ciya da bir gece bir kadeh içki eşliğinde sözleşmenin detaylıca üstünden geçti ama ipotekli emlak kredisi başvurusuyla ilgili sorun çıkınca alıcı teklifini geri çekti.

Ne kiraya verilebilen ne de satılabilen bir apartman dairesi, biraz nakit para ve bir de balık-adam çizimi dışında Ciya Ciya sahip olduğu hiçbir şey yokmuş gibi hissediyordu. Hatta bu saydıkları bile ona ait değil gibiydi çünkü hepsi bir zamanlar kocasının. Gerçekten kendisine ait hissedebileceği şeyler bulur umuduyla kendisini kaybetmişçesine odaları dolaştı. Eski tablolarından birkaçının duvarda asılı olduğunu, birkaçının da ikinci banyoda üst üste durduğunu görmek onu rahatlatmıştı.

Çen Heng, Ciya Ciya'nın resim yapmasını desteklemişti. Ta ki Ciya Ciya çalışmalarını arkadaşının galerisinde satmaya niyetleninceye kadar.

"Ciya Ciya, bu konuyu hallettiğimizi sanıyordum," demişti Çen Heng karısına. "Hayata atılıp para kazanmakla uğraşmanı istemiyorum. Bırak da karıma ben bakayım. Tamam, sana resim yapma diyen yok! Ama niye gidip resimlerini satmak zorunda hissediyorsun, hiç anlamıyorum. Tıpkı iki yakasını bir araya getiremeyen sanatçılar gibi."

Ciya Ciya salonda koltukta oturuyor, Çen Heng de etrafında ona tepeden bakarak dolanıyordu.

“Hiç hoş bir görüntü değil,” diye devam etti Çen Heng. Böylelikle Ciya Ciya’nın kariyeri bir hobiye dönüştü.

Ciya Ciya sigarasından son bir fırt çekip bara döndü. Soğuk havanın, kafasını biraz olsun netleştirdiği geçiyordu aklından. Barmen birkaç bardağı kurulum ve raftaki yerlerine yerleştiriyordu. Elleri büyük, parmakları ince ve uzun, eklem yerleri de bambuları akla getirircesine biraz çıkıntılıydı.

“Başka bir isteğin var mı?” diye sordu Leo.

“Temizliğe geçmişsin bile. İçkiyi fazla kaçırdım.”

“Bulaşık yıkamak benim için bir nevi meditasyon.” İşaret parmağını mabedine iki kez tıklatıp göz kırptı. “Eşlik edebilir miyim?” diye sordu Leo bir eliyle iki kadeh, diğer eliyle de bitmeye yakın bir brendi şişesini kavrarken.

Leo doldurdu ve ikisi de bardaklarına uzandı.

“Eşini duydum,” dedi Leo utana sıkıla.

“Evli misin?” diye sordu Ciya Ciya yaka kartını görebilmek için bankonun ucuna uzanırken. “Leo?”

“Tabii ki değilim,” dedi Leo.

“Neden?” diye sordu Ciya Ciya. Leo düşünüyor gibiydi ve Ciya Ciya’ya hemen cevap vermedi. “Aman, unut gitsin,” dedi Ciya Ciya. “Boşuna sordum sana, İngilizce isimli Leo Bey. Siz erkeklerin acele etmesine gerek yok. Böyle söyleniyor değil mi? Li-o?” Ciya Ciya taburede iyice yayıldı. “Önünde sonunda evlenmen lazım. Barı kapattıktan sonra dönecek bir yuvan olmalı. Yalnız ve ihtiyar bir adama döndüğünü görmek istemezdim Leo Bey.”

“Onunlayken yuvanda gibi mi hissederdin?” diye sordu Leo gözlerini Ciya Ciya’nın kilere dikerek.

Ciya Ciya o an diyecek bir şey bulamadı; Leo’nun onu bu şekilde kışkırtması karşısında irkilmişti, ne demeye çalıştığını da tam anlamamıştı. Çen Heng, bara gittiği gecelerin birinde, Leo’ya, karısına artık ilgi duymadığını mı anlatmıştı? Yoksa Leo’nun barda ikisini izlerken yaptığı bir çıkarım mıydı bu?

Ciya Ciya'nın eli bir an dondu kaldı ama Leo'nun fark etmesine fırsat vermeden içkisini ağzına götürdü. Bankonun üstündeki ışıklar durup dururken söndü.

"Hemen geliyorum." Leo köşede, sigorta kutusunun olduğu yere gitti.

"Sigara içmeme izin var mı?" diye sordu Ciya Ciya çantasında yeni sigara paketi aranırken.

"Kimse yokken içebilirsin," cevabını verdi Leo.

Ciya Ciya parmaklarının arasına sigarasını yerleştirdi. "Biliyor musun, bana bir apartman dairesi bıraktı," dedi Ciya Ciya birkaç dakika sonra, sigarayı dudaklarına götürüp yaktı. "Bayağı etkileyici bir daire, büyük, her şeyi var. Güzel hareket. Sence de öyle değil mi?"

Işıklar yeniden yanar gibi olunca Leo da geri geldi.

"En fazla bu kadar oldu," dedi Leo aydınlatmayı işaret ederek. "Şaltire yeniden aç-kapa yapmak için biraz beklememiz lazım."

"Sorun değil. Ben de kalkıyordum zaten."

Aslında Ciya Ciya bir içki daha söyleyecekti. Ama sanki Çen Heng birkaç ay içinde banka hesabını yeniden dolduracakmış gibi, parasını pahalı barlarda çarçur ederek ne halt ettiğini sanıyordu? Hâlâ Çen Heng'in ona bakmasını umarken hani neredeydi gururu? Birden sigarasını söndürüp hesabı istedi, ödeme yaparken Leo'nun eline fazladan yüz yuanlık banknot tutuşturdu. Eşyalarını alelacele toplayıp çıktı, Leo'nun ikram ettiği fazladan bir kadeh brendi için yüz yuanın yeterli olup olmadığı takıldı aklına. Neyse, bir dahaki sefere üstünü tamamlardı.

Kaldırımlar boştu, kar durmuştu. Ciya Ciya adımlarını yaşıttı, yolun karşı tarafına geçip evine gitti, uzun uzadıya düşünüyordu ve uzandı. Yatakta, yorganı üzerine çekip ağlamaya başladı. Hava temizleyicinin fanı her zamankinden daha hışımla dönüyordu. Pencerenin ötesinde, yeniden dumanla karışık sis, havayı ele geçirince apartman daireleri zar zor seçilir oldu. Ciya Ciya ise sessizce ağlamayı sürdürdü, ara ara da nefesini tutmaya çalıştığı için boğulacak gibi oluyordu. Dışarıdan biri görse, böyle mutsuz, yalnız ve harap haldeyken bile o buz gibi sessizliği bozmaktan ölesiye korkuyor sanırdı.

Üç

Ciya Ciya uyandığında hava hâlâ karanlıktı. Doğruldu ve ayaklarını yerde gezdirerek terliklerini bulmaya çalıştı. Ayaklarının menzilini genişletti ama hiçbir şeye değmedi. Aşağı bakınca ortada zemin denen bir şeyin kalmadığını gördü; zemin yoktu da onun yerinde derin bir denizin tabanı vardı, sanki bir geminin kenarına oturmuş da yıldızsız gökyüzünün suya yansımalarını seyrediyordu. Etrafını saran karanlık hafifçe dalgalanıyor, bu haliyle ipekten kumaşları andırıyordu. Kendini yataktan kaldırdı ve eskiden odanın zemini olan yere adımını atmasıyla kendisini içini titreten bir ıslaklığın, belli ki soğuk suyun içinde bulması bir oldu. Hemen dönüp yatağına tutunmak istedi ama yatağın yerinde yeller esiyordu. Suyu batmıştı, tutunabileceği bir şeyler arıyordu. Derin bir nefes alıp yüzmeye başladı, uzağa ve daha uzağa.

Zaman algısı bulanıklaştı ve önemini yitirdi. Ciya Ciya hangi yöne yüzdüğünü bilmiyordu. Aşağı doğru yüzse, binanın en

alt katına vardığında acaba karşısında yeniden bir zemin bulur muydu? “Denemekle ne kaybederim,” diye düşündü. Kendisine uzun gelen bir süre sonra beyaz bir ışık huzmesi suyu delip geçti. Güneş! Uzakta bir yerde güneş doğuyor olmalıydı. Suya girince kırılan ışık gözüne bir farklı göründü, başka bir boyuttan gelmiş gibiydi ama Ciya Ciya yine de ışık huzmesine doğru yüzdü, pijamasını çekiştirip parça pinçik etmişti, biri gelip yardım etsin diye haykırıyordu; sanki üzerine bir örtü örtülmüştü ve bağırsa da sesini duyuramıyordu.

Işık huzmesine yaklaştıkça altında, daireler çizerek yüzen, küçük, gümüş renkli bir yaratık olduğunu fark etti. Çıkarabildiği kadarıyla gördüğünün kıl kuyruklu minik bir balık olduğunu düşündü, sim gibi parılıyordu. Çıldırılmış gibi bir yüzüşü vardı: Yumurtadan yeni çıkmış, tek yaptığı yüzgeçlerini kullanmayı öğrenmek olan yavru bir balık.

Ciya Ciya dikkatini yeniden ışık huzmesine verip kendini ona doğru gitmeye zorladı, gümüş renkli balığı da ardında bıraktı. Sudan çıkınca kendisini apartman dairesinde yerde otururken buldu; çıplaktı, pijamaları bir kenarda üst üste duruyordu, iliklerine kadar donmuştu. Sabah güneşi panjurdan içeri sızıyordu, gökyüzünün rengi artık soluk maviye dönmüştü ve bir grup orta yaşlı kadın çoktan dışarıdaki parkta toplanmış, disko şarkıları eşliğinde dans ediyordu.

Ciya Ciya’nın gözleri giderek ışığa alıştı. Titriyordu. Vücudu kendisinden bağımsız hareket ediyormuşçasına komodinin üzerindeki çizime uzandı. Hâlâ kuru olduğunu anlayınca rahatladı, başını yatağa yasladı ve balık-adamı inceledi. Gözlerindeki cansızlığı gördü, balık-adam yem olacağının farkındaydı ama canını kurtarmaya çalışmaktan çoktan vazgeçmiş bir avdan farksızdı.

Ciya Ciya çizimi katladı ama resim gözünün önünde gitmiyordu. Şu su, neyin nesiydi o? Nasıl bir şey olduğunu hatırlamıyordu artık, yalnızca bedenini hâlâ ısırان soğuğu kalmıştı geriye. Isıtıcı gece bir ara bozulmuş olmalıydı. İçini titreten acı soğuk yerli yerindeydi. Daire gereğinden büyüktü. Taşınması lazımdı, kararını vermişti, bir an önce taşınması lazımdı. Bu yerde yalnız olmaya dayanamıyordu.

Ciya Ciya en son ne zaman, hatta kendine bile, tüm kalbiyle korktuğu bir şeyler olduğunu itiraf ettiğini anımsayamadı. Daha önce hiç korku hissetmediğinden değil çünkü korkmak nedir biliyordu elbette ama zayıflıklarının ailesine daha fazla sorundan başka bir şey getirmeyeceğini öğrenmişti çok genç yaşta: Anneannesini daha fazla endişelendirmekten, teyzesini daha fazla ağlatmaktan ve bu ikisinin endişeyle fısıldaştıkları gece yarılarının sayısını artırmaktan başka işe yaramayacaktı.

Annesi öldüğü gün Ciya Ciya ortaokula yeni başlamıştı.

O akşam, anneannesinin yatak odasını gizlice gözetleyip de yüzünü yastığına bastırarak sessizce ağlayışını ve bacaklarını yataktan aşağıya sallandırışını izledikten sonra Ciya Ciya da aynısını yapmayı öğrenmişti.

Artık ayağa kalkmak istiyor ama ayaklanacak gücü kendinde bulamıyordu. Yatak örtüsüne sarındı ve saatlerce ahşap zeminin üzerinde oturdu; keşke günün akışı bir anlığına durup onun yetişmesini bekleyseydi. Gözlerini kapayıp annesine dair anıları zihninde canlandırmaya çalıştı. Bunu uzun zamandır yapmamıştı. Anılar parça parça ve soluktu, yani hep oldukları gibi. Ciya Ciya bu anıların bir zamanlar gerçeklerden çok uzak olmadığından, geçmişte çok eskilerde kalan bir zamanda bu anılarda bir yoğunluk ve netlik olduğundan emindi. Ama ne zamandı? Artık bilmiyordu. Detaylar silinmişti, tek hatırladığı şey detayların var olduğuydu.

Ciya Ciya öğleden sonra anneannesini ziyaret etmeye karar verdi. Kafasını dağıtacak, zihnini meşgul edecek, onu yerden kaldıracak bir şeyler arıyordu. Giyinip çıktı ve Ciyangmen'e giden 139 numaralı otobüse atladı. Aslında metroya binse daha hızlı giderdi ama yerin üzerinde nefes alabilmek ona daha iyi geldi. Ciya Ciya otobüsün arka sıralarında boş yer bulabildi, bir anne ile kızının hemen yanı. Anne, kızının okul çantasını kucağında tutuyordu, ayaklarının yanında da birkaç plastik manav poşeti vardı. İkisi yolculuk boyunca birbiriyle pek konuşmadı, annenin termosu açıp kapağına termostan biraz sıcak su döküp kızına içirmeye çalıştığı anlar hariç.

“Daha çok su içmen lazım,” dedi anne.

Kız da gözlerini dizlerindeki resimli kitaptan hiç ayırmadan, annesi boğazından bir şeyler geçirebilsin diye ağzını açtı. Ciya Ciya otobüsten indi, anne ve kızı yollarına devam etti.

Ciya Ciya kutu gibi, üç yatak odalı bir evde anneanne ve teyzesiyle büyümüştü. Evleri eski tuğlalı bir apartman binasının ikinci katındaydı, avluya bakıyordu. Bu apartman dairesi, anneanne ve dedesine işverenleri tarafından tahsis edilmişti, dedesi öldüğünde ise teyzesi, anneannesine bakmak için oraya taşınmıştı. Sonra teyzesinin evlendiği Li Çeng de onlarla birlikte yaşamaya başladı. Yıllar içinde avlu park edilmiş arabalardan geçilmez oldu, etrafta Ciya Ciya’nın çocukluğunda olduğundan çok daha az bisiklet vardı. Ciya Ciya girerken bir grup kadın ön kapıdan çıkıyordu. Bu binada yaşayan ailelerin asla oradan ayrılmayacaklarını düşünürdü çocukken; bu toprak parçasına öyle kök salmış gibi görünürlerdi ki sanki bu toprak parçasında filizlenip boy vermiş gibiydiler, bir ağaçtan farksız.

Ciya Ciya metal kapıyı itti, ışık yansın diye ayağını sertçe yere vurdu ve merdivenleri çıktı. Merdiven dairesinin duvarlarında eskiye nazaran daha çok reklam vardı, eskilerin üzerine yeni afişler yapıştırılmıştı. Birileri doğrudan duvara “araç kiralama” yazıp yanına da telefon numarası eklemişti.

Kapıyı çaldı, teyzesi açtı.

“Yeni akvaryumumu gördün mü?” diye sordu teyzesi. Ciya Ciya ayakkabılığın oradan geçip içeri girebilsin diye yana mey - letti.

Oturma odasında büyük bir akvaryum vardı, Ciya Ciya ayak uçlarında yükselse aynı hizaya geleceği yükseklikte duruyordu. Akvaryumda envai çeşit balık yüzüyordu. Gözleri büyük ve yuvarlak, yolunu kaybetmiş de telaşa düşmüş balıklar. İçinde bu kadar balık olmasına rağmen akvaryum gözüne tuhaf biçimde تنها göründü.

“Mercan da aldın mı?” diye sordu Ciya Ciya, bir yandan da çantasını koltuğa bıraktı.

“Yarın gelecek,” dedi teyzesi akvaryuma sanki kendi çocuğunu izliyormuş gibi bakarken.

Ciya Ciya'nın anneannesi ufak adımlarla odasından çıktı, başını iki yana sallıyordu.

"Sıradan bir apartman dairesinde yaşayan sıradan bir aileyiz," dedi anneannesi balgamdan hırıltılı çıkan sesi ve buruşturduğu yüzündeki memnuniyetsizlik ifadesiyle. "Teyzen her gün yeni icat çıkarıyor başımıza Ciya Ciya, sürekli modaya uymaya çalışıyor. Bu şey ne kadar yer kaplıyor baksana!"

Yaşlı kadını duymazlıktan gelerek "Li Çeng şu an toplantıda," dedi teyzesi Ciya Ciya'ya. "Bir film projesi üzerinde çalışıyoruz. Payıma düşen para elime bir geçsin, sana küçük ve sevimli bir apartman dairesi, bir de benimki gibi bir akvaryum alayım diyorum. Bu sefer elime bayağı yüklü bir miktar geçecek gibi."

Ciya Ciya'nın teyzesi oturdu ve çay fincanlarını kaynar suyla çalkalayıp sterilize etmeye koyuldu.

"O daire sana çok büyük. Satıp parasıyla bizim projeye yatırım yap bence," diye devam etti. Bir çift tahta maşayla üç fincanı kenara aldı. "Bu film anlaşmasını kutlamak için dün gece eniştenle Four Seasons'ta kaldık. Tek geceliği bin yuandan fazla! Li Çeng de ben de lobisini pek güzel bulduk. Keşke kış olmasaydı, öbür türlü terasta bir şeyler içerdik."

"Restoran açacaksınız diye biliyordum," dedi Ciya Ciya.

"Li Çeng'in iyi olduğu bir şeyler yapmanın daha mantıklı olacağına karar verdik," diye açıkladı teyzesi. "Restoran açma fikri biraz saçma geldi."

Çeşitli ticari girişimleri, Ciya Ciya'nın teyzesinin hayalini kurduğu hayatı yaşamasına hiç yetmemişti. Çen Heng olsa yine teyzesinin yaklaşımını eleştirirdi: Tek elini kaldırıp avcu yukarı gelecek şekilde açar, kafasını iki yana sallar ve Ciya Ciya'nın teyzesinin gözünün çok yüksekte olduğu, bir şeylere heves ederken ipin ucunu kaçırdığı, parayı gözünde fazla büyüttüğü hükmüne varırdı. Bir yandan fındık kırarken "Kafayı parayla bozarak para kazanamazsın," derdi kesin. Bir saniye, bu dediğinin aynısını kendisi de yapmıyor muydu?

"Sen peki, canım, senin planın var mı?" diye sordu Ciya Ciya'nın teyzesi, çay setinden kafasını kaldırıp yeğenine bakarak.

“Benim evi kiralamaya ya da satmaya çalışıyorum. Teyze, sanırım yeniden resim yapmaya başlasam iyi olacak,” cevabını verdi Ciya Ciya. “Resim yapıp satarım.”

“Aman yok, kendine düzenli bir iş bul,” dedi anneannesi kızının yanına oturmak için masanın arka tarafında yavaşça, terliklerini yere sürüyerek yürürken. O sarı puantiyeli terlikleri en az bir on yıldır ayağından düşürmüyordu, diz eklemleri başına bela olunca ise tabanlarını kumaşla kapladı, böylece ayaklarını fazla kaldırmak zorunda kalmadan daha kolay yürüyebilecekti. “Keşke benim lafımı dinleseydin,” dedi anneannesi iç geçirerek.

Ciya Ciya hatırlıyordu, tabii ki unutmamıştı: Büyükannesinin ona daha çok iş güvencesi olan bir bölüm okumasını öğütlediğini hatırlıyordu. “Demir pirinç kâsesi,”⁵ derdi anneannesi. Ciya Ciya derin bir nefes aldı, bu konuda anneannesinin lafının üstüne laf söylenmemesi gerektiğinin ve zaten yaşlı kadınının hayatta çok şey görüp geçirdiğinin farkındaydı. O an Ciya Ciya’nın ağzından çıkacak en ufak şey, tabii kendini tutmazsa, çok fena kalp kıracaktı. O yüzden hiçbir şey söylemedi. Sinirlerine hâkim olmalıydı. Teyzesi ve anneannesinin, o içindeki ayağı yere sağlam basmayan hissi yakalamalarına izin veremezdi.

“Sana bir şeyler ayarlayabilir mi diye bir sorayım Li Çeng’e,” diyerek teklifini ortaya attı teyzesi.

“Düzgün bir iş olsun ama, kandırmasınlar kızı,” diye ekledi Ciya Ciya’nın anneannesi.

“Ma,”⁶ diye konuşmaya başladı teyzesi tekrar. “Li Çeng’den hazzetmediğini biliyorum ama Ciya Ciya’nın resimlerinden satın almak isteyebilecek bir sürü zengin ahabası var.”

“Daha da bir şey söylemiyorum,” dedi anneannesi ikiye karşı bir kalmış hissettiğinden üzgün bir ifadeyle. “Şimdinin dünyasında işler nasıl yürüyor bilmem ama eşeğini sağlam kazığa bağlamak istiyorsan gerçek hayatta işine yarayacak becerilerin

5. Çincede iş garantisi-güvenliği ve düzenli geliri olan meslekler için kullanılan bir ifade. (ç.n.)

6. Latin alfabesiyle “Ma.” Çincede konuşma dilinde “anne” demek için sıklıkla kullanılan bir hitap ifadesi. (ç.n.)

olmalı elinde. Buyur işte, kendinle Li Çeng'den pay biç, hâlâ benim evimde yaşıyorsunuz. Li Çeng'in şimdiye kadar çoktan ev sahibi olabilmesi lazımdı."

Ardından yemek hazırlıklarına girişmek için oturduğu yerden kalktı, ayaklarını yere sürüye sürüye giderken başını da iki yana sallayıp duruyordu.

"Yemeğe kalsana Ciya Ciya," dedi teyzesi.

Saat akşam dokuzu henüz geçmişti ki Ciya Ciya kendisini Leo'nun barında buldu. Başta tek laf etmedi: Toparlayıp kelimelere dökemeyeceği kadar çok şey vardı zihninde. Kafasına dank etmişti, anneannesinin evinden çıktıktan hemen sonra olmuştu bu, artık başkalarının koyduğu kurallara uymak zorunda değildi. Artık çocuk değildi ve anneannesinin fikirleri, ne kadar güçlü olursa olsun, o kapının eşiğinden dışarı adım atamazdı. Kimseye hesap vermek zorunda olmadan artık istediği yere gidebilirdi. Sanatının peşinden gitme fırsatı geçmişti eline, karşısına geçip elâlemin edeceği lafları sayacak bir Çen Heng yoktu nasılsa. Tüm bunları düşününce canı kaliteli bir kadeh şampanya çekti.

Leo'ya seslendi.

"Elindeki en iyi şampanyadan bir kadeh getirir misin bana?" diye sordu Leo'ya.

"Bu nasıl?" Leo menüyü açıp kastettiği şampanyayı gösterdi Ciya Ciya'ya. "Bu şampanya özelinde, normalde şişeyi getirmem lazım ama hadi sana bir kadeh olsun. Kutlama var galiba."

"Şişeyi getir madem!" Ciya Ciya bir kahkaha patlattı ve parmağını şampanyanın adını yazdığı kısmın üzerine koydu.

Kendini sanatıyla ayakta tutacaksa eğer, üzerinde kendisine çok bol gelen bir tişörtle, yüzünü yıkama gereği bile duymadan ve kısa saçlarıyla kendi evinde rahat rahat dolaşabilmek isterdi. Yine de bunlar cepte olsa bile, onu kayıtsız şartsız rahat ettirecek ve şehrin öbür ucunda olsa dahi canının çektiği restorana gidip ona yiyecek bir şeyler alıp getirecek biri olsa nasıl olur diye hayallere daldı. Karar verilmişti!

Başka biriyle yeni anılar biriktirecekti, ona bir yuva verecek ve çalışmalarını besleyecek anılar.

Leo elinde şampanya şişesiyle geri geldi ve şişeyi büyük bir şov haline getirmeden patlattı, hafif bir pop sesi çıktı. Ardından Ciya Ciya'ya bir kadeh uzattı; içinde soğuk, altın renkli şampanya vardı.

“Sanatla aran nasıl?” diye sordu Ciya Ciya.

“Ben daha çok müzik insanı oldum hep.”

“Bana bir şarkı yazar mısın o zaman?” deyip kahkahayı patlattı Ciya Ciya.

Normalde kahkaha atarken aşırıya kaçmamaya, nezaket sınırlarını aşmamaya özen gösterirdi ama o an içinden flörtöz davranmak, muziplik etmek gelmişti. En son ne zaman kendini bu tarz ifade ettiğini, bir şeylere tepki veren değil de bir şeyleri başlatan kişi olduğunu unutmuştu. Leo da ona ayak uydurmak için gülmeye başladı. Daha çok kıkırdıyor gibiydi.

“Hiç sevgililerine şarkı yazdığın oldu mu?” diye sordu Ciya Ciya.

“Birine sadece, son kız arkadaşıma. Ama beğenmemişti.”

“Nasıl biriydi?”

“Şey...” Leo böylesi, nereye çeksen oraya gidecek bir soruya, nasıl az ve öz yanıt verebileceğini düşünüyordu. “Kötü bir akşamdan kalma hali gibi.”

“Başını ağrıtıyordu o zaman.”

“Çok. Çekilmez baş ağrıları.”

“Onu anlıyor muydun? Yani onun gerçekten nasıl biri olduğunu ve o yaptıklarını neden yaptığını anlıyor muydun?”

“Sırf bir insanı anlıyor olman, onunla baş etmenin daha kolay olacağı anlamına gelmez.” Leo şişeyi buz kovanının içine koydu, üstünü de peçeteyle örttü.

Ciya Ciya bir an durup Leo'nun bu söylediği sözün üzerine düşündü. “Ben kocamı hiçbir zaman anlamadım,” cevabını verdi.

“Karmaşık biri miydi?”

“Yo, hiç değildi. Fakir ama sıradan bir ailesi vardı, çok çalıştı, işinde iyi yerlere geldi, benle evlendi, sonra da öldü. Basit bir hayat gibi geliyor kulağa, değil mi? Ama ben onun basitliğini bile anlamıyordum.”

“İstediğin şey bu mu? Basitlik?”

“Artık emin değilim.” Şampanyadan bir yudum aldı. Başta köpükler yoğundu; tıpkı bir senfoninin girişindeki, kulağa hücum eden akor gibiydiler ama akabinde dilinin ucunda armonisazi elinde aldı.

Leo, Ciya Ciya’ya sorgulayan gözlerle baktı; cevabını biraz daha açmasını bekliyordu.

“Tüm hayatım boyunca bir kulenin duvarlarını tırmanıp yukarı çıkmaya çalışmışım gibi hissediyorum,” diye açıklamaya koyuldu Ciya Ciya elindeki kadehi bırakarak. “Bedenim yere paralel, sonra dünya dönüyor ve ben ayağa kalkmış oluyorum, kule de yerde yatıyor. Her şey normalde olması gerektiği halden sapmış ama benim kafam hâlâ yukarıda, ilerliyorum. Ama aslında nerenin yukarı olduğunu bile bilmiyorum. Anlıyor musun ne demek istediğimi? Şampanyayı beğendim bu arada, gerçekten beğendim.”

Leo tam cevap verecekken içeriye başka müşteriler girdi, Ciya Ciya da hali tavrıyla bu konuşmaya ara vermelerinde sakınca olmadığını belli etti.

Giren dört kişilik bir gruptu: iki erkek, iki kadın. Her iki erkeğin de paltolarının altından takım elbiseleri görünüyordu, biri gri, biri denizci mavis; mesai bitince kravatlarını fırlatıp atmışlardı. Kadınlardan daha minyon olanın kürk montunu çıkarmasıyla altına giydiği renkli, açık halter yakalı üstü göze çarptı. Gürültücü bir tipti. Daha yerine geçip oturmaya kalmadan avukat olduğunu tüm bara ilan etmişti.

“O çocukların benim karşımda hiç şansları yoktu,” diye böbürleniyordu. “Kulübün önünde kavga et ya da etme, beni ilgilendirmes ama benim arkadaşşıma benim önümde yumruk atarsan hayatının hatasını yaptın demektir. Çocuğu hak ettiği cezayı almadan bırakmadım.”

“Bayağı gençti öyle değil mi?” diye sordu diğer kadın.

“On sekiz yaşındaydı. Altında Maserati vardı.” İnce bir puro çıkardı. “Ailesi özür diledi, uzlaşmak istediler. ‘Çok özür dileriz, oğlumuzun iyi bir derse ihtiyacı var,’ dediler bana. Ben de ‘Şahane, şimdi ihtiyaç duyduğu hapishane eğitimini alır işte,’” cevabını verdim.

Güçlü bir kahkaha patlattı.

“Yüzlerini görmemiz lazımdı,” diye de ekledi.

Sonra da hepsi birlikte kahkaha atıp siparişlerini verdi. Leo, Ciya Ciya’ya dönüp kısık sesle bu gürültücü grubun onu rahatsız edip etmediğini sordu.

“Tam tersi,” diye fısıltıyla yanıtladı Ciya Ciya. “Bölme muhabbetlerini, komikler.”

Barın kepenkleri indiğinde Ciya Ciya hâlâ taburesinde oturuyordu. Dörtlü çoktan gitmişti ve kadın, purosunu bir türlü yakamamıştı. Leo gecenin geri kalanında da yerine oturamadı, kokteyl hazırlamakla meşguldü. Leo iş başındayken Ciya Ciya ara ara onun parmaklarını kadrajına alırdı: Leo dış görünüş açısından gayet ortalama biriydi ama ellerini hareket ettiriş biçimi Ciya Ciya’da bir tür cazibe uyandırıyor. “Kendini birine ya da bir şeylere adayanlardan biri olmalı,” diye düşündü Ciya Ciya, bu yüzden kendisini, yapmayı sevdiği şeye vermiş. Hareketleri öyle pürüzsüzdü ki ancak yıllarca pratikten sonra edinilebilecek türden bir rahatlık ve doğallıktı bu.

Leo son masayı da sildikten sonra bankoya döndü. Ardından Ciya Ciya’nın çantasını kaldırıp yanındaki tabureye kendisi oturdu; başkalarıyla arasına nezaketi elden bırakmadan mesafe koymuş biri için şaşırtıcı bir samimiyet hamlesi. Ciya Ciya taburesini Leo’yla yüz yüze gelecek şekilde döndürdü.

“Koca şişeyi devirdim. Artık gitsem iyi olacak,” dedi Ciya Ciya.

“Kalsana, bir kadeh bir şey daha içeriz.” Bankonun üzerinde uzanıp brendi şişesini ve iki kadehi kaptı.

Hiç konuşmadan içkilerini içtiler.

“Sence ben güzel miyim?” diye sordu Ciya Ciya.

“Su gibisin. Yumuşak ve sessiz bir güzelliğin var.”

“Bu geceyi benle geçirir misin o zaman? İkimiz için de güzel bir anı olur sanki.”

Kaldırım eriyen kar yüzünden ıslaktı, hava soğuduğundan bazı kısımları da buz tutmuştu. Leo barı kapattı ve Ciya Ciya’nın evine doğru yan yana yürüdüler. Gündüz hâkim olan, nispeten daha temiz hava yok olmuş ve şehir, maskesinin arkasına gizlenmişti.

Dört

Ciya Ciya konsiyerjin yanından geçerken adımlarını hızlandırdı, geride kalan Leo da onun peşi sıra yürüyordu. Kapıcı Ciya Ciya'ya selam verdi ama Ciya Ciya çenesini hafifçe gömdüğü atkısından kaldırmadı ve asansöre varana dek durmadı.

Uzun süren asansör yolculuğu boyunca ağızlarından tek kelime çıkmadı. Barından uzaklaşınca Leo'nun kendine olan güveni solmuştu, tavırlarında bir huzursuzluk vardı. Kısalmış ve küçülmüş gibiydi. Eve girdiklerinde Leo ağır ağır çıkardığı montunu elinden bırakmazken Ciya Ciya kendisininkini koltuğun üzerine fırlattı.

Leo'nun halini sezen Ciya Ciya, bir eliyle onun montunu aldı, diğer eliyle de koluna dokundu, niyeti onu yüreklendirmekti. Leo da bu harekete, adeta "artık utangaçmış gibi davranmaya son verebilirim" edasıyla Ciya Ciya'yı kendine çekerek yanıt verdi. Ciya Ciya memelerinin Leo'nun göğsüne değdiğini hissedebiliyordu, ilk hamleyi yapan Leo'nun dudakları Ciya

Ciya'nınkilerle buluştu. Nefesi taze nane kokuyordu, Ciya Ciya ise kendi nefesinin büyük ihtimalle leş gibi alkol koktuğunu düşünüp yerin dibine girdi. Leo'yu nane yerken gördüğünü hatırlamıyordu.

Leo'nun ellerinin tenine dokunuşu, gözeneklerine su misali aktı. Sanki içinde daha önce kimsenin ulaşamadığı bir yer vardı ve bu adamın sıcacık sarılığıyla silkinip kendisine gelmişti. Daha önce bir başkasının vücuduna bu kadar özlem ve arzu duymamıştı hiç; beden ve bilincin ötesinde bir şeydi bu, salt şehvet değildi, aşk da değildi. Belki en iyi şöyle tarif edilebilirdi: Çölde tek başına gidiyorsun, bitik haldesin, kimsesiz hissediyorsun, umudunu kaybetmişsin ve bir bakıyorsun ki dünyanın en güzel ve meyvesi olan şeftali ağacı tam önünde bitmiş.

Gelgelelim Leo onu yatağa yatırınca Ciya Ciya'yı bir suçluluk dalgası dövmeye başladı. Bir başkası Çen Heng'in yerini işgale kalkışmıştı ve şu anda bu yerin tek muhafızı kendisiydi. Bu düşünceyi görmezden gelmek, kafasından atmak istedi ama bir zamanlar kocasıyla paylaştığı soğuk, ipek çarşafın üzerinde sırtüstü yatarken Çen Heng'i başka biriyle aldatıyormuş hissine kapıldı. Leo'nun ise tereddüt edecek bir şeyi olmadı. Kravatını çıkardı, sonra yeleğini, son olarak da gömleğini, pantolonuna ilişmedi, bu işi Ciya Ciya yapsın diye bekledi. Ciya Ciya telaşlı ellerini önce Leo'nun kalçalarında dolaştırıp oradan erekte olmuş penisine götürdü, bunları yaparken gözlerini Leo'dan kaçırıyordu.

Leo'ya dair her bir şey, kocasının varlığını daha elle tutulur hale getiriyordu. Leo'nun teni daha sıkıydı, kemikleri daha ele geliyordu, elleri daha büyüktü. Bedeninin karanlıktaki silueti, Ciya Ciya'ya tuhaf ve yabancı geliyordu. Leo, Ciya Ciya'nın önce pantolonunu çıkartıp ondan sonra gömleğinin düğmelerini açmaya girişti, Çen Heng olsa tam tersi sıralamayla giderdi. Leo'nun, içine girdiğinde yarattığı his bir başkaydı. Leo'yu içine kabul etmesinin yarattığı his bir başkaydı. Leo'nun onun üzerine çıktığındaki yol yordamı, kaslarının kasılma şekli, tarif edemiyordu ama bunların hepsi bir başkaydı.

Buna rağmen sertçe kendine çekti Leo'yu, o zamana dek dünyadan tamamen soyutlanmış o parçasına ulaşip dokunan bu yabancıyı.

Ciya Ciya uyandığında Leo odada değildi. Aklına gelen ilk şey Leo'nun çıkıp gittiği oldu ama sonra mutfaktan sesi geldi. Biraz kendisiyle baş başa kalmak istedi. Çabuk çabuk yüzünü yıkadı ve giyindi, oturma odasına geçince de Leo'nun çoktan çıkıp yiyecek bir şeyler aldığını ve ocakta kaynayan yumurtaları gördü.

“Dolapta yumurta vardı zaten,” dedi Ciya Ciya.

“Başka şeyler de aldım.”

Ciya Ciya saate baktı, on biri geçmişti bile.

“Hazırlanmak için saat kaçta barda olman lazım?” diye sordu.

“Dörde, beşe kadar vaktim var. Şuradaki tablo hoşmuş.” Koltuğun arkasında kalan duvardaki tabloyu işaret etti Leo.

“Öyle mi?” dedi tereddütle Ciya Ciya. “Teşekkür ederim.”

Leo'ya tabloyu yapan sanatçının kendisi olduğunu neden söylemediğinden emin değildi. Elinden çıktığı için özellikle gurur duyduğu bir parça sayılmazdı doğrusu. Daha önce kimse o tabloyu övmemişti; Çen Heng'in Paris'te *Rue de Bac*'taki bir sanat galerisinden alıp getirdiği tablonun yerine onu asalı daha iki gün olmuştu gerçi.

Deniz kıyısındaki kahverengi bir at tablosuydu, at arkasına, çerçevenin ötesindeki bir şeylere bakıyordu. Sahil çamurluydu, kaya doluydu, dalgalar haşındı. Gerçekçi dalga çizme işini hiçbir zaman becerememişti, dalgalar resmetmeyi en sevdiği manzaralar olsa da. Öğrenciyken yarı zamanlı işinden kazandığı tüm parayı biriktirmiş ve Londra'ya gitmişti; Ulusal Galeri'de dalga manzaralı tabloları inceleyip aynılarını yapmaya çalışarak saatlerini harcamıştı. Yine de becerememişti. İsteddiği gibi olmamıştı da denebilir. Konu okyanustaki devinim ve suyun yarı saydamlığı olunca Ciya Ciya'nın aklına yatmayan bir şeyler vardı; gizem ve sadelik arasında bir çeşit denge. Mezun olduktan sonra kendisini su davranışı konusunda geliştirmek için Tao tapınağında bir hafta geçirmeye kadar vardırırmıştı işi.

İşte bu yüzden birinin çıkıp da tablosunu başarılı sınıfına sokması Ciya Ciya'yı şaşırtmıştı.

“Kimin seçimi?” diye sordu Leo.

“Benim,” dedi Ciya Ciya.

“Aslında okyanusu sevdiğim pek söylenemez,” dedi Leo. Kâsesiyle hazır aldığı ılık soya sütünü, kızartılmış hamur çubuklarıyla dolu paketi ve sotelenmiş lotus kökü tabağı uzattı. “Özel bir sebebi yok, çocukken hiç sevmezdim sadece.”

“Kocam da su sevmezdi. Tehlikeli ve başına buyruk bir madde olduğunu söylerdi. Resmetmesi başlı başına zor.” Ciya Ciya hamur kızartmasından bir ısırık aldı ve çiğnerken bir yandan da ısırıldığı yere bakıp durdu.

“Tahmin edebiliyorum.” Leo kısa bir an duraksadı. “Bayağı bir pratik yapmak lazımdır kesin. Eski bir tanıdık var, deniz kenarında büyümüş, babası da balıkçıydı. Üniversitede sanat bölümü okudu ve muazzam okyanus resimleri yapar, o yüzden iyi anlıyorum. Tüm hayatı suda geçti. Okyanustan başka bir şeyin resmini yapamıyor ama herif doğru düzgün.”

“Babası balıkçı ve oğlunun sanat okumasına izin mi verdi dedin?”

“Yo, hayır, tabii ki hayır.” Leo anıları canlanınca makarayı koyverdi ve başını iki yana salladı. “Babası bir daha o eve adım atamayacağını söylemişti.”

Ciya Ciya’nın babası ise sanat okumasına karşı çıkmamıştı ama destek de vermemişti. Daha da kötüsü kayıtsız kalmıştı. Ciya Ciya beş yaşındayken babası annesini terk etmişti, sonraki süreçte Ciya Ciya annesiyle, ardından da anneannesiyile yaşarken babası onu yılda sadece bir ya da iki kez yemeğe çıkarırdı, o kadar. Güzel Sanatlar Merkez Akademisi’ne kabul edildiğini ilk söylediğinde babası anladığını belli edip gülümsemekle yetinmiş, peşinden garsona sipariş vermeye dönmüştü. Galiba kutlama minvalinde bir iki laf da etmişti ama bir önemi yoktu çünkü bir iki yıl geçince hiç hatırlamaz olmuştu.

“Ben de sanat okuluna gittim,” dedi Leo’ya.

Leo, Ciya Ciya’nın arkasına geçip elleriyle omuzlarını tuttu.

“Bir keresinde barda bundan bahsederken kulak misafiri olmuştum,” dedi Leo.

Leo’nun bu şefkatli hali Ciya Ciya’yı nedense huzursuz etti. Geceden kalan yoğunluk etkisini yitirmişti, Leo’nun dokuşunu yersiz buldu. Kahvaltısını çabucak bitirdi ve gelen postaları gözden geçirmeye koyuldu. Aylık bakım ve ısınma

faturaları gelmişti, kocasının ölümünden bu yana eline ulaşan ilk faturalar. Elektrik faturası da posta yığının arasındaydı. Apartman yönetimi, Ciya Ciya kocasının yasını tutarken para istemeye utanmış olacak ki faturalar normal tarihinden iki hafta geç teslim edilmişti. Ödemelerin son tarihi ise değişmemişti.

Zarfları tek tek açtı, ödemesi gereken toplam paranın dört bin yuanı bulması gücüne gitti dense yeriydi. Bunun büyük bölümünü ısınma oluşturunuyordu. Çen Heng kışları ısınmaya haddinden fazla ödedikleri konusunda söylenir dururdu ama Ciya Ciya içlerinin hep ılık tutulması konusunda ısrarcıydı çünkü evde kazakla dolaşmaktan hoşlanmıyordu. Çen Heng kirli hava kurbanı olmayı da haksızlık olarak görüp sinirleniyordu; sağlığı üzerinde yarattığı etkilerden dolayı değil, hava temizleyiciler çok elektrik yaktığı ve bu da aylık masraflarını katladığı için. Temizleyicileri en üst seviyede çalıştırmakta ısrar eden Ciya Ciya olurdu, Çen Heng de onu böyle şımarıklıklardan mahrum bırakmazdı.

Artık Çen Heng olmadığına göre, kışın geri kalanında her ay dört bin yuan ödeyecek zorunda olmak Ciya Ciya'nın gerçekten para kazanmaya başlaması gerektiği anlamına geliyordu. Çen Heng onu bu duruma bile isteye mi sokmuştu? Onu da bırak, bu duruma düşebileceğini düşünme zahmetine girmiş miydi acaba? Çılgınlık mıydı, resimleriyle kendini geçindirebileceğine dair bulutların ardından süzülüp bir anlığına görünen o umut ışığı? Yıllardır iş dünyasından uzaktaydı, bağlantılarıyla iletişim kopmuştu, bu hayatta artık Çen Heng'in karısı olarak yer edinmişti. Belki de artık iş dünyasında yapabileceği bir şey kalmamıştı.

Leo, Ciya Ciya'nın yüzündeki endişeli bakışı fark etmiş benziyordu.

“İyi misin?” diye sordu.

“İyiyim,” dedi Ciya Ciya başını kaldırıp ona hiç bakmadan, konuşmayı sürdürmesi yoktu. Eline bir kalem alıp ayrı bir kâğıtta hesap kitap yapmaya başladı.

“Bu civarda mı oturuyorsun?” diye sordu Leo'ya ayları sıralayıp kalemiyle çiziktirirken.

“İş merkezi bölgesinde değil. Kiralar uçuk. Benim evim biraz uzakta kalıyor, elçiliklerin olduğu yere yakın. Yine ucuz değil gerçi ama...”

“Doğru söylüyorsun. Tek başımayken dört yatak odasına ihtiyacım yok,” dedi Ciya Ciya. “Temizlemesi acayip zor oluyor,” diye ekledi hemen, amacı kendini haklı göstermekti.

Leo ona yaşadığı mahalleden bahsetmeye başladı ama Ciya Ciya’nın akli başka yerdeydi, ya kısa onaylamalarla cevap veriyor ya da hiç orali olmuyordu. Isıtmayı ve hava temizleyicisini kapatıp üzerine bir kazak geçirdi. Sigaraların birini söndürüp birini yaktı, bu esnada internetten uygun, kiralık ev ilanlarına göz attı. Nihayet Leo çıktı ve barının yolunu tuttu.

Kapının Leo’nun arkasından kapanmasıyla Ciya Ciya dizüstü bilgisayarının kapağını yarı kapalı hale getirdi ve hem rahatlamış hem de bir kez daha terk edilmiş gibi hissetti. Alt katlarda neler yaşandığını düşündü; diğer insanların günlerini nasıl değerlendirdiğini. Ofis çalışanları o saate kadar çoktan öğle yemeği arasına çıkmış olmalıydı. Eskiden Ciya Ciya, Çen Heng’le ofisinin yakınlarında buluşur ve Çen Heng’in çalışanlarıyla birlikte yemek yerlerdi. Birinden bile zevk almamıştı, zira yemekler aceleyle yenir, konuşmalarda pohpohlar havada uçuşurdu ama şimdi utanmasa o yemekleri arayacaktı. O rutin duygusunu özledi.

Leo’nun masanın üzerinde bıraktığı tabakları lavaboya kaldırıp yıkamaya başladı. Lotus köklerinin hayalet yüzleri kötü kötü bakıyordu. Hiç aç olmasa bile masadaki her şeyi silip süpüren kocasının aksine, Leo kızartılmış hamurlarını bitirmemişti. Çen Heng cebinde ne kadar parası olursa olsun, eğer iş için değilse asla çok fazla yemek sipariş etmezdi, ipin ucunu kaçırdığındaysa kendisini, kalanları yemeye zorlamadan kalkmazdı masadan. Bu kadar para pulun içinde kendisini hiçbir zaman zengin hissetmedi.

Ciya Ciya sigara dumanı koktuğunu fark etti ve duşa girmeye karar verdi. Kıyafetlerini çıkarınca sol uyluğunun iç kısmında erik büyüklüğünde, griye çalan, uçurtmaya benzeyen doğum lekesini gördü. Leo’ylayken bu leke hiç aklına gelmemişti, bu tuhaf bir durumdu çünkü normalde hiç aklından çıkmazdı.

Her ne kadar Çen Heng lekeyle ilgili hiç yorum yapmamış olsa da Ciya Ciya onun lekeyi ilk gördüğünde yüzünün aldığı hali çok net hatırlıyordu. Otobanın tam ortasında karşısına çıkan çukurla karşılaşmış gibi bakışlarını lekenin etrafından dolandırmış ve uzaklaştırmıştı. O günden sonra Ciya Ciya leke ne zaman açıkta kalsa ya eliyle ya da bir kumaş parçasıyla lekeyi kapatmaya çalışırdı, özellikle de Çen Heng ile yataktayken, evlenene ve bunu sürdürmek Ciya Ciya için katlanılmaz bir hal alana dek sürdü bu, o yüzden Ciya Ciya kusurunu kocasından gizlemesine yarayacağını düşündüğü seks pozisyonları icat etmişti. Bu pozisyonlara bir şans vermesi için Çen Heng'e yalvarırdı, sırf zevk alabilmek için bunları kendisi arzuluyor taklidi yapardı.

Tırnaklarını doğum lekesine geçirip gözlerini kapattı ve zihnindeki kalemle Çen Heng'in bedeninin üzerinden ana hatlarıyla geçmeye çalıştı; kelleşmeye başlayan kafasından başlayıp yassı burnuna, oradan da göbeğinin hemen altında biten tüylere ve tatmin etmek için umutsuzca yırtındığı tüm o diğer kısımlara geçti. Tuhafına gitmişti, Çen Heng'in çıplak vücudunu artık hayal meyal hatırlayabiliyordu, yalnızca o küvetteki çirkinliği geliyordu gözünün önüne. Akı Leo'ya kaydı, neyse ki Leo birlikte oldukları gece ışıkları açmamıştı. Bacağındaki biçimsiz, koyu deri yamasını Leo'nun hiç sorun etmeyeceğine kendini inandırmaya çok yaklaşmıştı, kendisine dokunan Leo olsa belki de lekenin solup yok olacağına da. Sorsanız nedenini söyleyemezdi, Leo yaralı bir adamdan ziyade yaralarını iyileştirmiş biriymiş gibi geliyordu Ciya Ciya'ya sadece.

Beş

Aralık ayında Leo'nun barına daha seyrek gider oldu; kenara para atmak zorundaydı. Bara gittiği nadir zamanlarda da geceyi Leo ile geçirdi. Bazen tüm gün Ciya Ciya ile kalırdı Leo ama çoğunlukla kahvaltıdan sonra çıkar giderdi. Leo'nun bedenine duyduğu açlık her seferinde yiyip bitiriyordu Ciya Ciya'yı, boşalan bardağını ne yaparsa yapsın dolduramıyormuş gibi bir his.

Karanlık denize düştüğü o geceden bu yana evinden taşınmamıştı. Leo'yu görmediği günler, yani çoğu günler, evde içer ve gün ağarana dek uyumazdı, denizin yeniden kendine görünmesini bekler dururdu. Derin denizi ve o küçük gümüş renkli balığı bir türlü aklından çıkaramıyordu, acaba balık-adamla bir ilgisi olabilir miydi o balığın? Denizi yeniden görmek için yalnız olması gerektiğine inandırmıştı kendini ama Leo orada değilken bile dairesi olduğu yerde duruyor, tek hissedebildiği şey ayaklarının altındaki, İtalyan bir satıcıdan aldığı inatçı ahşap yer döşemesi oluyordu. Aklına gelen her şeyi yapmıştı:

Denizi ilk gördüğü gün üzerinde olan pijama takımının ay-nısını giymeyi denemiş, balık-adam çizimini yere koymuştu. Sonuç aynıydı. Uyanık kalıp beklemek dışında daha başka ne yapabileceğini bilmiyordu.

Resme yeniden başladı. Noel sabahı Leo kahvaltıyı hazır-larken Ciya Ciya da ardiyede eski fırçaları ve boş bekleyen tuvallerinden birkaçını arayıp buldu.

“Mutlu Noeller,” dedi Leo, o sırada Ciya Ciya’nın elindeki tuvali alıp yerine parlak, gümüş renkli bir çanta tutuşturdu.

“Yaaa, teşekkür ederim. Noel’i kutladığını bilmiyordum.” Ciya Ciya ona bir hediye almamıştı. Doğrusu Noel olduğunun bile farkında değildi. Aslında o sabah, faturaların altından kalk-masını sağlayacak türden bir iş bulup bulamayacağına bakmak için 798 Sanat Bölgesi’ne⁷, üniversiteden mezun olduktan sonra birkaç yıl çalıştığı ve aslında Çen Heng ile tanıştığı yer olan galeriye gitmeyi planlamıştı.

“Kutlamıyorum,” diye yanıtladı Leo. “Yabancıların özel günleri ilgimi çekmiyor ama bunu sana vermek için bahane olur diye düşündüm.”

Ciya Ciya çantayı açtı ve içinde, üzerinde *The Sea* [Deniz] yazan, fotoğraflardan oluşan bir kitap buldu. Adının hakkını veren kitapta fırtına dalgalarına karşı giden uzun gemilerin, bir başına dikilen deniz fenerlerinin ve yağlı boya tablolarını andıran uçsuz bucaksız deniz manzaralarının fotoğraflarından bir derleme vardı.

“Çok güzel,” dedi Ciya Ciya, ardından kapağını kapatıp kitaplığın rafına koydu, Çen Heng’in aynı türden kitap koleksiyonunun hemen yanına. Leo’nun yanına gidip elini tuttu. “Ne dersin, 798’e gitsek mi?” diye sordu. “Sergi gezeriz? Belki kahve içeriz?”

Pekin’de kaliteli sergi nadir görülür şeydi ama Leo’nun he-diyesini kabul ettiği için onunla Noel kutlamak zorunda his-sediyordu. Kahvaltısını bitirdikten sonra ne giyeceğine karar vermeye çalıştı. Kıyafetlerinin fazla günlüğe kaçmaması gere-

7. Pekin’in gözde turistik noktalarından olan, galeri, kitapçı, kafe, restoran ve sokaklara yayılmış çağdaş sanat eserlerinin bulunabileceği eski ve büyük bir fabrika alanı. (ç.n.)

kiyordu ama abartılı giyinirse de fazla dikkat çekerti. Lacivert polo yaka bir üstü ve pantolonları arasından özel dikim, siyah bir tanesini geçirdi üzerine.

798'e giderken Ciya Ciya'yı eski üniversite arkadaşlarımı görür müyüm korkusu sardı, özellikle de yanında Leo olacağından. Kocasının ölümünden beri galeriye gitmemişti ve o öğleden sonrasını taziye kabul ederek harcamak istemiyordu.

Ciya Ciya, Çen Heng ile orada resepsiyon görevlisi olarak işe başlamasının ilk haftasında tanışmıştı. Günlerden bir gün Çen Heng galeri sahibiyle görüşmek için uğramıştı, galeriden ayrılmadan önce de Ciya Ciya'ya kartvizitini vermişti. O zamanlar Ciya Ciya'nın galeride pek arkadaşı yoktu: Müdürü Ciya Ciya'dan daha büyüktü ve üniversitedeki oda arkadaşının erkek kardeşiyle evliydi, diğer genç çalışanların ise yaşı yaşlarına uygun, çoğu kendileri gibi sanat alanında kariyer yapan erkek arkadaşları vardı. Ciya Ciya, Çen Heng ile çıkmaya başlayınca iş arkadaşları, sanki o farklı bir kadın kategorisindenmiş gibi Ciya Ciya'dan uzaklaştı: Romantizm derdi olmadan, işine yarayacak adamları tercih eden tiplerden. Onlarda yarattığı bu izlenim Ciya Ciya'nın biraz bile umurunda olmamıştı, böyle düşünmelerini utanç verici dahi bulmamıştı ama yanında kendi yaşındaki flörtüyle oraya dönmek demek, o arkadaşlarına romantizm tespitlerinin doğru olduğunu tescillemek anlamına gelecekti. Kocasının ölümüyle Ciya Ciya'nın kendilerinin çoktan beri bildiği şeyi anladığını düşüneceklerdi. İşte bu, ona göre, çok daha aşılayıcıydı. O yüzden Leo ile rotasını başka bir yere çevirdi.

UCCA'ya⁸ gittiler, daha büyük bir galeriydi ve belli ki o gün bir hayli popülerdi. Giriş, çocuklarının eğitim almasını isteyen genç çift ve ebeveyn kaynıyordu. Dışarıda, üzerinde orta yaşlı bir adamın, kâğıt üzerine mürekkep çalışan bir sanatçının fotoğrafının olduğu büyük bir afiş asılıydı. O fotoğraftan adamın ressam olduğu asla anlaşılmıyordu: Beyaz gömleği, kahverengi ceket ve yanları kısa kesilmiş, üst kısmı uzun bırakılmış saçıyla daha çok bir iş insanı ya da politikacıya benziyordu.

8. Çin'in önde gelen sanat kurumlarından biri olan UCCA, Ullens Çağdaş Sanatlar Merkezi olarak bilinir. (ç.n.)

Galeri alabildiğine canlı ve tıklım tıklıydı. İnsanlar yan yana sıraya girmiş, kantin sırasında yemeğini bekleyen öğrenciler gibi duvarlar boyunca bir tablodan diğer tabloya geçiyorlardı. Tablolar neredeyse birbirinin aynısıydı ama kompozisyonlarında küçük farklılıklar göze çarpıyordu. Her bir tabloda bir kadın ve hayvanlar kullanılmıştı. Bazısında kadınlar sağ tarafa bakıyor, bazısında aynı kayıtsız ifadeyle yüzlerini sola çevirmiş, öyle duruyorlardı. Tablolardaki inekler, koyunlar ve kuşlar ise tam tersine, tüm resimlerde doğrudan ziyaretçilerin yüzüne bakıyordu.

Sergiyi gezdikten sonra Ciya Ciya ve Leo öğleden sonranın geri kalan kısmını bardaki hazırlıklarla geçirdi. Birbirleriyle pek konuşmadılar, Leo sergiyle ilgili yorum yapacak ya da ne kadar harika olduğunu söyleyecek olduğunda, Ciya Ciya çoğuna katılmadı. Bar kapılarını açınca yorgun olduğunu söyleyip eve yalnız gitti. Kahve içme işi arada kaynamıştı.

Eve dönünce Ciya Ciya balık-adam eskizini boş bir tuvalin yanına yerleştirip çizimi incelemeye daldı. Onun resmini yapmaya niyetlendi. Çen Heng'in eskizini yeniden yorumlama deneyiminin balık-adam ve kocasının Tibet'te gördüğü rüyaya dair birkaç ipucu verebileceği fikrine kapılmıştı. Bir sanat eseriyle ilişki kurmakta zorlandığı zamanlar bu yönetime sık başvururdu. O sanat eserini kendi tuvalinde yeniden üretir ve bu sayede o eserin kendisi için ne anlama geldiğini idrak ederdi.

Eskizi kopyalaması kolay gibi geldi. Sonuçta bir tek yüz kısmı karışıktı, vücut kısmı çocuk işiydi. Balık-adamın dış hat çizgilerini kurşunkalemle tuvalin üzerine çizdi. Sol üst köşeden ışık vuruyordu, o yüzden tuvalin sağında kalan kısımları çok hafif gölgelendirip belirginleştirdi. Bir adım geri çekildi ve proporsiyonları olmuş mu diye baktı: Üçte biri baş kısmı, geri kalanı da vücut. Balığın ne renk olacağına karar vermek zorunda kalacaktı ve Çen Heng'in çizimi bu konuda ona hiç yardımcı olmuyordu. Derin denizden gümüş renkli balık geldi aklına. İyi bir başlangıç olduğunu düşündü. Sıra arka plan için boyaları karıştırmaya gelmişti. Saks mavisıyla başladı, güneşli bir günde okyanusun derin kısımlarının büründüğüne benzer bir ton. Bu iş her zamanki gibi yine zorluyordu Ciya Ciya'yı;

renkler gıda boyası gibi yapay duruyordu. Fırçayı tuvalden çekti ve şeffaf mavilikte bir deniz hayal etti, sakince ve sessizce dalgalanırken tondan tona geçen bir mavilikte. Renk karışımına biraz da sarı ekledi ve balık-adamın etrafına özenle yaydı. Daha küçük bir fırçayı, gümüş rengi boyaya batırdı, sonra üstüne biraz gri, en son da fırçasını şöyle bir dokundurarak aldığı çok az koyu soluk yeşili ekleyip vücut kısmını yaptı. Çen Heng'in çizimi gibi görünmesini istedi, kabataslak ve yarıda kalmış, o yüzden engelleme aşamasındayken ara verdi ve fazla detay eklememeye özen gösterdi.

Ciya Ciya yüz kısmını yapamamıştı. Tuvalin o kısmı, sanki onu geri çeviriyormuş gibi, tüm dış hat çizgilerini ve renkleri zihninden sildi. Ne zaman balık-adamın henüz içi doldurulmamış yüzüne baksa nasıl resim yapılacağını tamamen unutmuş gibi hissetti. Gözlerin tam nerede olacağını, dudakların hangi renk olması gerektiğini, burun ne kadar yer kaplasa daha doğru olacağını bilmiyordu. Pek tabii boyutları, Çen Heng'in eskizi üzerinden ölçebilir ve kendi tuvaline aktarabilirdi ama bu yöntemle hiç başvurmamıştı. Kopyalıyor olsa bile yine de onun *kendi* elinden çıkan bir resim olmalıydı.

İlerleyen günlerde daha çok resim yaptı. Ardiyeden altı tuval daha çıkardı ve balık-adamın farklı versiyonları üzerinde çalıştı. Bazen işe kafa kısmından başlıyordu, bazen de yüz kısmından. Ama fırçasını ne zaman içi boş ovale değdirecek olsa zihninin ekranı kararıyor, balık-adamın yüzüne nasıl bir ifade takındığını hatırlamıyordu.

Sadece bir gece, yatağında uzanmış yatarken balık-adamın yüzü sonunda Ciya Ciya'ya göründü, açık ve netti. Yatağından fırladı, tuvalinin başına geçti, fırçasını eline aldı ve tüm görüntüler yine zihninden buhar olup uçtu. Bir keresinde, Leo'nun verdiği fotoğraf dolu kitapla göz göze geldi ama içinde manzara fotoğraflarından başka bir şey olmadığını hatırladı hemen. Bu koleksiyon daha gençken verilmiş olsaydı acayip yardımı dokunurdu. Ama şimdi, ihtiyacı olan şey o değildi. Bir yüz lazımdı ona.

Ciya Ciya tablolarının başından ayrılma ihtiyacı hissetmedi. Ta ki soğuk ve diriltici bir ocak gecesi, sergiden iki hafta sonra, yine Leo'nun barının yolunu tutana tek.

“Seni aradım ama açmadın,” dedi Leo her zamanki yerinde oturan Ciya Ciya'yı seyrederken. “Nasılsın?”

“Ha, iyiyim. Birkaç günlüğüne bir yerlere gitmiştim,” diye yalan söyledi.

İnsanlar nasıl olduklarını neden birbirlerine soruyorlardı? Ciya Ciya merak etti. “Nasılsın?” çoğu zaman gerçeği yansıtmayan yanıtların verildiği bir soruydu. Leo'ya iyi hissetmediğini söyleyemezdi, yok hayır. İlla bir yanıt vermek gerekiyorsa, fena halde tek başına kaldığı bir deneyimdi; sanki derin ve hırçın bir nehri geçmesi gerekiyordu da önünde üzerine basabileceği sadece küçük bir kaya parçası vardı.

Sohbete istekli olup olmadığını Leo'nun artık anlayabilecek kıvama geldiğini biliyordu. Bazı zamanlar, normal müşteri muamelesi görmeyi tercih ediyormuş havasına bürünürdü kasten. Leo'ya gülümseyerek selam verir, oturur, bir içki söyler, içkisi gelince basit bir “Teşekkürler,” der ve geçip kitabını okumaya koyulurdu. Böyle davranmayı tercih ettiği zamanlarda asla kabalaşmazdı ama barda yalnızca ikisi olduğu anlara denk geldiğinde bu davranışları minik belirsizlik izleri taşırdı. O gece ise bu bahsedilen gecelerden değildi. O gece Ciya Ciya bir başına oturmak istemiyordu.

“Ne getireyim sana?” diye sordu Leo.

“Daha önce denemediğim, güçlü bir şeyler getirsene,” cevabını verdi Ciya Ciya. “Bana hediye ettiğin kitap şahane, bir sürü şey öğreniyorum ondan. Eski malzemelerimden birkaçını bulup çıkardım, balık resmi yapmaya çalışıyorum.”

“Balık mı?”

“Aslında tam balık sayılmaz. Balık-adam diyelim.” “Adam” kelimesini biraz fazla uzatarak söylemişti.

Leo bakışlarını, rendelediği misket limonlarından Ciya Ciya'ya çevirdi.

“Kocam bana bir çizim bıraktı,” diye detay verdi Ciya Ciya. “Bir balık-adam çizimi. Bir erkeğin başı. Vücudu da balıklarkine benziyor. Pulları, yüzgeçleri falan var işte. O resme

dokunduğumdan beri hakkında daha çok şey öğrenmeliymişim gibi hissediyorum. Oldukça tuhaf görünen bir yüzü var. Bir dahaki sefere gösteririm sana. Neyse işte, resmini yapıyorum yani. Aynısını baştan yapmanın bu kadar zorlayacağını tahmin etmemiştim.” Omuzlarını ve başını düşürdü, dirseklerini bankonun üzerine koydu.

“O ne demek? Tuhaf görünen yüz?” diye sordu Leo

“Şöyle ki çizimi inceliyorum ama tuvalime dönüp yüzünü yapmaya çalıştığım zaman zihnim kararıyor ve yüzünü hatırlayamıyorum. Sanki balık-adam, yüzünün resmini yapmamı istemiyor gibi. Tuhaf, değil mi? Kokteyl hazırlarken sana da böyle oluyor mu?”

“Sanmıyorum. Kokteyl hazırlarken düşünceleri aklımdan kovalarım,” dedi Leo tereddütle. “Ama resim yapmakla içki karıştırmak aynı şey değil.”

Ciya Ciya başıyla onayladı. “Haklısın, değil,” dedi. “Tam olarak nasıl görünmesini istediğimi biliyorum ama tuvale dökemiyorum. O yüz sadece kafamın içinde yaşıyormuş gibi ve sürekli şekil değiştiriyor.”

“Çen Heng neden balık-adam çizdi sence?”

Ciya Ciya bu soruyu bekliyordu. Daha Leo sorusunu bitirmeden yanıtı yapıştırdı. “Çen Heng bir keresinde rüyasında balık-adam gördüğünü anlatmıştı. Tuhaf bir rüyaydı. Baştan sona hatırlamıyordu ama rüyanın tamamını hatırlamadan balık-adamı nasıl çizebildi ki?”

“Neyin resmini yapmak istediğini biliyorsun ama bir türlü yapamıyorsun yani. Çen Heng de gördüğü rüyayı hatırlamıyordu ama balık-adamı detaylıca kâğıda dökebilirdi.”

Ciya Ciya başıyla yavaşça onayladı.

“Balık-adam eskizini bir ara görmeyi çok isterim,” dedi Leo. “Tabii senin resmini de tamamlamayı başarabildiğinde.”

Leo o geceyi Ciya Ciya ile geçirdi. Ciya Ciya çalışmalarının olduğu yerin kapısını kapalı tuttu ve tablolarını ona göstermedi. Henüz buna hazır değildi. Çen Heng’in eskizini de Leo’dan kaçırdı; sanki o eskiz başkasına gösterilemeyecek kadar özeldi, Çen Heng’e dair yalan dolandan uzak yegâne şeymiş gibi.

Nedenini bilmiyordu ama Çen Heng hayatta olsaydı o çizimi başkalarının görmesini istemeyeceğinden emindi.

Ciya Ciya'nın teyzesi ertesi gün, sabahın köründe, hiç haber vermeden çat kapı geldi. Ciya Ciya dişlerini fırçalıyordu, o yüzden kapıyı Leo açtı. Ciya Ciya'nın teyzesi nazenin, uzun boyluydu ve içeri öyle bir genç kadın edasıyla girişi vardı ki Leo daha sonra Ciya Ciya'ya teyzesini başta arkadaşlarından biri sandığını söyleyecekti.

Ciya Ciya teyzesinin “Kim varmış! Tanıştığımıza çok memnun oldum. Ben bu kızın teyzesiyim. Gözlerimin önünde büyüdü,” dediğini ve banyonun kapı aralığından, kadının kafasını yatak odasından içeri uzattığını gördü.

“Böyle erkenden gelmemeliydim. Ciya Ciya'yla konuşmam lazım. Aaa! Ciya Ciya başka bir tablo asmış. Ne kadar güzel, değil mi?”

“Sanat konusunda ağzının tadını iyi biliyor,” diye yanıtladı Leo.

“Bu tabloyu iki, bilemedin üç yıl önce yapmıştı,” dedi teyzesi. “Kendi çalışmalarından asla tatmin olmaz.”

“Teyzeciğim, neden arayıp haber vermedin?” diyerek bir telaşla yatak odasından çıktı Ciya Ciya, kocasının dairesinde başka bir erkekle yakalandığı için yerin dibine girmişti. Leo'ya bakmamaya özen gösterdi. “Gece yine Four Seasons'ta mı kaldınız?”

“Yok, bu sefer değil.” Teyzesinin yüzünden hafif endişe ve tereddüt okunuyordu. “O sana anlattığım projenin devamı gelmedi.”

Ciya Ciya tam teyzesinin diğer sorusuna hazırlanırken Leo özür dileyip gerçekten gitmesi gerektiğini söyledi. İki kadın bir şey demeden beklerken montunu ve cüzdanını alıp evden çıktı.

Ciya Ciya, “Ama sanki demiştin ki...” diye devam etti.

“Kimdi o çocuk?” Teyzesi oturduğu yerde sırtıyordu.

“Aman, teyzeciğim, Çen Heng'in ardından hayata devam etmenin kolay olduğunu sanma.”

“Ama devam etmelisin. Çen Heng sana çok da iyi davranmazdı,” dedi teyzesi. “Biliyorsun işte, kendimi suçluyorum. Sen büyürken sana aşkta cesur davranmanın ne kadar önemli olduğunu anlatmam gerekirdi. O çocukla takılmak için yaşının daha çok küçük olduğunu söyleyerek hata ettim, neydi o çocuğun adı?”

“Lisedeki çocuğu mu diyorsun? Benden hatırlamamı filan bekleme sakın!” Bunun üzerine ikisi de kahkahayı patlattı.

“Bazen,” diye sözlerini sürdürdü teyzesi, “kendimiz için bir şeyler istemeye korkarız çünkü kırılmak istemeyiz. Ama böyle yapınca da direksiyonu titizlendiğimiz hayatın uzağına kırıyoruz. Biraz daha annen gibi olmak lazım belki. Hayır hayır, hemen itiraz etme. O da kırılmış bir kadındı, evet ama en başından beri ne istediğini bilen biriydi.”

Son yıllarına dair hatırında kalanları şöyle bir düşündü de annesinin etrafında her daim mutsuzluk halesi olurdu. Babası başka bir kadına âşık olduğunda Ciya Ciya annesinin yere düşen antika porselen gibi paramparça olduğuna tanıklık etmişti. Kendisini annesinin acısından ayrı düşünemeyen Ciya Ciya, bir ilişkinin dayandırıldığı temeller arasında en kırılmanın aşk olduğu kanısına vardı: İki insanın bir araya gelmesi için başka şeyler, daha makul birkaç sebep daha olmalıydı, böylelikle her şey un ufak olduğunda üzerinde ayakta kalınabilecek sağlam bir parça zemin kalmış olurdu. Peki ama o zamanki fikirleri artık kulağına nasıl geliyordu? Çen Heng artık olmadığına göre ayaklarının altındaki zemin çökmüyor, hayatı paramparça olmuyor muydu?

“Nasıl oluyor da burada tek başına yaşayabiliyorsun?” Teyzesi bir hışımla çantasını karıştırmaya başladı.

“O kadar da kötü değil aslında.”

“Hah, buldum! Li Çeng sana iş buldu.” Teyzesi çantadan bir kartvizit çıkarıp masaya koydu. “Li Çeng’in bir arkadaşı. Duvarına Buda resmi yaptırmak istiyor.”

Ciya Ciya dini resim alanında uzmanlaşmış profesyonellerin bu işi yaptığını sanıyordu. Dini inancı olmayan bir insanın Buda resmi yapması kabul edilebilir bir şey miydi?

“Teyzeciğim, daha önce hiç duvar üzerine resim yapmadım. Evinin dekorasyonu için tablo arıyorsa yardım ederim ama...”

“Onu etkileyebileceğinden eminim.” Teyzesi parmağıyla at tablosunu gösterdi. “Ne kadar güzel bir tablo, baksana!”

Ciya Ciya kartviziti alıp inceledi. Kadın, Ciya Ciya’nın adını sanını duymadığı bir şirkette komedi filmi editörü olarak çalışıyordu galiba. Sınırlarının ne kadar da tuhaf çizilmiş bir meslek olduğunu düşündü Ciya Ciya, tek işi komedi filmleri editörlüğü yapmak mıydı yani? Kartvizitte cep telefonu numarası ve kişisel e-posta adresi de yazıyordu. Ciya Ciya teyzesine kadınla iletişime geçeceğini söyledi. Teyzesi de belli ki Ciya Ciya’nın bu vaadinden memnun olmuştu, kalktı ve göbek ata ata kapıdan çıktı, hiç arkasına bakmadan geriye doğru el sallayarak.

Komedi editörünün adı Ven Liyen’di ya da Ciya Ciya’nın hitap ettiği haliyle Ven Hanım. Şehir merkezinin bir hayli dışında kalan Yeyuncun’da ailesiyle iki katlı bir apartman dairesinde yaşıyordu. Ciya Ciya ertesi çarşamba onunla tanışmaya gittiğinde, Ven Hanım o sıra ithal bira şişelerini koliden buzdolabına taşımakla meşgul hizmetçisiyle evde yalnızdı.

“Kocam işte,” dedi Ven Hanım, Ciya Ciya’ya.

Ven Hanım, Ciya Ciya’dan birkaç yaş büyüktü. Kitaplıktaki fotoğraf çerçevelerinden kadının iki çocuğu olduğu sonucuna varmıştı Ciya Ciya: bir erkek, bir kız. Kadın şaşırtıcı biçimde küçük ve kemikliydi, bu da bob kesim saçlarını taşıyan kafasını aşırı derecede büyük ve yuvarlak gösteriyordu, tıpkı arabalara konulan koca kafalı oyuncak misali. Vücudu o kadar kırılğan görünüyordu ki Ciya Ciya nasıl olup da onun görünüşe göre ortalama cüsseli iki çocuk doğurabildiğine hayret etmişti. Ven Hanım bir dolu suyu mutfaktan oturma odasına taşıırken Ciya Ciya büyük demir su ısıtıcısının Ven Hanım’ın kemiklerini kırabileceği endişesiyle onu dikkatle izledi.

“Görüyorsunuz ya...” Ven Hanım su ısıtıcısını masanın üzerine koydu, kendini koltuğa bıraktı ve giriş holündeki boş beyaz duvarı gösterdi: “Şu duvara *Thangka*⁹ resmi yaptırmak istiyorum.”

9. Dini resmin en önemli örneklerinden sayılan ve pamuk, ipek ya da parşömen üzerine yapılan boyama eserler. Asıl merkezi Tibet olan *Thangka*’larda Budizm’e ilişkin simge ve hikâyelere yer veriliyor. (ç.n.)

“Daha önce hiç ipek aplike üzerine resim yapmadım.”

“Hayır, hayır, ipek değil. Resmin doğrudan duvarın üzerine yapılmasını istiyorum. Daha hoş durur gibi, sence de öyle değil mi?”

Ciya Ciya kadına *Thangka*’ların normalde ipek üzerine yapılıp işlendiğini anlatma istediği duydu. Ciya Ciya gençken bir keresinde annesine Tibetli bir keşiş tarafından *Thangka* hediye edilmişti. Ciya Ciya her gün okuldan döndükten sonra dikkatlice incelemişti onu; uzmanlaşması uzun yıllar çalışmayı gerektiren, inanılmaz derecede karmaşık bir zanaattı. Ama Ven Hanım, Ciya Ciya’nın söyleme ihtiyacı duyduğu şeyleri pek takmadı ve resmi doğrudan duvara yapmanın daha güzel olacağındaki ısrarını sürdürdü.

“Ven Hanım, sormamda bir sakınca yoktur umarım, Budist misiniz acaba?”

“Karmaya inanırım,” diye yanıtladı Ven Hanım. “Ne diyorsun? Yardımcı olur musun bana?”

Ciya Ciya teklifi kabul etti ve elinden geleni yapacağını söyledi. Eğer sonuç istendiği gibi olmazsa Ven Hanım’dan ödeme talep etmeyecekti. Ven Hanım bu anlaşmadan memnun görünüyordu, peşinden ücret için yirmi bin yuanda anlaştılar.

Ciya Ciya haftanın beş günü Ven Hanım’ın evinde resim yapıyordu. Ven Hanım her seferinde akşam yemeğe de kalmasını isterdi. Çocuklar da okuldan gelince onlara katılırdı ama Ciya Ciya, Ven Hanım’ın kocasıyla projeye başladıktan ancak iki hafta sonra tanışabildi; bu süre zarfında adamın ya eve gece geç saatte döndüğünü ya da eve hiç uğramadığını düşünmeye başlamıştı. Bir öğleden sonra adam kapıyı açıp içeri girdi ve Ciya Ciya’yı orada dikilir, duvarına resim yaparken görünce irkildi gibi oldu. Sakalı kocamandı, birkaç gri telin göze çarptığı saçı, tepeden atkuyruğu bağlanmıştı. Biraz sohbet ettiler ve Ciya Ciya adamın restoran ve bar karışımı lüks bir caz mekânının sahibi olduğunu öğrendi.

“Orayı biliyorum,” dedi Ciya Ciya. “İlk açıldığında çok giderdim. Sanat öğrencisiydim o sıralar.”

“Ne güzel,” diye karşılık verdi adam yumuşak ve hırıltılı bir sesle. “Ne resmi yapıyorsun?”

“Eşiniz benden buraya *Sakyamuni*¹⁰ resmi yapmamı istedi.”

Belli ki adamın ev ahalisinin neler yaptığından zerre kadar haberi yoktu. Ciya Ciya eliyle duvarın tam ortasını, kalemle çizdiği lotus çiçeği taslağını gösterdi. “Düşündüğümde de zor. İyi bir iş çıkarmak istiyorum.”

“Şahane. Ben sizi bölmeyeyim.”

Aralarındaki tek diyalog bu oldu. Karı koca biraz birlikte zaman geçirebilsin diye Ciya Ciya, o öğleden sonra oradan biraz erken ayrıldı. Kimse ondan gitmesini istemedi, çiftin Ciya Ciya’nın varlığını umursar gibi bir hali de yoktu ama daha fazla resim yapmak istemiyordu. Onun yerine bir baktı ki Leo’nun barına doğru yola çıkmış bile.

“Bu iş pek aklıma yatmıyor,” dedi Leo’ya Ciya Ciya, Leo onun her zamanki taburesine yerleşmesini seyrederken. “Kendi sanatıma yoğunlaşacak hemen hemen hiç zamanım kalmıyor.”

Leo, Ciya Ciya’ya bir bardak sıcak su uzattı. Galiba Ciya Ciya artık saçlarını hiç toplamamaya karar vermişti. Bitkin görünüyordu ama aynı zamanda daha gençleşmiş gibiydi. Belki de kılık kıyafeti böyle düşündürüyordu: mavi kot pantolon, siyah kazak ve beyaz spor ayakkabı. Malzemelerini doluşturduğu kanvas çantası da vardı. Göz altı makyajı biraz dağılmıştı. Leo, Ciya Ciya’nın bu haliyle daha güzel olduğunu gördü. Daha dürüst belki.

“Yapamayacağım,” diye yineledi Ciya Ciya. “Buda’nın nasıl görüldüğünü nasıl bilebiliriz ki? Lotus çiçeğinin diyelim beş değil de altı yaprağı varsa ne olacak? Rezil olurum o zaman.”

“Buda duvar resimleri sadece mağara ve tapınaklarda var diye biliyordum,” dedi Leo. “Kadın bayağı inançlı biri olmalı.”

“Sana bir şey söyleyeyim mi?” dedi Ciya Ciya zeytin dolu küçük tabağı kenara itip bankonun üstünden Leo’ya yanaşarak. “Dün Ven Hanım resmime göz atarken ‘Her gece bu duvarın önüne geçip dua ediyorum. Resme başladığın ilk günden beri yapıyorum bunu. Artık kendime engel olamıyorum,’ dedi bana. Sonra da kendisini güvende hissetmesinin tek yolunun

10. Buda’nın anıldığı isimlerden biri. (ç.n.)

bu olduğunu ekledi. Bu kadın güvende hissetmek için benim resmimin önünde hergece dua ediyor... Ben ise ne halt ettiğimi bile biliyor sayılmam.”

“Şu adama bak.” Leo pencereden, otopark girişinin önünde oturan üniformalı görevliyi işaret etti. “Sence ne yaptığını biliyor mu?”

Çocuk en fazla on sekizindeydi. Doğrusu otopark görevlisi olmasına yetecek, düzgün bir eğitim almışa benzemiyordu. Giren her araca sol eliyle selam veriyor, yanından ne zaman pahalı bir model geçse ağzı fark ettirmeden de olsa açık kalıyordu.

“Saçmalama, aynı şey değil.” Kahkaha bastı Ciya Ciya. Hafif öne çıkık dişleri onu sevimli yapıyordu.

“Mesela ben de bazen ne içkisi hazırladığımı bilmiyorum.”
“Öyle mi?”

Leo, bunun diğer müşterilerle paylaşılmaması gereken bir sır olduğu mesajını vererek işaret parmağını dudaklarına götürdü.

“Çin Yeni Yılı için bir planın var mı?” diye sordu tam bıçakla buz topunu oymaya çalışırken. “Ailemle geçirmek ister misin?”

Ciya Ciya’nın yüzü kaskatı oldu.

“Önce kendi aileme bir sorayım,” dedi gözlerini kaçırarak.
“Şimdi geliyorum.”

Ciya Ciya telefonla birilerini arıyormuş gibi yaparak bardan çıktı ve bakışlarını otopark tarafına çevirdi. Görevli telefonuyla oynuyordu, o sırada kırmızı bir Porsche Panamera bariyerin önünde durdu. Sürücüsü korna çalınca çocuk irkildi, cam bölmenin olduğu yere gidip yüzünde gergin, sorguya çeker gibi bir ifadeyle sürücüye bir şeyler söyledi. Çocuğun söylediği şey sürücüyü kızdırmış olacaktı ki araba yavaşça bariyerlere ilerledi. Çocuk da panikleyip eliyle arabanın kapısına vurdu.

“Siktiğimin salağı!” Sürücünün arabanın içinden bağıırışı Ciya Ciya’ya kadar geldi.

Ciya Ciya binanın köşesini dönüp çıt çıkmayan daha karanlık bir alanda durdu. Çılgın düşüncelere kapıldı, bunlardan bir tanesi Leo ile yeni bir hayata başlamayı, onu sevmeyi öğrenmeyi içeriyordu; romanlarda okuduğu türden köpüren aşk denizleri değil, daha çok kendi sınırları dışına taşmayan dingin bir göl. Hem Çen Heng’i derinlere gömer, evini satar, balık-adamı

hayatından çıkarır, çizimi yırtıp atardı. Böyle yaşayabilir miydi gerçekten? Hayır. Muhtemelen hayır. Leo ile ilişkisinde tatmin etmeyen bir şeyler vardı. Birbirlerine ne kadar yakın dururlarsa kalbinin, bedeni altındaki esareti ağırlaşıyor, Leo'nun kalbine dokunamıyordu. Yine de kendisini Çen Heng'den özgürleştirmeyi, farklı türden bir hayatı yaşamayı denemek istiyordu.

Ciya Ciya bara döndüğünde kırmızı Porsche çoktan gitmişti, çocuk yine orada, sandalyesinde oturuyordu, telefonu elinde değildi, yoldan geçen her arabaya bakmak için başını çevirip duruyordu.

Gece bitmeye yakın, bar daha kapanmadan, Ciya Ciya Leo'nun teklifini kabul etti.

Altı

Ciya Ciya ve Leo öğleden sonra buluşup arabayla Leo'nun ailesinin evine gitmek üzere anlaştı. Ciya Ciya'nın içi rahat değildi, gergin hissediyordu. Kocasını kaybedeli üç ay olmuştu ama şimdiden tatili başka bir adamın ailesiyle geçirecekti. Belki de Çen Heng'in ailesinin haklı olduğunu düşündü, Ciya Ciya onların üstüne çöken bir lanetti. Yakıp yıkan, şeytani bir musibet. Önce annesi, sonra kocası. Şimdi de bu kadar kısa süre içinde başka bir adama kancayı takmıştı, yaşamak için başka bitkilere tutunan yosun misali.

Saat daha erkendi, henüz öğle yemeği vakti bile değildi. Ciya Ciya banka hesabını kontrol etti, içinde ne kadar olduğunu biliyordu gerçi: Çen Heng'den kalan kırk bin, bir de Ven Hanım'ın duvar resmi için önden ödediği on bin. Leo'yla buluşmadan önce alışverişe gitmesi gerekiyordu. Ailesinin kapısını eli boş çalamazdı. Eli boş gitmesi Leo için de utanç verici olabilirdi.

Uzun, turuncu bir yün elbise giydi, saçlarını yukarıdan at-kuyruğu bağladı ve bileklerine biraz parfüm sıktı. Böyle göze daha genç görünüyordu. Aynadaki halinden memnun, metroya binip SKP alışveriş merkezine gitti ve mağazaları taramaya başladı. Yabancı markalar ip gibi sıralanmıştı, vitrinleri o kadar iyi silinmişti ki neredeyse varlıklarıyla yoklukları birdi. Buraya son geldiğinden beri, yani Çen Heng ölmeden yaklaşık bir hafta önce, birkaç mağaza baştan karılan kâğıt destesi gibi bir kattaki köşeden diğerine taşınmıştı,.

Evlenmeden önce Çen Heng, Ciya Ciya'yı ailesiyle tanıştırmaya Fuciyan'a götürmüştü. Ciya Ciya o zaman da bu alışveriş merkezine gelmiş, Çen Heng'in annesi için birkaç parça kıyafet, babası için de kol saati almıştı. Hepsinin parasını Çen Heng ödemişti. Saat mağazası hâlâ yerli yerindeydi ama artık vitrininde üzeri elmaslarla çevrili, gösterişi sevenlere hitap eden modeller hâkimdi. Ciya Ciya kısa bir süre durup oranın vitrine göz attı, ardından siyah mermer ön cephesinin önünden geçerek alışveriş merkezinin kaşmir bir şeyler bulabileceğinden emin olduğu bölümüne doğru ilerledi. Reyonlara şöyle bir göz gezdirdi ve birbirinin tonu iki kırmızı kazağı kenara ayırdı. Satış görevlisi fiyatlarını söyledi: İkisi için yedi bin yuandan biraz fazla.

"Tatile özel yüzde kırk indirim var," dedi görevli kadın Ciya Ciya'ya.

"İndirimle ne kadar oluyor?" diye sordu Ciya Ciya.

"Ben size zaten indirimli fiyatı söyledim hanımefendi." Satış görevlisi kadın gülümsedi ve Ciya Ciya'ya göz kırptı, mükemmel siyahlık ve canlılıktaki kirpiklerinin kendi doğal kirpikleri olmasının mümkünatı yoktu.

"Anladım," dedi Ciya Ciya zoraki bir gülümsemeyle yanıt vererek. "Ben biraz daha bakınayım."

Ciya Ciya alışveriş merkezinden alelacele çıkıp gitti, bir şeyler çalarken yakalanan bir sıçan gibi hissediyordu. Özellikle ucuz markaların olduğu bölümde alışveriş yapmayı tercih etmişti ama o kazaklar tek başlarına neredeyse iki aylık ev masrafına eşdeğerdi. Kazaklar harikaydı, yumuşak ve iyi kaliteydi, kendisine de bir tane almayı çok isterdi. Ama kendisine hâlâ çok

pahaliya mal olan bir apartmanda yaşıyordu, yaptığı işe de iş demeye bin şahit isterdi. Arkasına bakmadan metroya doğru gitti, kaşmir satıcısı görevli kadının takma kirpikleri hemen arkasında kırışıyormuş gibi hissediyordu.

Ciya Ciya, Dongdakiyao istasyonunda indi ve emin adımlarla Blue Island Alışveriş Merkezi'ne ilerledi. Her türden parlak renkli giysiler içindeki müşteriler katları doldurmuş, kıyafet yığınlarının altını üstüne getiriyor, cilt bakımı ürünlerini deniyorlardı. Dışarıda hava neredeyse buz kesmişti ama alışveriş merkezinin içi acayip sıcaktı. Satış görevlilerinin hemen hemen hepsi orta yaşlı kadınlardan oluşuyordu. Birkaç tanesi kasiyerin yanında duruyor, bir yandan çocukları hakkında çene çalarken bir yandan da gömleklerin düğmelerini ilikleyip katladıktan sonra bunları bazı kıyafetlerin gelişigüzel üst üste konulduğu kare kıyafet yığınlarına geri koyuyorlardı. Ciya Ciya katların çoğunu gezdi, örgü kıyafetlerin satıldığı mağazalara bakınıyordu. Karar verdiği üzere, ki bu kararının özel bir nedeni yoktu, Leo'nun ailesine birbiriyle uyumlu kazaklar alacaktı. Nihayet aradığını bulabileceğini düşündüğü bir markanın mağazasına denk geldi.

Yünün ellerinde bıraktığı his şaşırtıcı derecede yumuşacıktı. Şimdi tek yapması gereken çift kıyafeti olarak hediye edilebilecek iki model bulmaktı. Reyonları didik didik etti, kaçırdığı tek bir parça kalmasın istiyordu. Yunus grisi bisiklet yaka bir kazak buldu, her iki omzu da çiçek işlemeliydi. Satış görevlisi kadına seslendi.

Tombul, saçları pixie kesim bir kadın geldi yanına. Yüzünde, tam burnunun sağında kocaman bir ben vardı, Ciya Ciya başını çevirip kadını gördüğünde bu ben yüzünden irkildi.

“Bu kazağı mı istiyorsunuz?” diye sordu benli kadın.

Kadını huzursuz ederim kaygısıyla “Aynı renkte erkek kazağı da bakabilir miyiz?” diyerek soruya soruyla karşılık verdi Ciya Ciya usulca.

Benli kadın eğilip memnuniyetsizliğini dışa vuran sesler çıkardı. Ardından alttaki çekmecelerin birinden katlanıp üst üste yerleştirilmiş kazakları çıkardı. Doğrulduktan sonra kıyafetleri masanın üzerine koyarken vücudundan terle karışık güçlü bir tütün kokusu yayıldı.

“Bunlara bir bakın,” dedi benli kadın.

Ciya Ciya kazakları elindekiyle yan yana getirip uyan var mı diye tek tek baktı. Tam seçeneklerin sonuna gelirken elindekiyle aynı gri tonda olan bir kazak buldu, göğüs kısmı boyunca uzunlamasına siyah bir şerit vardı. “Bu kesinlikle işimi görür,” diye geçirdi aklından.

“Bu ikisi ne kadar?” diye sordu Ciya Ciya.

“Şu...” Benli kadın başını doğrulttu ve gözlerini kısıp etikete bakarak kadın için olan kazağın fiyatını kontrol etti. “Bin sekiz yüz on yuan. Diğeri biraz daha ucuz, yanlış hatırlamıyorsam... Bin altı yüz on.”

“İndirim yapmıyor musunuz? Hediye paketi olacak. Yılın bu zamanına özel indirimleriniz oluyor diye biliyorum. Üyelere özel indirim gibi bir şeyden yararlanamaz mıyım?”

“Üyeliğiniz var mı?” Benli kadın kafasını kaldırıp Ciya Ciya’ya baktı, yüzünden memnuniyetsizlik akıyordu.

“Hayır, üye değilim ama olabilirim...”

Bir grup insan daha mağazaya girince benli kadın, Ciya Ciya’yı tek başına bırakıp onları karşılamaya gitti.

“Bir şey diyordunuz en son?” dedi Ciya Ciya’nın yanına geri geldiğinde.

“Üye olabilirim diyordum.”

“Üyelere özel indirimimiz yok maalesef.” Benli kadın kazakları katlamaya koyuldu.

“O zaman neden sordunuz üyeliğimin olup olmadığını? Aman neyse, ikisini üç bin yuana verseniz?”

“Hanımefendi, burası bir alışveriş merkezi, biz de ismi olan bir markayız, pazarlık yapmıyoruz. Paranız yetişmiyorsa başka mağazaya gidin.” Benli kadın gri kazakları alıp çekmecelere geri tıkıştırma başladı.

Ciya Ciya birkaç kez derin nefes alıp verdi, sabrının son sınırındaydı.

“... zenginler gibi fiyakalı giyinmiş bir de,” diye söylendi kadın kendi kendine. “Çantası da sahtedir zaten. Paran yoksa alışverişe çıkma kardeşim.”

Ciya Ciya kadını müdürüne şikâyet etmek istedi ama dilinin ucuna gelen kelimeleri bir araya getiremeyeceğini anladı. Bu

işte pek başarılı değildi, her şeyi Çen Heng'le birlikte yapmaya çok alışmıştı. Çen Heng olsa daha kadının tavrının kokusunu aldığı an müdürüyle konuşmayı talep ederdi. Ciya Ciya da tabii ki sus pus eş rolünü üstlenirdi.

Arkasını dönüp alışveriş merkezinden kaçarcasına çıktı, girerkenki halinden daha yıkılmış haldeydi. Suç üstü yakalanmakla kalmamış, aynı zamanda dayağı yemiş, üzerine basılmış, kuytu bir köşeye kovalanmış bir sıçan gibiydi. Vücudu küçülüyor, sırtı kamburlaşıyor, kasları eriyor gibi hissediyordu. Bir taksiye el etti.

“SKP Alışveriş Merkezi,” dedi taksiciye. Arkasını kollamalı, kovalandığı köşeden dışarı çıkmalı ve daha büyük, herkese açık bir sahnede tüm ihtişamıyla baş göstermeliydi.

Alışveriş merkezine vardıklarında Ciya Ciya parayı taksiciye uzattı ve “Üstü kalsın,” dedi. Avrupalı tasarımcıların, kuyumcuların, saatçileri bir hışımla arkasında bıraktı ve takma kirpikli genç kadının yanına gitti.

“İlk geldiğimde seçtiğim iki kırmızı kazağı almak istiyorum,” dedi Ciya Ciya elinden geldiğince sakın ve kendinden emin bir tavırla.

Görevli kadın göz kırptı ve nezaketle gülümsedi. “Tabii,” diye yanıtladı. “Başka bir isteğiniz?”

“Yok, bu kadar,” dedi Ciya Ciya. “Ama bir saniye, şu şalı da alayım.” Raftan kırmızı bir şal alıp görevli kadına doğru salladı.

Kadın seçtiklerini alıp getirmek için bir kapının ardında gözden kaybolunca Ciya Ciya yeniden nefes alabildiğini hissetti; haysiyetini bir parça geri kazanmıştı. Kadın aldıklarını özenle paketledi ve toplam ücreti hesapladı. Ciya Ciya ödemeyi yaptı, alışveriş merkezinde biraz daha dolanıp bakındı, başka bir şey almayıp sonra da gitti.

Bir banka oturdu, poşeti dizlerine yatırdı. Ağlamamak için kendisini zor tutuyordu ama Leo'yla buluşmadan önce eve uğrayıp makyajını baştan yapacak vakti yoktu. O yüzden yüzünü ellerine gömdü ve ağladığını, şehre karşı haykırdığını, var gücüyle ve herkese sesini duyuracak kadar haykırdığını hayal etti. Hayatta olmanın getirdiği bir o yana bir bu yana savrulmaların, yol ayrımlarının, çıkmaz sokakların kirletmediği yeni doğmuş

bir çocuk gibi ağladığını hayal etti. Ağladığını yalnızca kısa süre hayal etti, ardından kalktı ve bir sonraki treni yakalamak için metro istasyonuna indi.

Ciya Ciya, Leo'nun, ailesiyle tanıştırdığı ikinci kadın olacaktı. İlki beş yıl önceydi. Leo ailesinin Ciya Ciya'yı kabul etmesini ve daha da önemlisi Ciya Ciya'nın onları sevmesini istiyordu. Ama tatili birlikte geçirmeyi teklif etmesinin hemen ardından pişman olmuş, Ciya Ciya'nın reddedeceğini düşünmüştü. Onun karşısına böyle bir soruyla gelmeden önce iki kere düşünmeliydi. Ciya Ciya'nın teklifi kabul edişinde endişe ve temkin vardı, sanki Leo ona kabul etmekten başka seçenek bırakmamıştı ve daveti reddetmek kabalık olacaktı. Onun hakkında şimdiye kadar öğrendiklerinden Ciya Ciya'nın kendini mutlu edecek olanı değil, her zaman diğerlerini mutlu edeceğini düşündüğü seçeneği tercih edeceğini biliyordu. Teklifini o yüzden kabul etmişti ama o günden beri Leo onda iyi hasır altı ettiği ama gizleyemediği gerginlik ibarelerine rastlamıştı. Ciya Ciya sık sık mesaj atıp ailesinin hangi yemekleri sevdiğini, hangi içkiyi tercih ettiğini, babasının yerli mi yoksa ithal sigara mı kullandığını, kaç beden gömlek giydiklerini öğrenmeye çalışmıştı.

Yeni Yıl arifesinde Ciya Ciya akşam dört olmadan Leo'nun yaşadığı yerin otoparkındaydı. Leo otomobil insanı değildi; sıradan siyah bir Honda Accord olan arabasının etkileyici bir yanı olmadığının farkındaydı. Başta taksiye mi binseler diye düşündü ama sonra arabayla gitmeye karar verdi. İşte bu oydu. Çen Heng değildi o. Ciya Ciya'nın bunu anlamasını istiyordu.

Ciya Ciya, ailesine birbiriyle uyumlu kırmızı kaşmir kazaklar almıştı, arabada Leo'ya söylediğine göre, normal bedenlerinden bir boy büyüklerini tercih etmişti çünkü böylece soğuk kış günlerinde kazağın altına başka bir şey de giyebilirlerdi. Ciya Ciya aynı zamanda annesine kırmızı bir şal, babasına da Yuşi sigaralarından almıştı.

Pekin'de vakit geçirmek için yılın daha iyi bir dönemi düşünülemezdi. İnsanlar evlerine çekilir ve oturma odalarındaki

masaların etrafında toplanırdı; kadınlar açtıkları mantıları¹¹ inci gibi sıra sıra dizer, erkekler çay ve sigara eşliğinde o yıl yaşananlar hakkında sohbet ederdi. Leo Çin Yeni Yılı'nı hep Pekin'de geçirmişti ama son iki yıldır tatilde ailesinin yanına gitmemişti. Gerçi ailesi de gelsin diye ısrarcı olmamıştı: İşten başını kaldıramadığını sanıyorlardı. Ailesiyle yakın olsa da huzur dolu yalnızlığın tadına varmıştı. Fragrant Hills'te tırmanışlar yapar, Çengen Bulvarı'nda bisiklet sürer, hatta boş metrolara binip oraya buraya giderdi. Gitmeleri gereken yere bir an önce varmaya çalışan her zamanki göçmen işçiler olmasa bu yolculuklar daha da eğlenceli olurdu.

Leo'nun babası Peking Üniversitesi'nde Sağlık ve Bilim Bölümü'nde araştırmacıydı. Günlerini ya laboratuvarında ders vererek ya da evde elinde sigarayla okuma yaparak geçiren, yüzünü geleceğe çevirmiş bir akademisyendi. Leo'nun ailesinin yaşadığı apartman dairesi pek büyük değildi ama babası bir odayı yazılarını yazıp okuma yapabileceği bir çalışma odasına çevirmişti. Kitap yazmakla meşguldü. Leo kendisini bildi bileli babası bu kitap üzerine çalışıyordu. Her gece yatmadan önce illaki çalışma odasında biraz vakit geçirir, ya okur ya da yazardı. Leo'nun annesi çok defa kocasını elinde ilk sayfa ları açık kitabıyla koltuğunda uyuyakalmış bulurdu.

Leo boş yollarda gaza yüklendi ve tam vaktinde ailesinin evine vardılar. Pekin'in kuzeybatısında, ikinci çevre yolunun hemen dışında kalan bir bölgede yaşıyorlardı. Annesi kapıyı açınca Leo, Ciya Ciya'ya nasıl bir angarya yüklediğinin farkına varmaya başladı. Annesi yılların emektarı, her yanı leke içinde kalmış bir mutfak önlüğü takmıştı, ellerini de önlüğe siliyordu.

"Kusuruma bakmayın," dedi ikisini içeri buyur ederken, Ciya Ciya'nın omzuna hafifçe vurup mahcup mahcup gülümsedi. "Mutfakta biraz daha işim var. Geçin, babanla sohbet edin! Haftalardır seni dilinden düşürmüyor."

"Mutfakta yardım edilecek bir şey var mı?" diye sordu Ciya Ciya.

11. Dumping olarak geçen bu yemek türü, etli hamur olarak da bilinir. (e.n.)

“Yok, yok, hiç zahmet etme lütfen, geç sen, Leo ile içeri geçin.” Leo’nun annesi eliyle oturma odasını işaret etti. “Tek başına yaparsam daha çabuk bitiririm,” diye ekledi. Bir eliyle hamur açmaya koyulurken diğer elini de “Geçin, geçin,” dercesine havada salladı.

“Ciya Ciya, hiç uğraşma sen,” dedi Leo. “Gel haydi.”

“Evet evet, gelin!” diye derinden ve güçlü bir şekilde yankılandı babasının sesi oturma odasından.

Ciya Ciya hediyeleri Leo’nun babasına uzattı ve eşiyle kendisi için neler aldığını anlattı. Leo babasının başıyla onaylayıp teşekkür etmesini seyretti. Babası, kazaklara elini sürmedi ve paketine bir bakmak için sigaraları çıkardı.

“Sigarayı gerçekten bırakmam lazım,” dedi. “Bir iş arkadaşımın yıllık muayenesinde bağırsaklarında polip çıktı ve polipi aldirmek zorunda kaldı. Yaşlanıyoruz artık evlat.” Leo’ya bakıp iç geçirdi. “Ama korkarım artık sigarayı bıraksam da bırakmam da ne fayda, ikisinde de bir fark olmayacak.”

Ciya Ciya gülümsedi ve başını belli belirsiz salladı.

Güneş kurumaya bırakılmış çamaşırların arasından içeri sızıyor ve koltukta oturan Ciya Ciya’ya vuruyordu. Sararmış fotoğraflara benzediğini düşündü Leo; elinde kalmasın diye nazikçe tuttuğun, nazik bir fotoğraf gibi. O an Leo, Ciya Ciya’nın güzelliğinin saflığıyla, soluk teni ve aşırıya kaçmayan makyajıyla gurur duydu. Babası bir kadının ne kadar ev işi yapabildiğinin önemi olmadığını ama kadın dediğinin temiz kalpli olması gerektiğini söyler dururdu hep.

Ciya Ciya’nın, babasıyla kurduğu iletişimde dikkat çeken dokunaklı bir şeyler olduğunu düşündü Leo. Aralarında mesafeli bir tanışıklık var gibiydi, sanki Ciya Ciya babasının uzun zamandır görmediği eski bir arkadaşıydı. Ciya Ciya pek konuşmuyordu ama babasının işyerindekiler ve arkadaşlarının boğuştuğu sağlık sorunları hakkında gevezeliklerini dinlerken pek rahatsızmış gibi durmuyordu. Arada odaya sessizlik çöktüğünde, çayından bir yudum aldıktan sonra babası aşka gelip daha da konuşsun diye soru soruyordu.

“Geçen ay, bir gün,” dedi babası, “hava güneşliydi, ben de komşumuzla parka kadar gittim. İki kat üstümüzde oturan

profesör var ya hani?” Önce Leo’ya, ardından yeniden Ciya Ciya’ya döndü. “Bir arkadaşını da getirmişti,” diye anlatmayı sürdürdü. “Güneş gözlüklü, bastonlu, yaşlı bir adam.”

“Zavallı adam,” dedi Ciya Ciya, adama tüm kalbiyle acımış gibi görünüyordu.

“Bir de elinde gazete vardı,” dedi Leo’nun babası.

“Kör değil miymiş yani?” diye sordu Leo.

“Kör olup olmadığını anlayabilmiş değilim. Sormaya cesaret edemedim,” dedi babası.

“Vakti zamanında her gün aksatmadan gazete okuduğu için, kör olduğunda da bu alışkanlığını bırakmadığını düşünüyoruz,” dedi Leo’nun annesi ağır ağır oturma odasına girerken.

“Ma.” Leo ayaklandı ve annesinin geçip oturmasını istedi.

“Gel, önlüğünü çıkar da biraz bizimle oturup soluklan.”

“Aaa! Ciya Ciya, bize hediye mi aldın?” diye sordu annesi.

“Ne zahmet ettin.”

Ciya Ciya aldığı kazakları ve şalı uzattı. Leo’nun annesi hepsini hemen paketlerinden çıkardı ve kaldırıp güneşe tuttu.

“Pahalı bir şeye benziyor! Yumuşacık! Gerçekten hiç gerek yoktu. Bir dahaki sefere hediye alacağım diye uğraşma, oğlumuzu daha sık buraya getirsen yeter!” Annesi kahkahayı koyverip yeniden şalı incelemeye daldı.

“Kör adamı birkaç kere daha parkta gördüm,” diye devam etti babası, Leo’yu görebilsin diye kolunu uzatıp yavaşça karısını önünden çekerken. “Yanında hep biri oluyordu, her seferinde başka biri. Sonra bir daha görmez olduk. Hastalanmış, hatta ölmüş olabileceğini düşündük. Sonradan çocuklarının babalarının evini satıp onu bir huzurevine yatırdıklarını öğrendik.”

“Yazıklar olsun!” diye devamını getirdi annesi. “Yaşlanınca evinden barkından oluyor insanlar...”

Yüreğini parçalayan bu konuşmaya daha fazla katlanamıyormuşçasına mutfağa geri döndü, önlüğü hâlâ belindeydi.

Sade bir yemekti. Bayramlarda özel yemekler hazırlamayan ailelerdendi onlar. Yine de çeşit boldu; iki et, iki sebze yemeğinin yanında çorba da vardı. Genelde Leo’nun ailesi

bir öğünde sadece tek çeşit yedi ve masalarında asla iki çeşit olmazdı; yenmez de boşa gider diye korkarlardı. Babası önceki günlerden kalan yemekleri yemekten hoşlanmazdı, o yüzden o günkü yemeği bitiremezlerse annesi gelecek üç gün boyunca hepsini temizlemeye çalışırdı; ya hepsini mideye indirene ya da tüm yemekler kendinden geçip artık yenmesi imkânsız kat kat pelteye dönene kadar ısıtır da ısıtırdı.

“Ailenle mi yaşıyorsun?” diye sordu Leo’nun annesi Ciya Ciya’ya yemek masasında.

“Bir apartman dairesinde tek başıma yaşıyorum. Leo’nun barına yakın.” Başını çok kısa çevirip Leo’ya gülücük yolladı.

“O muhitte kiralar bayağı yüksek olmalı,” diye hatırlattı Leo’nun babası.

“Neyse ki kendi evim,” dedi Ciya Ciya.

Leo’nun ailesi bunu beklemiyordu. Her ikisi de sanki prova etmişler gibi kâselerini masaya bırakıp Ciya Ciya’ya baktılar, anlatmayı sürdürsün diye bekliyorlardı.

“Kocamın eviydi. Kendisini kaybettik,” dedi Ciya Ciya, Leo’nun ailesinin hareketlerini taklit edip elindeki kâseyi masaya koyarken.

“Öyle mi?” lafı döküldü Leo’nun annesinin dudaklarından.

“Anladım,” dedi babası, oyun oynarken takındığı ve Leo’nun hiç ama hiç yabancı olmadığı ifade de yüzüne gelip yerleşmekte gecikmedi.

“Böyle şeylere hiç takılmayız. Sadece siz gençler değil, eşim de ben de modern neslin parçasıyız.”

Leo’nun annesi bakışlarını yemek çubuklarına indirdi ve konuşmadan yemeğine döndü. Ciya Ciya’nın telefonu çaldı. Oturma odasına koşturdu ve telefonu sessize aldı. Geri döndüğünde Leo sohbete devam etti.

“Benim barda tanıştık,” dedi Leo.

“Eski kocasını da tanıyor musun o zaman?” diye sordu babası.

“Evet, tanıyorlardı,” diye yanıtladı Ciya Ciya.

Yine, neredeyse eşzamanlı olarak, Leo’nun annesiyle babası arkalarına yaslandı. Masa kısa süreliğine sessizliğe gömüldü, babasının kaşları da çatıktı, sanki zor bir problemi çözmeye çalışıyor gibi bir hali vardı.

“Kendine senin gibi iyi bir kız bulduğuna göre düzgün bir adam olmalı,” dedi nihayet, zoraki bir gülümsemeyle. Leo’nun annesi başıyla onayladı.

Leo derin bir nefes aldı. Ailesinin Ciya Ciya’nın daha önce bir kez evlendiği bilgisini sindirmeye çalıştıklarını ve şaşırtıcı şekilde iyi gittiklerini görmek Leo’nun içine su serpmiştir. Sorunun onlarda olmadığını düşündü Leo ama onlardan bir önceki nesil feodal düşünce tarzlarına saplanıp kalmıştı. Anne- baba- sının görünüşe göre bu kadar hızlı uyum sağlaması; ilkelerinin muhafazakârlıktan, miadını doldurmuşlardan uzaklaşması karşısında söyleyecek söz bulamıyordu. Mürekkep yalamış ailesinin hoşgörüsü göğsünü kabartıyordu.

Yemeğin ardından Leo, Ciya Ciya’ya gece geri sayım için beklemek istediğini söyledi.

“Hiç Avrupa’ya gittin mi? Ya da Amerika’ya?” diye sordu Leo’nun babası, bir yandan yeni sigara paketini televizyonun altındaki çekmeceye koyuyordu.

“Kocamla sık sık Avrupa’ya giderdik,” dedi Ciya Ciya. “Genelde Fransa ve İtalya’ya. Amerika’ya sadece bir kere gittim. Avrupa’yı tercih ederim; müzeleri ve sanat galerileri her zaman için ilham verici.”

“Oradaki insanlar hâlâ korkuyor mu?” diye sordu babası. “Yani terör yüzünden, o duyduğumuz saldırılar yüzünden demek istiyorum. Avrupalılar hayatlarına devam ediyor gibi geliyor bana.”

“Çok emin değilim, pek sanmıyorum...”

Leo’nun babası bağırarak karısına seslendi: “İşi bırak da gelip biraz çocuklarla otur! İhtiyar Li’nin bize verdiği abur cuburu da getir gelirken!” Yüzünü hızla Leo ve Ciya Ciya’ya döndü. “Arkadaşım İngiltere’den birkaç abur cubur getirdi. Londra’ya ilk gidişimiz geldi aklıma, uzun zaman oldu, o zamanlar ne kadar aptalmışız. Fakirdik, o zamanlar bizim işimiz çok daha zordu, siz yine şanslısınız. Teneke kutularda hayvan maması görünce kedi-köpek eti konserveleri sandık. En ucuzu onlardı, biz de yedik! Hiç sormayın, midemiz bulandı. Hem İngilizlerin süpermarketlerde hayvan maması satacağı kimin

aklına gelirdi ki!” Babası kahkaha attı, az kalsın kendi tükürüğünde boğulacaktı.

Tüm yiyecekleri plastiğe sarıp soğumaya bırakan annesi de sonunda yeniden oturma odasında belirdi ve hemen lafa girdi.

“Gel gel, yıllar önce Londra’ya gitmiştik ya çocuklara onu anlatıyorum,” dedi Leo’nun babası karısına, öksürüğü hâlâ kesilmemişti.

“Ah, evet evet, sizin elinizde şimdi bir sürü ayrıcalık var, bizde hiçbiri yoktu.”

“Annem de bana benzer maceralar anlatırdı,” dedi Ciya Ciya yüzünde gülümsemesiyle.

Ciya Ciya, Leo’ya ailesinden hiç bahsetmemişti. Ciya Ciya annesinin seksenli yıllarda Şiyen’e, Guizhu’ya, Çengdu’ya yaptığı yolculuklardan bahsettiğini anlatırken Leo vücut dilini okumaya çalıştı. Yüzüne gölge çöktü gibi oldu, nemlenen gözleri beyaz renkli yeşim taşına hatırlattı. Bu hatıraları anlatış şekline bakılırsa annesine dair anılarının bölük pörçük ve eksik olduğu çıkarılabiliyordu ama başından geçenleri anlatırken babasının lafını dahi etmedi. Bazen durup bakışlarını odada gezdiriyordu, hatıralarının doğru olup olmadığını sorguluyor gibiydi.

Ciya Ciya anlatmaya devam ettikçe bir his, haziran yağmurlarının dinmek nedir bilmezliğini aratmayacak şekilde Leo’nun üzerine üzerine yağmaya başladı. Bu buluşmada dış kapının dış mandalı olmuştu artık, araya girip konuşmaya dahil olamıyordu. Ciya Ciya ailesiyle neden bu kadar şey paylaşıyordu? Neden çocuklara masallar anlatan hevesli bir sokak sanatçısı gibi konuştukça konuşuyor, anı üstüne anı sıralıyordu? Normalde olduğu kişinin dışına çıkan Ciya Ciya anılarını, adeta yeni baştan yaşıyormuş gibi kâh neşeyle kâh yasla anlatmayı sürdürdü.

Sonra da Ciya Ciya, kocasının üç ay önce öldüğünü anlatmaya girişti. Leo, annesiyle babasının yüzündeki gülümsemenin uçup gittiğini ve şoke olmuş halde birbirlerine baktıklarını bariz olarak gördü. Bu konu, annesinin Ciya Ciya’ya en son Fransa’ya kimle, annesiyle mi yoksa kocasıyla mı gittiğini sormasıyla açılmıştı.

“Kocamla,” diye yanıtladı Ciya Ciya. “Birlikte son seyahatimiz oldu. Geçen yıl Sanya’ya gidecektik ama öldü.”

“Nasıl öldü?” diye sordu annesi, güçbela nefesini düzene sokmaya çalışarak.

Ciya Ciya başını salladı. “Biliyorum dersem yalan olur.”

Leo ailesini yakın markaja aldı, bir diğer beklenmedik haber karşısındaki tepkilerini anlamaya çalışıyordu. Ama annesiyle babası kaşları çatık, İngiliz abur cuburlarına bakarak çıt çıkarmadan oturmayı sürdürdü.

Ciya Ciya’nın telefonu yine çaldı.

“Teyzem,” dedi Leo’ya. “Yeni yılını kutlamak için arıyordur.

Ciya Ciya ayaklanınca Leo’nun ailesi oturdukları yerden başlarını kaldırdı ve zoraki güldü. Annesi, üzerindeki kollarıyla oynayıp duruyordu. Ciya Ciya müsaade isteyip evden çıktı.

“Oğlum,” dedi babası dış kapının kapanma sesi gelince. Elleriyle dizlerini ovuşturdu, sırtını dikleştirip derin nefes aldı.

“Dul kadın, kötü şans getirir.”

“Baban haklı,” dedi annesi.

“Bu kafalar çok eskilerde kaldı,” dedi Leo.

“Bizim memlekette iki üç kez evlenen ve tüm kocaları birkaç yıl içinde ölen kadınlar biliyorum. Bazı kadınlar erkeklere kötü şans getiriyor işte,” dedi babası.

“Ba,¹² yapma, sen bir bilim insanısın.”

“Çok iyi bir kız ama bu...” diye mırıldandı annesi, parmaklarını dizlerine hafifçe vurarak. “Ne Yeni Yıl ama...”

“Sen bizim tek oğlumuzsun,” dedi babası. “Bazı insanlar etrafına olumsuzluk saçar, farkında değil misin bunun? Tüm arkadaşlarının ve çevrelerindeki herkesin başına kötü bir iş gelir. Bunu göremiyor musun?”

Leo tartışmayı sürdürdü. Ailesi geri çekilmedi. Leo’nun sinirleri iyice tepesine çıktı ve yıllardır ilk kez sesini yükselttiğini fark etti. Eve ailesini ziyarete gelmekten kaçmasının bir diğer nedeni bu olabilirdi. Hata yapmıştı. O gün oraya kendisiyle birlikte hangi gerçek dışı beklentileri taşımıştı ki? Annesiyle babası inatçı insanlara dönüştükleri yaşı gelmişti ve her ne kadar bundan on ya da yirmi yıl önce ileri görüşlü insanlar oldukları söylene de artık burunlarından kıl aldırıyorlardı ve

12. Latin alfabesiyle “Ba”. Çince konuşma dilinde “baba” demek için sıklıkla kullanılan bir hitap ifadesi. (ç.n.)

paraları çalınır korkusuyla cep telefonu uygulaması üzerinden banka hesaplarını kullanmayacak kadar eskiye takılıp kalmışlardı. Kendi yöntemlerine o kadar bağlılardı ki Leo'nun onlara getirdiği hava temizleyicisini kullanmazlar, adına hâlâ “temiz hava” dedikleri şey içeri girsin diye her gün camları açarlardı.

Ciya Ciya geri geldi ve dışarıdan taşıdığı, aniden içeriye dolan soğuk eşliğinde kendinden emin bir tavırla, uzun adımlarla odaya girince aile didişmeye bir son verdi. Leo için Ciya Ciya'nın aklından bir şeyler geçtiğini görmek zor değildi, çok büyük ihtimalle çay sehпасı etrafındaki gergin havanın da kokusunu almıştı.

“Haydi gidiyoruz,” dedi Leo bir yandan montlarını alırken.

“Ama saat daha on...” diye itiraza başladı annesi.

“Atıştırmalıklardan alın yanınıza,” dedi babası.

Ancak Leo ailesinin söylediklerine kulak asmadı ve bir hışım ile evden çıktı. Ciya Ciya'yı bileklerinden yakalamıştı, onları sertçe sıkıyordu.

Arabada Leo, Ciya Ciya'ya, gelen telefonun neyle ilgili olduğunu sordu.

“Durumlar biraz karışık,” dedi Ciya Ciya.

“Hangi durumlar?”

“Biraz endişeliyim sadece,” dedi Ciya Ciya, Leo'ya bile isteye bakmayarak.

“Evet, onu görüyorum zaten ama sorun ne?”

“Yakında teyzemle bir görüşmem lazım. Kafana takma sen.”

“Tanrı aşkına!” Leo her iki eliyle direksiyonu sımsıkı kavradı.

“Tam üç kere sordum, şu soruma yanıt versene.”

“Niye kızıyorsun ki?” Ciya Ciya koltukta oturuşunu dikletti ve yüzünü Leo'ya döndü. Sesi yüksek çıkıyordu. “Ailene Çen Heng'i anlattım diye mi? Kocamın ölümünden utanmam mı gerekiyor? Aile toplantınızı mahvettiğim için üzgün olmam mı gerekiyor? Ben buyum ve benimle olmak için dul bir kadın olduğum gerçeğini kabul etmek zorundasın.”

“Onlara başka sefer anlatabilirdik.” Leo derin bir nefes aldı.

“Seni utandırdım yani...”

“Hayır.”

“Yalan söyleme bana.”

Ciya Ciya kızgın gözlerle Leo’ya dik dik baktı. Leo ise dosdoğru önüne çevirdi bakışlarını. Yeni Yıl kutlamaları için atılan hava fişeklerin Ciya Ciya’nın yüzünü farklı farklı renklerde noktacıklara boğduğunu göz ucuyla görebiliyordu, yanaklarında çil varmış gibi görünüyordu yüzü öyleyken. Ciya Ciya’nın atkuyruğu bozulmaya başlamıştı. Bakışlarını Leo’ya mühürledi, Leo da şimdiye kadar onda hiç görmediği türden bir kararlılık seziyordu. Ciya Ciya ona hiç böyle bakmamıştı, bakışları hep kaçak göçek olurdu. Bazen muzip ya da davetkârdı, bazen de uzaktı ve ona akıl sır erdirilemezdi. Ama o an arabada aklına bir şeyler koymuş gibi ona bakıyordu.

Ciya Ciya, Leo’ya ondan ne yapmasını istediğini ilk kez söylemişti. *Bana yalan söyleme.*

Gelin görün ki Leo ona bilmek istediği gerçeği veremezdi. Aslında, içten içe, ailesinin kabul etmeyeceğini bildiği bir kadını onlarla tanıştırmaya götürdüğü için suçlulukla karışık utanç duyup duymadığını sordu kendine. Işıkları yanan apartmanları ve karanlığa gömülmüş işyerlerini arabasıyla bir bir geride bırakırken, orada tam yanında oturan Ciya Ciya’nın savunmasında bir delik açmayı, güvensizliklerini öğrenmeyi ne kadar istediğini düşündü. Geçmiş hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmediği bu kadın.

“Annenle ilgili o söylediklerini bana hiç anlatmamıştın,” dedi Leo.

“Artık hayatta olmayanlardan bahsetmenin ne anlamı var?”

“Sadece seni daha iyi anlamaya çalışıyorum Ciya Ciya, nasıl hissettiğini görmeye çalışıyorum. Seni tanımıyorum.” Leo’nun sesi arabanın içini doldurdu ve kendi kulağında çınladı. “Seni tanımama hiç izin vermeyeceksin.”

Ciya Ciya başını çevirdi ve arabanın camından havai fişekleri izledi, kulağa uzaktan hoş gelen havai fişek patlamaları çok kısa süreliğine ortamdaki tek sestti.

“Birini nasıl gerçekten tanıyabilirsin ki?” sözleri döküldü Ciya Ciya’nın dudaklarından sonunda. “Kalbimi söküp çıkarsam, parçalara bölssem ve her bir parçasını sana tek tek

derinlemesine anlatsam bile nihayetinde o lanet olası şeylerin hepsini göğsümün içine geri doldurmak zorundayım.”

Geri dönüş yolunun geri kalan kısmında ikisinin de ağzını bıçak açmadı. Bir ara, Dongzhimen taraflarında, bir çocuk yola fırlayınca Leo aniden frene basmak zorunda kaldı. Ciya Ciya’yı evinin önüne kadar götürdü. Ciya Ciya arabadan inmeden Leo’ya gülümsedi. Pişmanlığını, sevecenliğini, üzüntüsünü yansıtan bir gülümseme.

Ciya Ciya montuna iyice sarındı, apartmana doğru yürüdü ve arkasına bakmadı.

Yedi

O gün Leo'nun ailesiyleyken telefonla konuşmak için dışarı çıkan Ciya Ciya'ya teyzesi, Li Çeng'in rüşvet verme suçundan gözaltında olduğunu söylemişti. Li Çeng hükümet yetkilisine bir kaligrafi eserinin yanı sıra bir miktar nakit para hediye etmiş ve karşılığında bir iş fırsatından fayda sağlamıştı. Yetkili hakkında soruşturma açılmış, Li Çeng de beraberindeki çok sayıda iş insanıyla birlikte parmaklıkların ardını boylamıştı.

Bunu takip eden haftalarda Ciya Ciya'nın teyzesinin gözü-nün ferî söndü ve hemen her şeyden korkar oldu. Çoğu gece yeğeninin evinde kaldı. Disiplin Komitesi ile bağlantıları olan kimi bulabildiyse görüştü ama çoğunun elinde kayda değer bir bilgi yoktu, diğerleri ise içi boş teselliler vermekten başka işe yaramadı.

Bir zaman sonra Ciya Ciya'nın teyzesi çiçek aranjmanı kursuna yazılıp kafasını dağıtmaya başladı. Bir deri bir kemikti, öyle ki ensesindeki derisi hiç çıkarmadığı halis muhlis altın

kolyesini hafiften yutuyordu. Hep yorgundu. Ciya Ciya bir doktora görünmesinde ısrar etti, teyzesi kabul etti ama her seferinde randevuyu iptal etmek için farklı bir bahane uydu-
ruyordu. Ya tüm gün kafasını yastıktan kaldırmıyor ya da hiç uyumuyordu. Sigaraya başlamıştı, Ciya Ciya'nın anneannesiyle kavgaları da sıklaştı.

Mart nisana döndü ama Ciya Ciya o günden beri Leo'yla görüşmemişti. Bu süre zarfında bara da hiç gitmemişti, Leo da onunla iletişim kurmaya çalışmamıştı zaten. Ciya Ciya da onun yerine dikkatini elindeki işi tamamlamaya verdi. ("Ven Hanım ile birlikteyken ağzından çıkanlara dikkat et, Li Çeng'den fazla bahsetme," diye tembihlemişti teyzesi.) Başta Ciya Ciya'dan duvarın orta kısmına resim yapması, her iki yanda da geniş şeritler halinde beyaz alan bırakması istenmişti ama Ven Hanım, Ciya Ciya'nın çalışmasının o kadar etkisi altında kalmıştı ki sonradan işin kapsamını yan taraflar da dolacak şekilde genişletti. Ciya Ciya'ya bunun için ilaveten on bin yuan ödemeyi de kabul etti.

"Hemen bitireceğim diye uğraşma," dedi Ven Hanım, Ciya Ciya'ya. "İyi sonuç elde etmek istiyorsan işini aceleye getir-memelisin."

"Bu sıralar devamlı evde gibisiniz, işyerinde pek yoğunluk yok galiba?" diye sordu Ciya Ciya mavi gölün sınırlarını genişleterek beyaz duvarın üzerine çizimine başlarken.

"Bıktım, ara verme kararı aldım."

Ven Hanım okuma gözlüklerini çıkarıp elindeki *Meditation* [Kendime Düşünceler] kitabını masanın üzerine bıraktı. "Film endüstrisinden ümidi kestim," dedi.

"Uzun zamandır iyi bir filme denk gelmedim," diyerek karşılık verdi Ciya Ciya.

Ven Hanım uzaktan kumandayı televizyona tuttu. "Şu yeni başlayan dizideki iki adama bir bak. İkisi de birbirine benziyor! Saç kesimleri aynı, yüz şekilleri aynı, vücut yapıları aynı. İzleyici nereden bilecek kimin kim olduğunu?"

Ciya Ciya dikkatini ekrana verdi. Kızıl Ordu ve Milliyetçi Parti arasındaki mücadeleleri konu alan bir diğer dizi. Kızıl Ordu ajanı olan ana karakter, kapkara kaşlı ve uzun boylu bir

adamdı. Doğrusu Milliyetçi Parti'deki kaptana çok benziyordu. Ciya Ciya aksiyon sahnelerinin nasıl olduğunu düşündü, bir adam kendi gölgesiyle savaşıyordu.

“Çok para akıtılıyor,” dedi Ven Hanım esefle. “Hükümet de kültürel aktiviteleri destekliyor ve dediklerine göre bu, harika bir şey. Ama kötü filmler yapmaktan öyle bıkip yorulduğum ki anlatamam. Benimle bir kadeh bir şey içer misin?”

Ven Hanım dolaba uzandı, daha yarısı duran Porto şarabı şişesini seçip aldı ve iki kadeh doldurdu. Ciya Ciya, Ven Hanım şişeyi tutarken onu pürdikkat izledi, şarabı bardaklara dökerken bilekleri titriyordu, koca kafasını yana eğmişti.

“Okumamış kesim günbegün daha tuzu kuru hale geliyor,” dedi Ven Hanım doldurduğu kadehlerden birini yavaşça Ciya Ciya'ya uzatırken. “İyi filmler çok para getirmiyor artık.”

Ven Hanım kadehi Ciya Ciya'ya verdi, koltuğa geri devrildi, gözlüklerini taktı ve kaldığı yerden kitabını okumaya devam etti. Ciya Ciya o gün geç vakte kadar orada kaldı. Ven Hanım çocukları yatırdı, taksiye atladı ve gece yarısına doğru kocasının mekânına vınladı.

Ciya Ciya tek bir lambanın ışığı altında, sessizlik içinde resmini yapmayı sürdürdü.

Saat gece yarısı ikiyi biraz geçtikten sonra yorulduğunu hissedip ara verdi. O saate kadar şarabına dokunmamıştı ama o an kadehi eline alıp birkaç adım geri çekildi. Bu devasa proje şaşılacak bir şeye dönüşmüştü. Koca Sakyamuni Buda, tam ortada lotus çiçeğinin yapraklarından birinin üzerinde oturuyordu, sol elinde keşkül¹³ tutuyor, sağ eliyle de toprağı kendine şahit gösteriyordu.¹⁴ Geri kalan kısımlarda Buda'nın hayatındaki ana olaylar resmedilmişti. Ciya Ciya resmini ince detaylarla zenginleştirmişti, daha çok altın ve turuncu rengini kullanmış, kıyafet ve su kütlelerinin olduğu yere de

13. Dilenci taşı olarak da bilinen ve genellikle para ve diğer eşyaları toplamak için kullanılan bir kaptır. (y.h.n.)

14. Buda'nın en sık yapılan tasvirlerinden biri. Bu tasvirde Buda sağ elini avucu aşağı bakacak şekilde yere değdiriyor. Bu duruş, Buda'nın, Hint mitolojisinde kötülük konusunda öne çıkan ilk isim olan Mara'ya karşı galip gelip aydınlık ve bilgelik arayışında sona geldiği anlamı taşıyor. (ç.n.)

birkaç fırça darbesiyle ara ara zümrüt yeşili ve kobalt mavisi attırmıştı.

Ciya Ciya, Meryem Ana kandili gibi yanan sarı ışık altında resmine göz gezdirirken mavi göletteki halkalar dalga dalga etrafa yayıldı ve resimden sızmaya başlayan su tüm duvarı kapladı. Şeytanlar, tanrılar ve sonunda koca Buda da mavilikler yutmaya başladı. Ta ki Ciya Ciya'nın gözleri önünde oluşan tek manzara, madeni para gibi gümüşü renkte bir balıktan ibaret kalana kadar.

O balığın daha önce de gördüğü yaratık olduğundan hiç şüphesi yoktu ama bu sefer daha büyük ve sert yapılı görünüyordu. Daireler çizerek yüzüyordu, sanki bir şeyler onu tutmuş da sallıyor gibiydi. Su kütlesi, derinliğinden hiçbir şey kaybetmemişti, kabardı ve yoluna çıkan her şeyi içine çekecek gibi oldu. Ciya Ciya gayriihtiyari geriye çekildi ama balık yüzünü ona dönüp suya çağırınca olduğu yerde kaldı.

Hava buz kesmişti.

Ciya Ciya ihtiyatla kolunu uzattı ve yaratığın kuyruğunu okşadı. İrkilen yaratık silkinip üzerindeki eli ittirdi ve yüzmeye devam etti. Vücudundaki pullar şeklen büyük elmaslara benziyordu, ıslaklıktan ıslıl ıslıl ve el değmemişti. Ciya Ciya önündeki balıkla Çen Heng'in eskizindeki balık-adam arasındayken benzerlikler bulmaya çalıştı ama alakaları yoktu. Şekilleri birbirinden farklıydı.

Hâlâ nasıl hareket edeceğine karar veremeyen Ciya Ciya şarap kadehini elinden atıp eskiden kendi duvar resminin olduğu, şimdi ise sudan başka bir şeyin kalmadığı yere doğru ilerledi ve balığa dokunabilmek için bir kez daha şansını denedi. Bu sefer balık, kafasını Ciya Ciya'nın kendisine uzanan parmağına doğru çevirdi ve bir süre orada öylece asılı kaldı. Ciya Ciya suya dalıp karanlığın üzerine üzerine yüzdü, balık da onu takip etti. Daha derinlere indikçe Ciya Ciya balığın titrek bir ışıltı yaydığını gördü, ucu bucağı görünmeyen o boşluktaki tek ışık kaynağı oydu.

Ciya Ciya yine başladığı noktayı göremez oldu. İleri hareket ettiğini gösteren bir kanıt da yoktu ayrıca; belki de sadece suda olduğu yerde durmaktan, yanındaki balıkla birlikte yü-

züstü pozisyonunda ayaklarını hareket ettirmekten başka bir şey yapamıyordu. Dönüp bedenini diğer yöne doğru götürmeye çalıştı ama ne yapacağını bilemez haldeydi artık. Balıktan yayılan gümüş ışık azaldı ve tümüyle yok oldu, Ciya Ciya bir başınydı. Boğulacak mıydı? Yoksa açlıktan ölene dek orada mı bekleyecekti? Peki ya Porto şarabı? Kesin halıyı lekelemişti. Yerde halı var mıydı ki? Ciya Ciya hatırlayamıyordu.

Ciya Ciya gözlerini kapatıp kıpırdamadan durdu.

Bir zaman sonra bir ses duydu. Kendisini duvara yaslanmış halde buldu. Duvarın sert yüzeyi tam sırtını buz kütlesine dayamış gibi hissettiriyordu. Gözyaşları yüzünden aşağı süzölmeye başladı, cildini ısıttı. Mermer zemin şarap lekesi olmuştu.

Kapının kilidi döndü ve Ven Hanım ile kocası eve girdi.

O gece Ciya Ciya'yı gözü yaşlı görünce Ven Hanım endişelenmişti. Ciya Ciya, Buda'nın hikâyesinden çok etkilendiğı için ağladığına, başka bir nedeni olmadığına ikna etmişti kadını.

"İşte bu gerçek manada dinin gücü," dedi Ven Hanım üstüne basa basa, Ciya Ciya'nın halinden gayet iyi anladığını hissettiren şefkatli bir tonla.

Ciya Ciya ertesi gün emlakçıyı arayıp evden bir an evvel taşınmak istediğini söyledi. Balık ve suyu yeniden görebilmek için o evde yaşamasına gerek olmadığını anlamak, ona kendisini prangalarından kurtulmuş gibi hissettirmişti. Aralık ayından beri evle ilgilenen alıcı çıkmadığı için, eğer elden çıkarması öyle daha kolay olacaksa piyasa fiyatının altında satılmasında bir mahsur görmediğini de belirtti. Emlakçıya göre müstakbel kiracı ve alıcılara göstermeden önce Ciya Ciya'nın evi boşaltması ve taşınması daha iyi olacaktı.

"Çoğu müşteri daha yeni görünen ve eşyasız evleri tercih ediyor," demişti Ciya Ciya'ya.

Ciya Ciya'nın teyzesi eşyaları toplamasına yardım etti. Artık Li Çeng orada olmadığına göre Ciya Ciya geçici süreliğine anneannesi ve teyzesiyle yaşayabileceğini düşünmüştü. Taşınma konusunda o kadar kararlıydı ki teyzesi de hiç itiraz etmemişti; muhtemelen kendisi de yaşlı başlı kadını bu kadar sık evde

yalnız başına bıraktığı için huzurlu değildi. Teyzesi, yeğeninin evinde kaldığı süreçte Li Çeng konusunu hiç açmaz oldu. Ciya Ciya'nın yatıp uyuduğundan emin olana kadar bekler, ardından telefonda saatlerce arkadaşlarıyla bu konuyu konuşurdu. Ciya Ciya meseleyi hiç kurcalamadı. Çen Heng'in bağlantıları olmadan, yardım için yapabileceği hiçbir şey yoktu. İşin aslı, birkaç yıl önce hükümet yolsuzlukla mücadeleye giriştiğinde kendi kocasının güvenliğinden tedirgin olmuştu. Bir keresinde o ve Çen Heng birlikte sabah haberlerini izlerlerken Ciya Ciya, ceplerinde beş kuruş olmadan ülkeden kaçmak zorunda bırakılan yolsuzluğa karışmış iş insanları ve aileleri hakkında öylesine, kendini onların yerine koyarak bir yorum yapmıştı.

“Böyle şeyleri kafana takmaya değmez,” demişti Çen Heng ona. “O insanlar gibi aptal değilim ben.”

Öyle dese de Ciya Ciya, Çen Heng'in, ara ara arabasının bagajında şişe şişe pahalı şampanya ya da ham ginseng¹⁵ getirdiği zamanları hatırlıyordu. Geçen sene Yeni Yıl gününde, bir zarftaki yüz yuanlık banknotlar arasından kalın bir tomar çekip çıkarmış ve Ciya Ciya'ya vermişti, söylediğine göre bu para, bir arkadaştan kırmızı zarf hediye siydi.¹⁶ Ciya Ciya o parayla bir açık artırmadan heykel satın almıştı. Koyu yeşil mermerden yontulmuş kübist tarz kadın figürüydü; kadın uzun ve inceydi, kalçası çok az sola doğru çıkıktı. Heykeli eve götürdüğü günün gecesi Çen Heng, kandili dışarıda söndürmüştü. Ciya Ciya üç espresso içip saat gece yarısını geçene kadar kendini ayık tutmuş, sonra yüzüne ve uçurtma şeklindeki doğum lekesinin üzerine ince bir kat fondöten sürmüş, üzerinde siyah ipek elbisesiyle koltukta, yeni aldığı sanat eserinin hemen yanına oturmuş, kocasının gelişini beklemişti. Çen Heng gelene kadar Ciya Ciya çoktan uykuya yenik düşmüştü.

Ciya Ciya evdeki eşyaları toplarken odanın köşesinde terk edilmeye bırakılmış heykele gözü ilişmişti, kendisine ait olup olmadığına karar vermeye çalışıyordu. Çen Heng'e ait olan

15. Birçok hastalığın tedavisinde ve kozmetikte yaygın kullanılan bir bitki. (ç.n.)

16. Çin'de düğün, bayram ve Çin Yeni Yılı gibi aile bireylerinin bir araya geldiği günlerde kırmızı zarflar içinde hediyeler veriliyor. Kırmızı renk şans getirmesi için tercih ediliyor. (ç.n.)

hiçbir şeyi yanında götürmek istemiyordu ama yine de her şeyi paketleyip kolilere koydu. İçinde hâlâ biraz konyak kalan şişeleri topladı, birazını içti, gerisini mutfaktaki lavaboya döktü ve kahverengi sıvının delikten akıp gitmesini izledi. Yatağın çarşaflarını söktü, o güne kadar gördüğü en ıssız şeyin çıplak kalan yatak olduğunu düşündü. O yatakta Çen Heng'in yanında uyumanın nasıl bir şey olduğunu hayal meyal hatırlıyordu. Evliliklerinin ikinci yılından itibaren yatağa sık sık tek başına gider olmuştu, kocası eve geç ve sarhoş dönüyor, montunu çıkarmaya kalmadan koltuğun üzerinde sızıyordu. Bazen ertesi sabaha kadar eve dönmez, geldiğinde de hızlı hızlı duşa girip çıkar, üstünü değiştirir ve yine işe giderdi. Heykel hadisesinden sonra Ciya Ciya gece geç saatlere kadar oturup dönmesini beklemeyi bırakmıştı. Heykele son bir kez baktı, açık artırma da yüksek fiyata satın alınmıştı. Ne uğruna? Bakanda hiçbir duygu uyandırmayan, yaratıcısından uzakta, terk edilmiş bir apartman dairesine düşmek uğruna. Son koliyi de koridorda itekleyip kapıyı arkasından kapatmadan hemen önce, belki de daha iyi bir sahibi hak ettiğini düşündü.

Tüm işlerini ve kıyafetlerini yanına almış, anneannesinin evine taşınmaları için bir kamyonet ayarlamıştı. Çen Heng hayata veda edeli altı ay olmuştu ve evliliği sandıklara kaldırılmıştı. Kamyonetin penceresinden dışarıyı izlerken sokaklar aynı anda hem tanıdık hem yabancı geldi gözüne. Başını kaldırmış binalara bakıyordu da bu kadar iyi bildiği şehir yeni baştan şekillendirilmiş, düzenlenmiş gibi görünüyordu. Benzinin nafoş kokusu ve sürücünün vücudundan yayılan is kokusu geliyordu burnuna yandan yandan. Ciya Ciya dikiz aynasına asılı, kehribar parçalı bir süsün düzensiz ritimlerle, farklı yönlerde sallanıp duruşunu izledi bir süre. Şehrin öğleden sonra trafiğinde zikzaklar çizerek ilerleyip sonunda üçüncü çevre yoluna direksiyonu kırdıklarında Ciya Ciya telefonunu çıkardı ve babasının numarasını tuşladı.

Sekiz

Tuttuğu kamyonet anneannesinin evinin önüne vardığında Ciya Ciya'nın kız arkadaşlarından King apartmanın önündeki merdivenlerde, ağzında yakılmayı bekleyen sigarasıyla bağdaş kurmuş onu bekliyordu. Sigaralarını hep kendi sarardı, sanat okuluna giderken üzerinde uzmanlaştığı bir Avrupalı âdetiydi bu.

Ciya Ciya'nın o yıllardan bağıını koparmadığı sadece birkaç arkadaşı kalmıştı, King de onlardan biriydi. İlk yılında odasını paylaştığı üç kişi arasında en çok King ile yakınlaşmıştı. Sanat üretme tutkusu dışında hiç ortak yönleri yoktu ama o zamanlar bu tek ortak nokta her günü birlikte geçirmeleri, güneş batana ve tekrar doğana kadar hiç konuşmadan resim yapmaları için yeterli olmuştu.

King'in her daim sazlıklar gibi kokan kısa, koyu kahve saçları vardı. Hayatı boyunca saç kesimini hiç değıştirmediğini iddia ediyordu ama daha gençken saçları siyahtı ve o koku da küçük

bir kızken annesinin odasına yerleştirdiği Japonya'ya özgü tatami yatağın eseriydi. King'in kendine dürüst olabilmesi, bir kimliği olması ve bu kimliğin sadece bir taneyle sınırlı kalması Ciya Ciya'da hayranlık uyandırıyordu. King'in gardırobu zeytin yeşili tişörtler ve siyah kot pantolonlarla doluydu, siyah şişme kot ceket giydiği kışlar hariç başka bir şey giymezdi.

King, Ciya Ciya'yı görünce sigarasını kulağının arkasına iliştirdi.

"King Evden Eve Nakliyat emir ve görüşlerinize hazırdır komutanım!" Sağ elini kaldırdı, neon yeşili çakmağı şakaklarına götürdü ve Ciya Ciya'ya selam durdu.

İkisi de kahkahalarına hâkim olamadı, sonrasında kolileri merdivenlerden ikinci kata taşıdılar. Ciya Ciya'nın anne-nesi ara sıra mutfak penceresinden başını uzatıp armut isteyip istemediklerini soruyordu.

Kamyonetin arkasını boşaltmayı başardıklarında çoktan gece olmuş, Ciya Ciya'nın anneannesi de sabah saat dörde kadar sürecekle kısa ama derin uykusuna dalmıştı: Saatin sabah dört olması demek, anneannesinin kalkıp zahmetsiz kahvaltılarının ilk akla gelenlerinden bir tencere *kongi* pişirmesi demekti. Armut tabağı komodinin üzerinde Ciya Ciya ve King'i bekliyordu.

Ciya Ciya'nın çocukken kaldığı oda sonradan yedek oda olarak kullanılmaya başlanmıştı. Kuzeye bakan ve ana yolu gören tek odaydı, bu da hepsi avluya bakan diğer odalara nazaran daha fazla gürültü duyulması anlamına geliyordu. Beyaz duvarlar sararmaya yüz tutmuştu, aynı şekilde perdeler de. Üst üste duran ve odayı dolduran koliler yüzünden neredeyse ayakta duracak yer kalmamıştı.

"Ciya Ciya, daha bu kolileri açacaksın, çok işin var," dedi King, yarım ay şeklindeki bir dilim armudu ağzına, kendini de yatağa atarken. Yatak Ciya Ciya yatsın diye çoktan hazır edilmişti; çarşafklar soluk yeşildi ve mor şeritli yastık kılıflarıyla uyumlu değildi.

"Bu arada, geçen sorduğun bir şey vardı," dedi King. "Bir galeri bana geri dönüş yaptı, seninle görüşmek istediklerini söylediler. Küçük bir sergi ya da onun gibi bir şey açabilirsin belki."

Ciya Ciya, King'in yanına geçip oturdu.

"Bugün babamı aradım," dedi Ciya Ciya.

King oturduğu yerde doğruldu.

"Kamyonetteyken aradım," diye devam etti Ciya Ciya. "Akşam yemeğine davet etti. Galerinin adı neydi?"

"İyi de sen babanı aramazsın ki." King arka cebinden bir kartvizit çıkarıp Ciya Ciya'ya uzattı. "Al. Gelecek hafta istediğin zaman arayabileceğini söylediler."

"Sağ ol King." Ciya Ciya kartviziti inceledi. Bu galerinin adını daha önce hiç duymamıştı. "Anlat haydi, hâlâ şu gitarciyla mı birliktesin?" diye sordu Ciya Ciya bakışlarını yukarı kaydırıp.

"Bunlar ne?" King içinde tuvallerin olduğu kolilerin birini boşaltmaya başladı.

"Başarısız olmuş sanat. Hâlâ onunla mı çıkıyorsun? Mor gitarı olan, uzun boylu çocuk."

"Otuz bir yaşındayım. Geleceğim üzerinde biraz daha düşünmem, sırtımı daha iyi dayayabileceğim birini bulmam gerektiğine karar verdim."

King, Ciya Ciya'nın tablolarından birini tutup kaldırdı. "Üniversiteden bu yana hiç bu kadar resim yapmamıştın. Balık... Kafası mı yok bunun?"

"Orada insan kafası olması gerekiyordu aslında." Ciya Ciya tuvaldeki oval boşluğu işaret etti. "Çen Heng sırtını dayayabileceğin biriydi malum."

Ay ışığı odanın içine doluyor, hemen her şeyin üzerine çökmüş toz tabakasını açık ediyordu: televizyonun, raflardaki set set kitap koleksiyonlarının, köşede mürekkeple yapılmış tepesi kırmızı Japon turnası tablosunun, pencere çerçevesine asılı fenerin. Ciya Ciya feneri hatırladı: Annesine ait olan pek çok şeyden, ondan geriye kalan birkaç şeyden biriydi. Çongking'deki bir zanaatkârdan almıştı. Ciya Ciya'nın annesi, seyahatlerinden dönüşte beraberinde getirdiği her eşyaya bir hikâye yüklerdi. Çocuk Ciya Ciya'dan o eşyaların nereden geldiğini, nereye gideceğini tahmin etmesini isterdi.

"Gidecekleri yer her neresiyse, çok daha iyi bir yer olacağı kesin," demişti annesi bir defasında.

Ciya Ciya işaret parmağını fenerin kenarında dolaştırdı. Hepsi nereye gitmişti? Cingdezhen'den alınan seramik kap şimdi neredeydi? Yuping'den alınan flüt? Şiyen'den alınan bronz ejderha? Şanghay'dan alınan *kipao*?¹⁷ Suzhou'dan alınan işlemeli kumaş top?

Tüm bu şeyler teker teker mi ortadan yok oldu, yoksa hepsi aynı anda mı kayboldular, bunu merak etti. Görünüşe göre geçmiş, elde kalanlardan ibaretti artık.

“Bu kadar yıl geçti, babam o kadınla evlenmedi,” diye sözlerini sürdürdü Ciya Ciya. “Neden sence?”

King omuzlarını silkti. “Belki bu kadar aile bireyi ona yetmiştir. Bir sigara yakayım ben.”

“Anneannemin evinin içinde hayatta olmaz.” Ciya Ciya, King'in kolunu emaneten yumrukladı.

Belki de King'in haklı olduğunu düşündü Ciya Ciya, belki de babası yeni bir aile kurmak istememişti asla. Ciya Ciya kendi yuvasını kaybettiğinden babasının yeni bir aile kurma, baştan aşağı yenilenip yola öyle devam etme konusundaki isteksizliğini biraz daha fazla anlıyor gibiydi artık. Başka birine âşık olduğunu çekinmeden söylediği günden, pılını pırtısını toplayıp arabasıyla çekip gittiği o âna kadar, babasını evden kovmak için yanıp tutuşan kişi Ciya Ciya'nın annesi olmuştu. Kendisinin küçük bir çocuk, ahlakın sınırlarının da daha kesin çizgilerle belirli olduğu o zamanlar Ciya Ciya annesinin tarafında iki ayağı üstünde sapasağlam durmayı tercih etmiş, sadece annesine, yani tek kurban olarak gördüğü kişiye, genç ve nazik bedeninin toplayabileceği tüm sevgiyi vermişti. Bilmezlikten gelmişti, unutmuştu; evlerinin penceresinden babasını gözlediği o öğleden sonralarını, babasının etrafta dolandığı, hatta bazen kapıyı çaldığı öğleden sonralarını. Babasına kapıyı asla açmadığını, babasına sırtını dönen bir diğer kişinin de kendisi olduğunu unutmuştu.

King ayaklandı ve çantasını yerden aldı.

“Gitmeden bir şeyler yemek istemez misin?” diye sordu Ciya Ciya.

17. Çinli kadınların giydiği, dik yakalı ve yırtmaçlı, genelde ipek veya pamuktan yapılan elbise. (ç.n.)

“Diyettayim!”

King kulağının arkasındaki sigarayı aldı, çantasını omzuna taktı ve çakmağı tuttuğu elini salladı. Ciya Ciya pencerede durup King’in binadan çıkışını ve scooter’ına binişini seyretti. “Sağ ol,” diye bağıırken King ağzında sigarayla köşeyi dönmek üzereydi.

Taşınmasının üstünden bir hafta geçmişti, Ciya Ciya bir Şanghay restoranının sessiz bir köşesine çekilmiş; küçük, yuvarlak ve dört sandalyeli bir masada oturuyordu. Siyah, etekli takım elbise giyen bir garson menüyü getirdi, kalınlığı romanları aratmıyordu.

Sözleştikleri saate daha yarım saat vardı, taşındıktan sonra ilk kez anneannesinin evinden uzakta olmak ona iyi gelmişti. Ven Hanım’a ateşi çıktığını ve kendini daha iyi hissedene kadar duvar resminin son kısmını bitiremeyeceğini söylemişti. Oraya gitmek yerine odasından çıkmamış, hiç durmadan kendi balık-adam tabloları üzerinde çalışmış, nafile uğraşmıştı. Oda fazla küçük, fazla kısıtlayıcıydı. Eskiden öyle değildi sanki. Tek bir gün yoktu ki su dolu bir tankın içindeymiş de boğuluyormuş gibi hissetmesin. Teyzesi nadiren eve uğruyordu ama Ciya Ciya onun gecenin bir vakti Li Çeng hakkında annesiyle fısıldaşarak konuştuğunu ve kavga ettiğini duyabiliyordu.

Ciya Ciya menüde yer alan, uzmanının elinden çıktığı belli yemek fotoğraflarına göz gezdiriyordu. Karar verdiği üzere babasıyla konuşmasına, menü kâğıdının kalitesini överek başlayacaktı, dokusu cilalı karton gibiydi. Restoran seçimini övmek için münasip bir yol olacağını geçirdi aklından. Kamyonetteyken babasını, taşındığını haber vermek için aramıştı. Taşındığı günden bu yana, teyzesi ve anneannesiyse kalmanın uzun vadeli bir çözüm olmadığının farkına varmıştı. O ikisi yıllardır Ciya Ciya olmadan, kendilerine has bir ortak yaşam biçimi geliştirmişti ve son birkaç gündür Ciya Ciya kendi, küçücük odası dışında bir yerde evinde gibi hissedememişti.

Önceki gece gözüne pek uyku girmemişti, babasına neler söyleyeceğine bir türlü karar veremiyor, anneannesinin ya-

nına taşınma kararı aklını kurcalıyordu. Li Çeng döndükten sonra evde balık istifi gibi nasıl yaşayacaklarını gözünün önüne getirdi. Babasının yanına taşınmayı teklif etse miydi acaba? Kendine ait ferah, üç yatak odalı bir apartman dairesi vardı. Yaşlanıyordu hem, etrafında ona bakacak, yarenlik edecek, çay demleyecek ve geceleri sohbet edecek bir kızının olması muhakkak ki hoşuna giderdi. Bu kez babasının o klasik kayıtsızlığı yüzünden altüst olmayacağına dair kendisine söz verdi. Hiç olmazsa, diye gerekçelendirmeye başladı bu taşınma kararını, babasıyla yaşarsa sanatını ilerletebileceği daha geniş bir alan olacaktı elinde.

Menüyü kapattı, ikram edilen Dragon Well çayından¹⁸ bir yudum aldı ve babasının gelmesini bekledi. Yan masasında yaşlı, kır saçlı bir çift oturuyordu.

“Dün gece kolumu sivri bir yere çarptım,” dedi yaşlı kadın. Ven Hanım’ın yaşlı versiyonu gibiydi: kocaman bir kafa, kemikli bir vücut. Bob kesim saçlar bile aynıydı.

“Nerede?” diye sordu yaşlı adam.

“Banyoda.”

“Bir şey oldu mu?”

“Yara bandı yapıştırdım.”

Garson yağda kavrulup sosta pişirilmiş domuz göbeğinden bir tabak getirdi ve ikisinin tam ortasına olacak şekilde dikkatlice masaya koydu. Yaşlı kadın çubuklarıyla tabaktan bir parça alıp özenle yaşlı adamın pilavının üzerine bıraktı. Sonra tabaktan bir parça daha alıp onu da doğrudan kendi ağzına götürdü. Her ikisi de ağzındakileri çiğnemeye başladı.

“Tadı güzel,” dedi yaşlı kadın yemeğini ağzı açık, zar zor çiğneyerek yerken; dökülmeden kalmış birkaç dişi de böylece afişe olmuştu.

Yaşlı adam da başıyla onayladı.

“Dünkü öğle yemeği güzeldi,” dedi yaşlı kadın.

“Çocukları görmek güzeldi,” dedi yaşlı adam.

“Güzeldi, güzeldi,” diye tekrarladı yaşlı kadın.

Sonra konuşmayı bırakıp yemeye devam ettiler. Sakinlikleri ve bu sakinliğin ne olursa olsun bozulmayacağı gözlerinden

18. Çin’de yetişen en kaliteli ve özel yeşil çaylardan biri. (ç.n.)

okunuyordu; bakışlarında endişeye yer yoktu. Bazen birbirlerine baktıkları oluyordu ama çoğunlukla aşağıya, önlerindeki yemeğe bakıyorlardı. Nadiren gülümsüyorlardı ama Ciya Ciya buruş buruş olmuş ciltlerinin ta içinde, kendi sahip olamadığı şeyleri görüyordu. Sanki bir filmin son sahnesi çekiliyordu, kendisi de mutlu sona ulaşmış karakterleri izliyordu. İzlediği şeyin kendi gerçekliğiyle uzaktan yakından alakası yoktu. Ağır bir keyifsizlik çöreklenmişti içine. Başını öne eğmişti, gözlerini kapatıp o ikisinin sessizliğini dinledi. Böylesi bir sessizliğin kendisinde de olması için neler vermezdi.

Ciya Ciya'nın telefonunun bangır bangır çalışı duyuldu çantısından.

"Vu Hanım, size alıcı buldum!" Emlakçısı televizyonlardaki futbol yorumcuları gibi, dibine kadar mesleki tutkuyla konuşmuştu. Dakikalarca olası alıcının kim olduğunu anlattı: Dört kişilik bir aileydi, Amerikalı şirketler için çalıştıklarından gelirleri de yüksekti. Sanki Ciya Ciya'ya ailenin kendisini satmaya çalışır gibi bir hali vardı. Nihayet bu bilgilendirici girizgâhtan sonra ne kadar para teklif edildiğini söyledi Ciya Ciya'ya.

"Çok az. Çok çok az," dedi Ciya Ciya.

"Piyasa kötü."

"İşinizi düzgün yapın!"

"Ama Vu Hanım..."

"Daha fazla para vermeleri lazım. Bu yıl başında tek yatak odalı ev aynı fiyata satıldı! Tek yatak odalı! Benim evimde dört yatak odası var."

"Anlıyorum ama..."

"Hayır, anladığınızı sanmıyorum. Daha fazla paraya ihtiyacım var."

"Vu Hanım, sizin dairenizi satmak diğerlerine göre biraz daha zor. Zaten elimden geleni yapıyorum!"

"Hiçbir şey yaptığınız yok sizin," dedi Ciya Ciya.

O sırada Ciya Ciya babasının restoranın girişinde durduğunu fark etti, resepsiyon görevlisiyle konuşuyordu babası. İçeriye bakmıyor, başıyla onaylıyor ve Ciya Ciya'yı görebilmek için gözleriyle restoranı tarıyordu. Resepsiyon görevlisi eliyle Ciya

Ciya'nın oturduğu yeri işaret etti, babasının bakışları da görevlinin kolunu takip etti.

"Satması daha zor, biraz anlayışlı olun," diye sürdürdü sözlerini emlakçı. "Kocanız yüzünden."

Ciya Ciya dikkatini yine telefona verdi. "Kocamla ne alakası var?"

"Hoş değil. Alıcılar durumdan hoşlanmıyor," dedi emlakçı.

Babası, oturduğu masaya doğru yürüyordu şimdi. Yaşlı görünüyordu. Çen Heng'in cenazesinden beri görmemişti onu, o gün de babasını yakından tartacak fırsatı olmamıştı.

"Kocanız o evde intihar etti. Piyasa değerinde fiyat biçmek zor," dedi emlakçı.

"İntihar etmedi, " dedi Ciya Ciya. "İntihar ettiğini düşündürten ne, anlatsanıza bana bir?"

"Nereden bileyim Vu Hanım."

"İntihar etmedi," diye yineledi Ciya Ciya, sonra da telefonu emlakçının suratına kapattı.

Babası tam karşısına oturdu, ağzı kulaklarındaydı. Aklar düşmüş uzun kaşları yukarı doğru çekikti, yusufçukların kanatlarını andırıyordu.

"Avrupa'dasın sanıyordum!" dedi babası.

Emlakçıya siniri hâlâ geçmeyen Ciya Ciya hıncını babasından çıkardı: "Damadın ölmeyeceği önceydi o."

Yanlarında oturan yaşlı adam onaylamayan gözlerle baktı Ciya Ciya'ya. Karısı ise gözleriyle "Kendi işine bak," mesajı verdi yaşlı adama.

"Anladım, o kadar oldu mu yahu?" deyip kahkaha attı babası. "Aradığını görünce kötü bir şey oldu sandım. Her şey yolunda mı? Anneannenin yanına taşındığını söylemiştin."

"Ah, evet evet, hallettim." Menüyu babasına uzattı. "Gerçekten iyi."

"Değil mi ama! Daha önce gelmiş miydin buraya? Kaburga işinde bir harikalar. Sebzeler de..."

"Menü. Sayfaları."

"Anlamadım?"

"Kâğıdın kalitesi diyorum, iyi." Ciya Ciya eliyle menüyü gösterip babasının ne tepki vereceğini görmek için bekledi.

Sayfalardan birini iki kez bir sağına bir sola çevirdi, laf olsun diye köşe kısmına baktı, sonra da ilgisini hepten yitirdi.

“Sana birkaç başlangıç tavsiye edeyim,” dedi babası. “Şiyeo Feng trafiğe takılmış.”

“O kadın da mı geliyor?”

“Ona ‘o kadın’ deme, ayıp. Eskiden Feng Feng Teyze dedin. Seni görmek istedi sadece.” Babası garsonu çağırıp biraz domuz kulağı, marine edilmiş kepek unlu hamur ve salatalık salatası sipariş etti.

Ciya Ciya garson gidene kadar bekledi ve sakın sakın konuşmaya başladı, az evvelki korkunç tavrını telafi etme gayretindeydi. “Seni daha bir yaşlanmış gördüm. İyi bakıyor mu sana?”

“Akupunktur doktoruna götürdü beni. Omuzlarım artık daha iyi.” Sol omzuna pıt pıt vurdu. “Kendini iyi hissetmiyorsan söyle Feng Feng Teyze’ne, doktorlar hakkında çok şey biliyor. İyi bir kadın o. Seni balık tutmaya götürürdü, hatırlıyor musun?”

Babası Şiyeo Feng hakkında konuştu da konuştu. Ciya Ciya utanmasa kulaklarını tıkayacaktı. Uygun bir an, ateşli monologundan araya sızacağı küçük bir giriş kolladı babasına kendi ailesini sormak için: Ciya Ciya’nın ailesi. “Ya biz ne olacağız?” sorusunun cevabını merak ediyordu.

“... geçen yıl evlendikten sonra,” dediğini duydu babasının.

Babasının sesi uzaktan, yankılanarak gelmiş gibiydi, sanki babası boş bir konser salonunun tam ortasından sesleniyordu. Ciya Ciya sağ eliyle sol bileğine bastırınca, taktığı yeşim bilezik görünsün diye kolunu sıvamayı unuttuğunu fark etti. Bilezik babasının kendisine düğün hediyesiydi. O sabah bileziği takmayı unutmadığından emin olmak için kolunu üç kez kontrol etti, böylece çay servis ederken babası solgun bileğini çevreleyen bileziğini görebilecekti; çam yeşili ve yarı saydam taştan bileziğini. Ama bu planladığı şey aklından tamamen uçup gitmişti.

Ciya Ciya kendine hâkim olmaya ve sakinliğini bozmamaya gayret etti ama öyle ya da böyle bir tepki vermesi gerekiyordu. Babası diken üstünde etrafına bakıyordu, hepsi birden başlarını onların masasına çeviren garson ve müşterilere.

“Ne yaptıktan sonra dedin?”

“Aralıkta evlendik. Sana haber vermediğimiz için özür dile-
rim, söylemek için doğru an olmadığını düşündüm.”

Ciya Ciya çaresizce zihnini karıştırıp söyleyecek bir şeyler bulmaya çalıştı; o yemeği dinamitlemeyecek, babasının ondan uzaklaşmasına yol açmayacak bir şeyler. Yine de annesinin, hastane yatağında yatarkenki halini düşünmeden edemiyordu. Beyaz bir çiçeğin sapından çekip koparılmış taç yaprağı gibi solgun ve umutsuzdu.

“Annemin bronz ejderi sende mi?” kelimeleri döküldü ağ-
zından sonunda.

“Ejder mi?” diye sordu babası, bir yandan hâlâ dalgın dalgın önündeki menüye bakıp bir yandan da okuma gözlüklerini hazır ederken.

“Unut gitsin.”

Garson atıştırmalıkları Ciya Ciya ile babasının ortasına yer-
leştirirken Ciya Ciya da kendine bir fincan çay koydu ve çu-
buklarını eline aldı. Bir fıstık almaya yeltendi. Çubukları ısrarla yüzünü kara çıkarıyordu, halbuki çubukla yeme konusunda hep çok maharetliydi. “Mükemmel teknikle gayet şık bir tutuş,” demişti bir keresinde Çen Heng’in bir arkadaşı. Peki bugün ne olmuştu ona? Fıstığı düşürüp durdukça onu iki çubuğu arasına sıkıştırma isteği daha da şiddetleniyordu. Nihayet fıstığı ağzına götürüp yemeyi başardı.

Masaya sessizlik çöktü. Birden tüm suyu çekilen kuyu misali, Ciya Ciya da karşısında oturan bu adama söyleyecek başka bir laf bulamıyordu.

“Artık gitmem lazım,” dedi Ciya Ciya ve masadan kalktı. Tüm kare masalar, lavabonun yerini gösteren işaretler, yuvarlak masalar ve resepsiyon masasının yanından hızla geçip gitti. Bir kere bile arkasına dönüp babasına bakmadı ama görebiliyordu onu, masada tek başına kalmıştı, babasının tam yanında oturan ve o gün şahit oldukları muhtemelen en merak uyandıran olayı izleyen yaşlı çifti de görebiliyordu.

Biri Ciya Ciya’nın omzuna çarptı, peşi sıra özür geldi. Ciya Ciya önüne bakınca Şiyeo Feng’i karşısında buldu. Babasının “iyi bir kadın” olarak gördüğü bu kişinin yüzüne dikti gözlerini, aklından geçenleri okumaya çalıştı.

“Ciya Ciya! Lavaboyu mu arıyordun?” diye sordu Şiyeo Feng. Bu yüz de yıllar önceki balığa gittikleri zamanlardan bu yana yaşlanmıştı.

“Babamın evinde bronz bir ejdere rastlamış olabilir misin, belki bir umut? Şu büyüklükte,” derken Ciya Ciya bir yandan da elleriyle aradığı nesnenin büyük bir kahve fincanı boyutlarında olduğunu anlattı. Şiyeo Feng’in soruyu yanıtlamasına fırsat kalmadan Ciya Ciya onun yüzüne daha fazla bakamayacağına anladı. Bu kadın orada karşısında duruyordu, annesi ise ölüp gitmişti. Gözlerini yeniden yere çevirdi ve uygun adım asansöre yürüdü.

Ciya Ciya anneannesinin evine dönünce yorganın altına kıvrıldı ve babasıyla Şiyeo Feng’in o Şanghay restoranının bir köşesindeki yuvarlak masada karşılıklı oturduğunu, domuz göbeğini nasıl yalayıp yuttuklarını canlandırdı zihninde. Kendiliklerinden senkronize hareket ediyorlar, birbirleri oluyorlardı, tıpkı Leo’nun annesiyle babası gibi. Ciya Ciya’nın geçemediği derin bir nehrin karşı kıyısında, kendisine yer olmayan bir adada duruyordu onlar. Gözyaşları dalga olup aktı yüzünden, boğazı da nefesini kesen acı yüzünden kaskatı kesilmişti. Çı-kardığı sesleri bastırmak için sol eliyle ağzını kapadı, yeşim bilezik hâlâ sol bileğindeydi.

Dokuz

Ciya Ciya göğsünü daraltan bir yaşlanma korkusuyla gözlerini açtı. Lavabonun üstüne eğildi ve yanaklarının derisini parmaklarıyla gerim gerim gerdi. Aynadaki görüntüsünde kararmaya başlamış birkaç nokta ayan beyan görünüyordu. Gülümsedi ve gözlerinin köşesindeki ince çizgileri inceledi, hepsinin aynı asmalar gibi yüzünün sınırlarını aşarak uzayıp gittiğini hayal etti bir an. Bir hışımla evden çıkıp yakınlardaki bir alışveriş merkezine gitti ve yaşlanma karşıtı krem, yaşlanma karşıtı serum ve yaşlanma karşıtı maskelere bin yuanın üzerinde para harcadı. Göz maskesi de almak istedi ama sonra vazgeçti.

Eve döndü ve hızlı adımlarla oturma odasını geçti. Oturma odasında anneannesi akvaryumdaki cerrah balığı ve palyaço balığına yemlerini veriyordu. Akvaryum çok yukarıda kaldığından kolu üzerine uzanabilsin diye yaşlı kadın, plastik küçük bir taburenin üzerine çıkmıştı. Ciya Ciya yardım etmeyi geçirdi aklından. Ama vazgeçip banyoya gitti, yüzünü yıkadı, yüz

maskesi kutusunun yarısını yüzüne tereyağ gibi sürdü, klozet kapağına oturdu ve beklemeye koyuldu.

Babasıyla facia gibi geçen görüşmenin gecesinde telefonunu sabaha kadar yastığının yanından ayırmamıştı, hatta telefonunun sesini biraz daha açmıştı ve babasının onu arayıp yeni evliliğiyle ilgili anlattıklarının bir ihtimal yalan olabilirmişçesine tüm sözlerini geri almasını beklemişti. Ama babası bir kere bile aramadı. “Aklına bile gelmemem ne kadar da babamlık bir hareket,” diye düşündü Ciya Ciya. King’in verdiği kartvizit, galeriden olan hani, hâlâ komodinin üzerinde, balık-adam çiziminin yanında duruyordu, karta elini sürmemişti. Bunların hiçbirinin, ne galerinin ne tablolarını satmanın ne de sanatının, hiçbirinin önemi kalmamıştı ve onunla görüşmeyi kabul edecek bir galeri bulmak için büyük ihtimalle bin bir çaba sarf eden arkadaşını yüzüstü bırakmıştı. Ama Ciya Ciya öyle yorgun hissediyordu ki. Parmağını değdirdiği her şey onun dokunduğundan daha güçlü şekilde sıçrayıp ondan uzaklaşıyordu.

Tam on beş dakika sonra maskeyi yüzünden temizledi ve odasına geri döndü.

“En sık düşülen hata maskeyi yüzde çok uzun tutmak,” diye uyarılmıştı onu satış görevlisi. “Açıkçası fazla uzun tutarsanız cildinizdeki nemi yutar.”

Ciya Ciya diğer cilt ürünlerini de yüzüne uyguladı ve içi bir nebze de olsa daha rahat etti. Ardından dikkatini balık-adam tablolarına çevirdi, hepsini karton koliden bir bir çıkarıp inceledi. Bu tablolardan bir sanat eserinin biraz zor çıkacağıнын hükmünü verdi ve hepsini dışarı çıkarıp çöpe doldurdu. İçlerinden sadece birini tutmak istedi. Kim görse aynısını söylerdi, kolideki en kötü parçaydı ama tabloda Ciya Ciya’nın kaybetmek istemediği bir dürüstlük ve sadelik vardı. Belki de aralarında Çen Heng’in çizimine en çok benzeyen oydu. Yağlı boyayla yapılmış gibi durmuyordu; arka planı yoktu, katman yoktu, sadece tuvalin tam ortasında duran bir balık vücudu vardı, su katılmış mürekkebi andıran grimsi fırça darbeleriyle resmedilmiş bir balık. Balığın vücudunun dış çizgilerinin konturu bile doğru düzgün atılmamıştı, balık sanki bir şekilde bir görünüyor bir parçalara ayrılıyordu.

Tabloyu şövaleye oturttu, kendi de yatağına oturdu ve balık-adamın yüzünü gözünün önüne getirmeye çalıştı. Tıkanmıştı, ilerleyemiyordu, bu şekilde ilerleyemiyordu. Bu yolla yalnızca yerinde sayıyordu. Sanki balık-adamla hikâyesi uzun zaman öncesine, kendisinin de ne kadar önce olduğunu hatırlamadığı zamanlara dayanıyordu. Sanki bu şey onu ekseninden uzaklaştırmıştı. Sanki artık nihayete erdirilmesinin vakti gelmişti. Tuvaldeki oval boşluğu doldurabilmek için o balık-adamı kendisinin görmesi lazımdı. Bir an ovalin, müdahale edilmezse sonunda tüm çalışmayı yutacak bir boşluk gibi genişleyip yayılmaya başladığını gördüğünü sandı. Tabloya gözünü dikip baktıkça resmi tamamına erdirmesi gerektiğinden daha da emin oldu. Ama babasının evlilik haberi kafasını meşgul ediyor, odaklanamıyordu. Bu boğucu, sararan odadan çıkması lazımdı. Çen Heng'in ihtiyaç duyduğunda nasıl başını alıp uzaklara gittiğini hatırladı. Acaba Ciya Ciya da Tibet'e gidebilir miydi?

O öğleden sonra Ciya Ciya telefonu eline aldı, rehberinde şöyle aşağı yukarı dolaşıp Çen Heng'in seyahat acentesinin numarasını buldu, numarayı silmediğini görünce rahatladı. Birkaç günlüğüne oralardan uzaklaşacak olma düşüncesi keyfini biraz olsun yerine getirmişti.

"Çen Heng'in programının aynısını bana da hazırlayın," dedi telefon hattının ucundaki kadına. "Onun kaldığı otellerin mümkün merteye en yakınlarında olan yerlerde kalmak istiyorum ama biraz daha ucuz yerler olsun."

"Kontrol edeceğimden şüpheleniz olmasın, ayarlayıp ayarlamayacağımıza bakacağım," dedi kadın. Sesinin tonu metro anonslarındaki kadın sesini getirdi Ciya Ciya'nın aklına. Ciya Ciya telefonu kulağıyla omzu arasına sıkıştırıp eskiz kalemiyle eski bir güzellik dergisinin üzerine hızlı hızlı bir şeyler yazdı.

1. Gün:	Lhasa'ya varış
2. Gün:	Potala Sarayı. Coheng Coheng Manastırı (etrafını üç kere dolaş)
3-4-5. Gün:	Nyingçi
6-7. Gün:	Rehberin evi. <u>BURADA GÖZÜNÜN ÖNÜNE GETİRMEMEYE CALIŞ.</u>
7. Gün ve sonrası:	Sonra bakarız. Balık-adama bağlı.

“Aynı rehberi istiyorum bir de,” dedi Ciya Ciya. “Adını bilmiyorum ama.”

“Tarihler kendisi için uygun mu bir bakayım. Namtso Gölü’nü de görmek istemez misiniz?” diye sordu kadın. “Yılın bu zamanı öyle...”

“Hayır, teşekkürler. Şimdilik bu kadar.”

Rehberin programına uydurabilmek için Ciya Ciya’nın seyahat planına ancak iki hafta sonra nihai hali verilecekti.

Planı hazır olduğuna göre önceki geceden okunmamış mesajlara bakası geldi. Belki de evi makul, adil bir fiyata satılmıştı. Belki Çen Heng’in o banyoda öldüğünden haberi olmayan, olsa da umursamayan birileri çıkmıştı.

Mesajların çoğu reklamdı ama gerçekten de emlakçıdan bir mesaj gelmişti. Ciya Ciya’yla bir an önce konuşması gerektiğini yazmıştı. Ven Hanım’dan da kendisinin ve eşinin Ciya Ciya’nın sağlığından endişe ettiklerini yazdığı bir mesaj vardı.

“Hastalığın ne olursa olsun,” diye yazmıştı Ven Hanım, “sonunda her şey düzelecek. Senin karman iyi.”

Mesajlarda daha aşağılara inerken, tüm o gereksiz iletilerin arasında, Leo’nun adını görünce şaşırdı. Mesaj kısaydı.

“Müsait olduğunda gel,” diyordu mesajında. “Senin için yeni bir şarabım var.”

Ciya Ciya önce emlakçısını aradı.

Ciya Ciya daha ağzını açmadan “Vu Hanım,” diyerek hemen lafa girdi. “Beni anlayın, işimi layıkıyla yapmaya çalışıyorum ama siz hiç yardımcı olmuyorsunuz. Evinizin durumuyla ilgili dürüst olmaya çalışıyordum, anlıyorsunuz değil mi? Vu Hanım, tek gayem müşterilerim için elimden gelenin en iyisini yapmak.”

“Bitti mi?” diye sordu Ciya Ciya soğuk bir ses tonuyla. “Güzel bir muhitte güzel bir evim var. Siz çıkmış bana kimsenin orada yaşamak istemediğini mi söylüyorsunuz? Size inanmıyorum. Söyleyecek yeni şeyleriniz olduğunda konuşuruz.” Ciya Ciya telefonu çat diye kapattı.

Ciya Ciya yeniden Leo’nun mesajına döndü ve saate baktı. Neredeyse öğlen olmuştu. Pencerenin dışında, havada söğüt kedicikleri hüküm sürüyordu, her bir tohum kendine mal edebileceği bir parça toprak arayışındaydı.

Ciya Ciya ve Leo havai fişeklerin gökyüzünü aydınlattığı o geceden, şubattan, havaların hâlâ soğuk olduğu o günden beri konuşmamıştı. Havai fişekleri hatırladı. Ne kadar da güzellerdi. O gün kendisinin nasıl görüldüğünü hatırladı, turuncu elbisesini giyyordu. Sonra birden sınırları bozuldu. Bu kadar kısa zamanda nasıl bu kadar yaşlanmış olabilirdi? Karşısında çıplak dururken Leo hâlâ ona dokunmak ister miydi? Ciya Ciya kıyafetlerini çıkarıp aynanın karşısına geçti. Zayıflamıştı, bu da kol altı derisinin sarkık görünmesine yol açıyordu. Parmaklarını boynundan aşağıya doğru gezdirdi ve dikkatini tamamen parmak uçlarının hissettiklerine vermeye çalıştı. Elleri, bir başkasının ellerinin aşağı yukarı hissedeceği şekilde hissetsin istiyordu. Omuzlarının derisi kuruydu, memeleri hâlâ küçüktü, beli daha bir incelmışti, kalçaları da hatırladığından daha az biçimli görünüyordu. Aynanın önüne bir sandalye çekti ve oturup bacaklarını iki yana açtı. İşaret parmağını yavaşça doğum lekesine, oradan cinsel organının çevresindeki tüylere, oradan da klitorisine götürdü ve hissettiği şeyin yumuşaklığı ve ılıklığında yüreğine su serpen bir şeyler buldu. Vücudunun hâlâ arzulanmaması için hiçbir sebep olmadığı sonucuna vardı.

Kendisi için geceye uygun birkaç parça giysi seçip batı güneşini beklemeye koyuldu.

Ciya Ciya kapıyı ittirip içeri girdiğinde Leo bir çift masalarını gösteriyordu. Ciya Ciya gri bir elbise, üzerine de aynı renkte deri ceket giymişti. “Kilo vermiş,” diye geçirdi aklından Leo. Ciya Ciya’nın geleceğinden haberi yoktu; o mesajı yollayana ve yanıt beklemeye başlayana kadar onu görmeyi ne kadar umut ettiğinin farkına varmamıştı. Artık karşısında, o her zamanki taburesinde oturduğunu görünce onu daha da özlediğini hissetti. Ciya Ciya’nın saçları açıktı, hareket ettikçe sırtının üzerinde kaligrafi fırçası gibi bir o yana bir bu yana savruluyorlardı.

“Mesajına yanıt veremedim, kusura bakma,” dedi Ciya Ciya, Leo’ya.

Leo içkileri karıştırıp müşterilere servis etti ve bar kısmına dönerken mahzende bir ara durdu. Ciya Ciya için beklettiği

beyaz şarap şişesini çıkardı, Tokyo'dan ziyarete gelen bir arkadaşının hediyesiydi.

"Bu şarabı sana sakladım," dedi. "Japon şarabı. Pekin'de bulamazsın."

"Çok nazıksın, gerçekten," dedi Ciya Ciya. "Beni düşünüp durmuşsun. Sana çok kötü şeyler söylemiştim."

"Neyden bahsediyorsun?"

"Sana, diyorum, çok kötü şeyler söylemiştim."

"Asıl özür dilemesi gereken benim. Ama bunları kafana takma şimdi, geldiğine sevindim." Leo doğruyu söylüyordu, memnun olmuştu ama o gece olanlar yüzünden de gerçekten üzgündü.

"Anneannemin yanına taşındım." Ciya Ciya şaraptan bir yudum aldı, Leo beğenip beğenmediğini ölçmeye çalıştı. Tadının daha farklı olmasını bekliyormuş gibi bir hali vardı ama hoşuna gitmemiş gibi de durmuyordu.

"Şu at tablosunu ne yaptın? Koltuğun üstünde asılı olan hani," diye sordu Leo.

"Yanımda götürdüm onu. Çok yer kaplıyor. Söylediğim o kötü şeyler için beni affedebilecek misin?"

"Bu işi bu kadar aceleye getirmeden önce iki defa düşünmem gerekirdi sanırım."

"Ailenle tanıştığımıza memnun oldum."

Ciya Ciya'nın, anılarını annesiyle ve babasıyla paylaşırkenki hali geldi Leo'nun aklına, koyu renkli gözleri dibi görünen bir nehirdeki çakıl taşları gibi parıl parıldı.

"Annen," dedi Leo. "Nerede?"

Ciya Ciya soru üstüne bir an düşündü. Uzaklara bakarak alçak sesle yanıt verdi. "Muhtemelen buradan daha iyi bir yerde."

Sonra bir şeyler hatırlar gibi oldu ve yanında taşıdığı karton çantaya uzandı.

"Çongking'e gittin mi hiç? Annem bunu yıllar önce Çongking'den getirmişti." Çantadan küçük bir fener çıkardı. "Barına yakışır diye düşündüm."

Oval fener belli ki ilk alındığında parlak turuncu renkteydi ama üzerindeki kâğıt artık kahverengiye dönmüştü, bu da fenere kendi hakkını tam veremeyen bir albeni katıyordu.

“Bunu alamam,” dedi Leo.

“Aaa... Kabul etmeyecek misin yani? Eski odamda onu öylece asılı görmeye dayanamıyorum, ruhsuz ve mutsuz,” diyerek açıklama yaptı Ciya Ciya.

O sırada bankoya doğru yürüyen bir adam Leo’nun dikkatini çekti. İçkisini bitirdi ve boş kadehi elinden bıraktı.

“Vu Hanım, sizi burada görmek ne güzel,” dedi adam.

Adamın bir anda ortaya çıkış Ciya Ciya’yı irkiltti.

“Telefondaki konuşma tarzım için özür dilerim Vu Hanım, biraz kötümser konuşmuş olabilirim,” diye devam etti adam.

“Bu öğleden sonra size bir kiracı bulmayı başardım. Teklif ettikleri kira, sizin sitedeki diğer apartmanların kirasının yanında düşük kalıyor ama kötü bir teklif de sayılmaz. Bence duyunca mutlu olacaksınız.”

“Emlakçım,” diye tanıştırdı Ciya Ciya, Leo’ya.

“Tanıştığımıza memnun oldum.” Adam elini uzattı. Leo da uzatılan eli sertçe sıktı ve Ciya Ciya’ya şimdilik fenerin barda durmasını kabul edeceğini söyledi, ardından müsaadelerini istedi. Kısa süreliğine bardan çıktı ve başını kaldırıp Ciya Ciya’nın yolun tam karşısındaki apartmanına baktı. Katları tek tek saydı, gözleriyle Ciya Ciya’nın yatak odasının penceresini buldu. Odanın ışığını en son ne zaman açık gördüğü geldi aklına, bir haftayı geçmişti; Ciya Ciya’nın nereye kaybolduğunu merak etmişti.

Leo geri döndüğünde emlakçı bara birlikte geldiği kişinin yanına dönmüştü, yalnız kalan Ciya Ciya da şarap kadehindeki dudak izlerine pürdikkat göz gezdiriyordu.

“Birbirimize yabancılaşmış değiliz. Biz hep birer yabancıydık.” Leo hafifçe iç geçirdi; bir kerede, iyisinden bir tane.

“Farkındayım, hâlâ bozüksun bana,” dedi Ciya Ciya.

Leo, Ciya Ciya’yı bulutların üzerinde bir köyde, kendi yaşadığı dünyaya tepeden bakarken hayal etti. Gözleri her şeyi görüyor ama bakışları belli bir şeye odaklanmıyordu.

“Hiç şey hissettiğin oldu mu bazen, sana bir şeyler olduğunu...” dedi Ciya Ciya işaret parmağını şarap kadehine tıklatarak. “Derinlerindeki bir şeylerin değiştiğini? Geri de alamıyorsun ve olmak istediğin insan gerçekten bu mu diye merak ediyorsun.

O yüzden öylece durmakla yetiniyorsun, bu yeni seni sevip sevmediğini kafanda tartıyorsun. Ta ki sana başka şeyler olana ve tüm bu süreç en baştan başlayana dek. Hiç böyle hissettiğin oldu mu? Seninle Çen Heng’le evlenmeden tanışsaydım eğer...”

Leo elindeki kirli bardakları lavaboya düşürdü, büyük bir şangırtıya yolaçıp Ciya Ciya’nın lafını böldü. “Bazen, mümkün olan en basit şekilde sevsek yetmez mi sence de?”

Ciya Ciya o gece ilk kez tüm dikkatini tamamen Leo’ya verdi. Leo, Ciya Ciya’nın bakışlarında aniden bastıran duygu akınını görgü. Gözleri kara, kapkaraydı ve Leo daha önce hiç bu kadar muhteşem, hüzünlü gözler görmediğini geçirdi aklından.

“Bugün neye karar verdim biliyor musun?” dedi Ciya Ciya kendinden emin bir tonla. “Tibet’e gidiyorum.”

“Bana veda etmeye geldin o zaman,” dedi Leo. Tam Tibet’e neden gideceğini soracakken kendisine engel oldu; kendine göre nedenleri olmalıydı, Leo’yla uzaktan yakından alakası olmayan nedenleri.

Ciya Ciya bakışlarını ondan uzağa, odanın köşesine çevirdi.

“Seni beklemeli miyim peki?” diye sordu Leo.

“Bence hayatını daha fazla benimkine dolandırmamalısın. Bunu yapmanı istemiyorum.” Şarabının geri kalanını tek dikişte bitirdi ve hem kendisinin hem Leo’nun kadehini doldurmaya başladı. Bunu yaparken Leo’nun tek baktığı şey Ciya Ciya’nın elleriydi. “Bu gece içelim.” Kadehini Leo’nun kadehiyle bankonun üzerinde tokuşturdu. “Bu geceyi mutlu bir gece olarak hatırlayalım.”

Günlerden pazardı ve bar sessizdi. Ciya Ciya’nın emlakçısı hesabı ödeyip gitti, Ciya Ciya’ya da hafta içinde kira sözleşmesini yollayacağını söyledi. Leo o gecelik kepenkleri indirmişti. Papyonunu çıkarıp hep yaptığığın aksine katlama zahmetine girmeden çantasına tıktırdı.

Gecenin geri kalanında birkaç kadeh daha yuvarladılar ve daha az konuştular. Bu sayılı muhabbetlerinde Ciya Ciya, Leo’nun tanıklık ettiği gülüşleri arasında en gerçek kahkahasını attı. Bankonun arkasına geçti ve Leo’nun viski şişelerini bir ona, bir buna dokunarak gelişigüzel incelemeye başladı; Leo’nun çantasını didik didik aradı, papyonunu bulup çıkar-

dı, papyonu kendi boynuna bağıladı ve Leo'nun telefonuyla kendi fotoğrafını çekti. Ciya Ciya, Leo'yu her zamankinden daha yakın hissetti kendine. Leo ise bu zamana kadarki Ciya Ciya'sız hayatı için, kendi evlerinin, dışarıdan ışığı yandığı görülen penceresinin ardında birlikte geçiremedikleri geceler için üzüüyor, kızılıyordu.

Telefonlarından disko müzikleri çalıp dans ettiler. Bir ara Ciya Ciya elinde sadece caz plakları var diye Leo'yla dalga geçti. "Bu şarkılarla nasıl dans edebiliriz ki?" dedi plak koleksiyonuna göz gezdirirken.

Güneş pencereden başını sokmaya başlayınca Leo, Ciya Ciya'ya dışarıya kadar eşlik etti ve onu sevdiğini söyledi.

"Beni ne kadar seviyorsun?" diyerek soruyla yanıt verdi Ciya Ciya.

"Bir şey diyemem."

"Peki o zaman."

Ciya Ciya açılan saçlarını topladı ve metro istasyonuna doğru yöneldi.

Bara geri döndükten sonra Leo, Ciya Ciya'nın kullandığı kadeh hariç tüm bardakları yıkayıp kuruladı. Bankoda, en sondaki taburede, elinde Ciya Ciya'nın kadehiyle uzunca bir süre oturdu. Artık üstüne bir ağırlık çökmeye başladığını hissedince bardağı güzelce yıkadı ve bankonun üst kısmında duran diğerlerinin yanına astı. Ciya Ciya'nın getirdiği feneri barın köşesindeki küçük bir masanın üzerine koydu ve derin, uzun bir uyku çekmek üzere evinin yolunu tuttu.

Ciya Ciya anneannesinin evine döndüğünde akvaryumda yangın çıktığını gördü. Çocuk boyunda tek bir alev halindeydi, alev akvaryumun bir köşesinde, zeminden ta tavana kadar yükseliyordu. Mercanlar metronomu hatırlatırcasına salınıyor, balıklar da aheste aheste ve amaçsızca oradan oraya yüzmeyi sürdürüyordu, dünyadan bihaberlerdi.

Ciya Ciya iyi kötü bir kap bulabilmek için mutfaka koşturdu. Anneanesi pirinçleri yıkıyordu ve akvaryumdaki balıklardan farksızdı, içeride olanları ruhu bile duymamıştı. Ciya Ciya

lavabonun altındaki dolaptan bir kova kaptı, o sırada bir şişe deterjanı yere devirdi, kovayı suyla doldurdu ve zar zor oturma odasına taşıdı. Akvaryumun üzerine boca etti, yarısı ise kendi üstüne döküldü. Su, alevi bir nebze de olsa yatıştırdı ve Ciya Ciya aynı şeyi baştan bir daha yaptı. Tüm bunlar olup biterken anneannesi mutfaktan çıkmış, bağırarak bir şeyler söylüyordu.

“Çabuk, çabuk, çabuk,” diye tekrarlayıp durdu, bir yandan da ayaklarını elinden geldiğince çabuk sürümeye çalışıyordu.

Ciya Ciya’nın teyzesi de odasından çıktı, alev alan akvaryumu gördü, başka bir kova bulmak için hemen banyoya koştu, tüm bu süre zarfında da Ciya Ciya’nın anneannesine önünden çekilsin diye bağırıp durdu. Ciya Ciya akvaryumun üzerine kaç kova su boca ettiğini sayamamıştı. Nefes nefese kalmıştı, kolları da kıpırdayıp havaya kalkmayı reddediyordu. Son bir gayretle, alevi tamamen söndürmeyi başaran kişi teyzesi olmuştu.

Ciya Ciya akvaryumun fişini çekti ve mavi floresan ışık sönmünce balıklar ve mercanlar albenilerini kaybetti, karanlıkta kaldı. Üç kadın tek kelime etmeden akvaryumun etrafını sarmış, öylece duruyordu.

On

Ciya Ciya'nın teyzesi ile anneannesi geceleri nöbetleşe uymaya başladı. Akvaryumda bir daha yangın çıkarsa en azından birisi uyanık olsun diye eşeği sağlam kazığa bağlamak istiyorlardı. Gün içinde elektrikçi çağırdılar, yangının sebebinin eskimiş priz olduğu anlaşıldı. Durum aydınlığa kavuşturulduğundan sonra da tüm kablolar yenilenmesine rağmen, Ciya Ciya'nın teyzesi oturma odasında saatlerce volta atmakta inat etti, ta ki yaşlı annesi gecenin ikisinde gözleme işini devralana dek.

Ciya Ciya'nın Ven Hanım'ın evindeki işini tamamlaması gerekiyordu. Teyzesi ve anneannesinin durup dinlenmek bilmesi bastıkça basıyordu ve çıkacağı seyahat için ödemenin geri kalanını alması lazımdı. Ciya Ciya ayarlamalar için aradığında Ven Hanım çocuklarla birlikte Amerika'da olduğunu söyledi. Ciya Ciya, Ven Hanım'ın resmin tamamlanmasını kendi gözleriyle göremeyecek olmasının yazık olacağını düşündü. Ama Ciya Ciya'ya, hizmetçinin evde olacağını belirtti.

İşin aslı, Ciya Ciya oraya gittiğinde kendisini karşılayan, Ven Hanım'ın koltuğa tünemiş, havaya sigara dumanı halkaları üfleyen kocası olmuştu. Ciya Ciya onu Yun Yun sigara izmaritleri, ceviz kabukları ve kullanılmış peçetelerle dolup taşan bronz bir küllükle baş başa bulduğuna şaşırmişti. Ciya Ciya'nın bu adam hakkında bildiklerinden yola çıkılacak olursa, öğleden sonraları evde oturması alışılmış değildi. Atkuyruğu daha aşağıdan toplanmışsa da kulaklarının arkasında birkaç gri teli gizleyememişti. Sakalı daha da uzamış gibiydi.

"Dağınıklık için kusura bakma, geleceğinden haberim yoktu," dedi. Yüzünde utangaç bir gülüşle küllüğü boşalttı, bir tabak üzüm yıkadı ve tabağı Ciya Ciya yer diye giriş holündeki ayakkabı dolabının üzerine götürüp bıraktı.

"Bu kadar uzun bir ara vermek istememiştim aslında efendim," dedi Ciya Ciya. "Özür dilerim ama adınızı hiç sormadım sanırım."

"Adım Du Fan, bana İhtiyar Du diyebilirsiniz. Bu resim işinin de acelesi yok ayrıca. Hiç acele etme." Koltuğuna geri dönen Du Bey sanki birini başından savmaya çalışıyormuş gibi elini resme doğru salladı.

"Du Bey, benden rahatsız olacaksınız evde olmadığınız bir zaman da gelebilirim," önerisinde bulundu Ciya Ciya. "Yarın mesela."

"Hiç gerek yok," diye mırıldandı varla yok arası bir sesle. Elleri boş kalmasın diye, gerginliğini az da olsa ele vererek bir şeyler arandı. "Gidip bir içki koyacağım kendime."

Yemek masasında açılmış bir şişe konyak halihazırda duruyordu ve içerinin boğucu havası leş gibi alkol kokusundan geçilmiyordu. Du Bey kendine bir kadeh içki doldurdu.

"Ven Hanım ve çocuklar tatil için Amerika'dalar herhalde?" diye sordu Ciya Ciya paletinde mavi boya karıştırırken.

"Boston'da nevresim ve yastık kılıfı almakla meşgul şu an," dedi Du Bey. "Çocuklar da orada yatılı okuyorlar."

"Ama çocuklar daha çok küçük!" dedi Ciya Ciya. "Boston'da eviniz var mı?"

"Orada onlara göz kulak olacak birisi var, yakın bir arkadaş. Ortaokuldan arkadaşım. Ven Liyen çocukların dersleri baş-

ladıktan sonra birkaç güne geri dönüyor. Aslında niyeti dün dönmekti, biliyor musun?”

Elini yumruk yapıp kulağına götürdü, telefonda konuşuyor-muş gibi yaparak, ardından konuşmayı sürdürdü: “Dönecekti ama beni arayıp şey dedi: ‘İnanır mısın, yatakları fazla yumuşak, omurgaları yamulacak, yeni yatak almam lazım onlara. New York’tan aldığımız yeni spor ayakkabılarını koymak için de ayakkabılık alınması lazım, yoksa odaları zaten küçücük, ayak kokar. Huihui’ye tenis raketi, Yingying’e de bale ayakkabısı lazım, yok şu lazım, yok bu lazım,’ dedi.” Bir kadeh brendiyi tek dikişte bitirdi.

“Ben o yaşlardayken,” diye devam etti, “Yumuşak yatağım olsa öpüp başıma koyardım. Çocuklar büyümeyi öğrenmeli, biz de onları çok şımartmamalıyız. Değil mi ama? Çocuk var mı sende?”

Ciya Ciya özür dilercesine başını iki yana salladı, çocuğu olmadığından kendini onun yerine koyamadığı için kusura bakmamasını ister gibiydi.

“Peki evli misin?” diye sordu Du Bey.

Ciya Ciya kısa bir an düşündükten sonra yine başını iki yana salladı.

“Şimdi geliyorum.” Du Bey yatak odasına gidip gözden kayboldu, sonra da omzuna astığı akustik gitarla ortaya çıktı. Yemek masasından bir sandalye çekti, sandalyeye iyice yerleşti ve gitarını akort etmeye başladı. “Kadehimi uzatabilir misin? Bir de sigaralarımı.”

Ciya Ciya kadehi, sigaraları, bir de yıllardır kullanılmaktan üzeri yer yer kara lekelerle dolmuş bronz küllüğü uzattı.

“Hadi sana bir şarkı söyleyeyim!” Gitarın tellerine şöyle bir vurdu. “Ne çalayım?”

“Hiç fark etmez,” dedi Ciya Ciya.

“Beni hafife almayın küçük hanım. Her çarşamba gecesi kendi mekânımda sahne alıyorum. İyiyim yani bu işte. Karıma çok nadiren şarkı söylerim. Haydi haydi, söyle ne çalayım sana!”

“O zaman siz kendiniz bir şey seçin.” Ciya Ciya resmine döndü, fırçasını aldı ve şarkıya başlamasını bekledi.

Du Bey paketteki son sigarayı da yakıp bir fırt çektikten sonra sigarayı küllüğün kenarına ilıstırdı, sigaradan bir çeşit tütsü yaratıvermişti. Rasgele birkaç nota çaldı, doğru çaldığından emin olmak için notalar arası geçişlerin kısa bir provasını yaptı. Sonra şarkıya girdi.

Gür sesindeki saflık Ciya Ciya'yı hayrete düşürmüştü; daha hırıltılı bir ses duymayı bekliyordu. Aksine, şarkı söyleyiş i bir dağın en tepesinde bulutsuz, güneşin aydınlattığı aydınlık gökyüzü gibiydi. Seçtiği parça, Ciya Ciya'nın kulağının bir yerlerden ısırdığı İngilizce bir şarkıydı ama şarkının adını hatırlayamamıştı.

İngilizce telaffuzu düzgündü ama şarkının çoğu yerinde asıl sözleri "la la la" ya da "di la la"larla değıştirdi. Sigarasının artık yanacak yeri kalmadı, Du Bey de sigarayı küllüğün içine bastırıp iyice ezdi.

"Boşanıyoruz," dedi şarkıyı bitiriyormuş gibi yapışlarının sonuncusunun hemen ardından.

Sonra gitarının tellerine rasgele vurdu, gözkapaklarını kapatıp birbirine bastırdı, ağzını araladı ve yeni doğan bebekler gibi hüngür hüngür ağlamaya başladı. Yüzünün derisi suyu sıkılmış havlu gibi burulmuştu.

"Kavga ettik, sonra da..." deyip parmaklarını şıklattı, "aynen bu şekilde, benden ayrılmak istediğini söyledi."

"Çocuklar ne olacak?" diye sordu Ciya Ciya.

Du Bey yüzünü avuçlarına gömdü ve Ciya Ciya'nın sorusunu yanıtsız bıraktı.

"Kırk yıl düşünsem benden ayrılacağı aklıma gelmezdi," dedi sonunda.

Ciya Ciya fırçasını üst kısmı kesilmiş haldeki plastik bir şişenin içine bıraktı. Orman yeşili boya dağıldı ve suyun beraklığını sütlü yeşil renkle bozdu. Çen Heng hayatta olsa er ya da geç kendisinden ayrılmak isteyip istemeyeceğini ve ardından başka biriyle evlenip evlenmeyeceğini merak etti. Çen Heng onu bu şekilde terk etseydi Ciya Ciya o gün orada Du Bey'in hıçkırıklarına eşlik ederek hâlâ resim yapıyor olur muydu?

Artık bunların bir önemi yoktu. Du Bey'in gitarını kucağında tutuşunu, sanki karşısında yüreğini parçalayacakmış gibi

ağlamasını izlerken, tuhaftı ama, Ciya Ciya dingindi. Sanki kalpleri birbirine dokunmuştu, değip geçmişti.

“Ciya Ciya,” demiş bulundu Du Bey başını kaldırarak. “Soracaktım ama unuttum, tamamen iyileştin mi? Hastayken sana bakan birileri var mıydı?”

“Anneannemin yanına taşındım,” dedi Ciya Ciya. “Teyzem de orada yaşıyor.”

“Teyzen... Li Çeng’in eşi değil mi? İyi bir adam o. Bu arada, yardım için yapabileceğim bir şey olursa söylemen yeter.” Gözyaşlarını kurulayıp gülümsedi.

Öğleden sonranın geri kalanında Du Bey söyledi, Ciya Ciya resim yaptı. Bir İngilizce, bir Çince şarkılar söyledi, cazdan rock baladları ve halk müziğine kadar hemen her telden çaldı. Ciya Ciya da sözlerini bildiği şarkılara eşlik etti.

Günün bitimine yakın, duvar resminin tam ortasındaki keşkülün ince işi için fazladan bir saat harcadı. İhtiyar bilge Buda’nın elleriyle sarıp sarmalanmış keşkül safir gibi parlıyordu.

Du Bey’in ağzını pek bıçak açmamıştı, Ciya Ciya işini bitirdiğini söylediğinde elini güle güle der gibi havada salladı. Ciya Ciya işini bitirene kadar metro önü çoktan ana baba günü olmuştu. Çantasını girişteki X-ray cihazının yürüyen bandına koydu ve boyunlarına kameralarını asmış bir grup orta yaşlı kadın Ciya Ciya’ya metal dedektöre doğru itti.

Önce diğerleri metroya binsin diye bekledi, onların eve yetişmek için çok daha acelelerinin olduğu ortadaydı. Tibet’ten döndüğünde ehliyet almaya karar verdi. Ven Hanım’ın işini aradan çıkardığı için de içi daha rahattı. Bir işi yarım bırakmayı sevmezdi, hem resmi bitirmesi, bir bakımdan da çıkacağı yolculuk açısından hayra alametmiş gibi geliyordu. Duvar resmini görse Leo’nun neler söyleyeceğini hayal etti.

Överdi beni, diye düşündü.

Birkaç gün sonra Ven Hanım, Ciya Ciya’yı arayıp eve çağırdı. Hizmetçi de dönmüş, yine bir yığın şişeyi buzdolabına taşıyordu. Bu seferkiler Japon sakesiydi galiba.

Du Bey evde değildi.

“Tam istediğim gibi olmuş!” dedi Ven Hanım şaşkınlıkla başını aşağı yukarı sallayıp işaret parmağını resmin üzerinde gezdirerek. “Göller gerçeğinden farksız! Aman Tanrım, asıl Buda’nın gözlerine bak! Ne kadar kibar bakıyor... Nasıl şefkat dolu.”

Mermer zemin üzerinde diz çöktü, avuç içlerini göğüs hizasında birleştirdi, gözlerini kapattı ve Buda artık hiçbir noksan tarafı kalmamış resimde gerçekten de oturuyormuş gibi dua etmeye başladı.

“Size Tibet’ten bir hediye getireceğim,” dedi Ciya Ciya.

“Ancak senin gibi kibar ve saf birinin elinden böylesi büyüleyici bir resim çıkabilirdi.” Ven Hanım ayağa kalktı ve Ciya Ciya’nın kolunu sıktı. O ince uzun, dokunsan kırılacak bedeninden beklenmeyecek güçte bir tutuştu.

“Son geldiğinde kocam evdeymiş diye duydum,” diye devam etti sözlerine Ven Hanım. “Taşınacağımı söyledi mi sana? Burada, şehir merkezinde hava berbat.”

“Korkunç.”

“Sana söylememde bir sakınca yok ama biz boşanıyoruz. Çocuklar şu an Amerika’da, ben de bu boşanma işini halletmenin tam sırası diye düşündüm. Daha fazla onunla yaşayamam artık. Evde durmuyor. Tek başıma yaşasam daha iyiydi. Tüm aile akşam yemeği yemeyeli iki aydan fazla oluyor. İki ay! Altmış günden fazla. Bu sefer, geri döndüğümde evin öyle bir hali vardı ki sanırsın hırsız girmiş! Çöplük gibiydi her yer!” Ven Hanım kendi etrafında şöyle bir dönüp eliyle rasgele bazı eşyaları gösterdi.

Sonra çantasını açıp etrafına kâğıt şerit doladığı iki deste gıcır gıcır yüz yuan çıkardı.

“Bu adamla bir gün daha nasıl geçirebilirim?” dedi parayı Ciya Ciya’ya verirken. “Sen de bir say olur mu? Bu aralar biraz dağınığım. Bir de ne biliyor musun, çok pis bir adam. Duş alsan bile hâlâ pis geliyor bana.”

“Sizi gerçekten seviyor olmalı,” dedi Ciya Ciya, Ven Hanım’a diyebilecek başka bir şey gelmedi aklına. Ven Hanım’a duyduğu

güvenin bir göstergesi olarak parayı doğrudan cüzdanının yan gözüne koydu.

“İki çocuğumuz var malum,” dedi Ven Hanım. “Aşk ve tutku, biriyle aynı yastığa baş koyacağı koca bir ömür sunmaz insana. Evlilik dediğin nihayetinde iki kişinin birbiriyle anlaşabildiği ve takvimleri istikrarla bir bir devirdiği, yaşlanınca birbirlerine yoldaşlık ettikleri bir şeye dönüşüyor. Anlamadığı şey bu.”

“Taşınınca bu resmi ne yapmayı planlıyorsunuz?” diye sordu Ciya Ciya.

“İhtiyar Du’nun hoşuna gideceğine eminim. Bana sorarsan resim ona iyi gelecek. Döndüğünde beni mutlaka ara olur mu? Yeni oturma odamın duvarı çok daha büyük.” Duvarın genişliğini göstermek için kollarını kocaman açtı. “Bir resim daha yapmanı istiyorum. Daha büyüğünü!”

Ciya Ciya teklifi kabul etti ve birazdan çıkacağından spor ayakkabılarının bağcıklarını bağladı.

“Du Bey’in sesi çok güzel,” dedi Ven Hanım’a kapıdan çıkarken.

“Sana şarkı mı söyledi? İkinci çocuğumuz olmadan önce evde sabahtan akşama şarkı söylerdi. Çok gürültülü geliyordu bana. Sessiz ortamları tercih ederim.” Ven Hanım eliyle boynunu ovuşturdu, yüzü kasıldı. “Yaşlanıyorum galiba. Havalar bugünkü gibi ılık olduğunda bile boynum rüzgâr yiyormuş gibi hissediyorum.”

Omuzlarına mavi bir şal attı ve Ciya Ciya’yı kapıya kadar geçirdi.

On Bir

Ciya Ciya, Lhasa'ya u acağı gün Şiyeo Feng'i kapısının önünde bekler buldu. Babasının eşinin üzerinde g l rengine ipeksi bir bluz ve mavi kot Őort vardı. Dümdüz, siyaha boyadığı saçlarını Burberry ekosesi desenli tokasıyla hafifçe tutturmuŐtu. Koyu kırmızı ruju, artık diriliğini yitiren dudaklarını kurutulmuŐ turna yemiŐine benzetmiŐti, Őortunun beli çok yüksekti ve üzerinde hiç güzel durmuyordu. Ama her zaman küçük bir kız gibi davranırdı, inatçı ve doğacak sonuçları umursamayıp kendi yoluna giden bir kız; o hep hem kendisinin hem de ailesinin gözünde, evrenin merkezinde olmuştu. Artık Ciya Ciya'nın babası da o ailenin bir  yesi idi.

Ciya Ciya bavulunu merdivenlerden indirdi. Doğu tarafında gökyüzü maviydi ama Ciya Ciya'nın bulunduğu yerde renk griye dönmüştü.

“Ciya Ciya!” Şiyeo Feng güneş gözlüğünü çıkarıp havada sağa sola salladı. “Şimdi mi gidiyorsun? Teyzene sormuŐtum

da bugün Tibet'e gideceğini söyledi. Havaalanına ben götür-
reyim seni."

Ciya Ciya etrafa göz gezdirip babasının orada olup olmadığına baktı.

"Ben tek geldim," dedi Şiyeo Feng. "Baban burada olduğumu bilmiyor. Yaşlandı biliyor musun? Kabızlık çekiyor, omzu da sürekli ağrıyor. Ciya Ciya, bize geri taşınmayı düşünmez misin?"

"Geri taşınmak derken?"

"Evde iki oda boş duruyor, birinin banyosu da var, hem sen de..."

"Hayır," dedi Ciya Ciya. "Yani, böyle bir şeye gerek yok demek istedim, teşekkürler. Ben burada iyiyim."

Şiyeo Feng'in yüzüne, haksızlığa uğrayıp dayak yemiş bir köpeğin suratını andıran üzgün, ciddi ve endişeli bir bakış yerleşti.

İç geçirip "Teyzen de zor günler geçiriyor," dedi.

Sesi, çocuğuna, hazmetmesi zor bir şeyi onu en az üzecek şekilde söylemek için kırk takla atan bir anneninki gibi çıkmıştı. Ciya Ciya annesinin bir kere bile böyle konuştuğunu hatırlamıyordu: Onun annesi sadece tüm benliğiyle güler, ağlar, sever, nefret ederdi ve Ciya Ciya'ya hakikat ister güzel ister temelleri sarsacak türden olsun, hakikatin hiçbir türlüsüne karşı siper olmazdı. Ama Ciya Ciya çocukken, annesinin gece saçlarını okşarken kulağına eğilmesini ve artık tüm aile birlikte yaşayacaklarını, şu an karşısında duran bu kadının Feng Feng Teyze olmaktan öteye gitmeyeceğini söylemesini ne çok istemişti. Aksine, annesi Ciya Ciya'yı kucaklar, bazen yüzünü kızının saçlarına gömüp iç çeke çeke ağlar, bazen de yüzünde yumuşak, uzaklara dalıp gittiğini belli eden bir gülümsemeyle kızını kucağında sallardı. Asla açıklama yapmaya çalışmazdı.

"Eski evim de boş," diye devam etti Şiyeo Feng. "Eğer senin için sorun olmazsa orada kalabilirsin. Böylelikle sen, anneannen, teyzen, hepiniz daha rahat edersiniz."

"Babama kendine iyi bakmasını söyle. Döndüğümde gidip göreceğim onu."

"Teklifimi bir düşün, teyzenin hatırına. Havaalanına ben bırakayım seni."

“Taksi çağırmıştım,” dedi Ciya Ciya.

Şiyeo Feng bavulun kulpundan tuttu ve sitenin girişinde bekleyen siyah Toyota’ya sürükleyerek taşımasına yardım etti. Yüzüne geniş bir gülümseme yayıldı, gözlüğünü havada salladı, sonra gözüne geri taktı. Şanghay restoranında masada otururken babasının, dudaklarını aralayıp dişlerini açığa çıkarışı geldi Ciya Ciya’nın aklına.

Havaalanı yaz tatili için şehirden kaçan çocuklu aileler yüzünden ana baba günüydü, birbirlerine çarpıp duruyorlar, avcının hedefindeki bir sürü misali dört bir yana hücum ediyorlardı. Ciya Ciya check-in kontuarlarına ancak iki ayrı güvenlik kontrolünden geçtikten sonra varabildi.

“Bu gereksiz kontrolleri ne zaman kaldıracaklar, çok merak ediyorum!” diye bağırان bir erkeğin sesi geldi arka taraftan bir yerlerden. “Bak bak, şu kadına bak, çantasını oradan geçirmedi bile! Saçma sapan işler. Tek bir X-ray cihazının başına beş maaşlı adam dikmeye ne gerek var!”

Ciya Ciya’nın telefonu çaldı. Şiyeo Feng rahat bırakmıyordu. “Check-in işlemlerini hallettin mi?” diye sordu. “Uçağın ne zaman kalkıyor?”

“Yedi gibi. Sıraya giriyorum şimdi. Niye aramıştın?” Ciya Ciya elini çantasına soktu ve kimliğini bulup çıkardı. Önündeki Avrupalı kadın sırt çantasını X-ray cihazının yürüyen kemerine fırlattı ve kontuarın oradan uzaklaştı. Ciya Ciya havayolu firması yetkilisine kimliğini uzattı.

“Hesabına biraz para yolladım az önce. Gidince harcarsın diye,” dedi Şiyeo Feng.

“Check-in işini bir halledeyim, parayı geri yollayacağım.”

“Sende kalsın işte, belki lazım olur.”

“Kabul edemem,” dedi Ciya Ciya.

“Baban kabul etmeni istiyor. Onun parası. Kendini kötü hissetmene gerek yok, ikimiz de orada iyi vakit geçirmeni istiyoruz, hepsi bu.”

Ciya Ciya’nın işlemlerini yapan görevli adam, belgeleriyle birlikte biniş kartını verdi. Kartta biniş saatinin ve kapı nu-

marasının yazdığı yerleri kırmızı kalemle daire içine aldı ve yerinden kalkıp eliyle kapılara nereden gidileceğini tarif etti. Sonra gülümsedi, oturdu ve sıradaki müşteriye el etti.

“Bırak da senin için bir şeyler yapalım Ciya Ciya,” diye konuşmaya devam etti Şiyeo Feng. “Kocan rahmetli olduğunda kendimizi sana hiç anlatamadık.”

“Paraya ihtiyacım yok,” yanıtını verdi Ciya Ciya.

Güvenlik kontrolünün önündeki sıra koca salon boyunca kıvrılıp gidiyordu.

“Şimdilik dursun, döndüğümde iade edeceğim,” diyerek Şiyeo Feng’e istediğini verdi ki susup telefonu kapatsın. İşe yaradı da. Şiayo Feng belli ki memnun olmuştu.

Ciya Ciya uçağa son binen birkaç yolcudan biriydi. Başkalarını beklemeye tenezzül etmeyen ve bu yüzden biletini hep en son okutup uçağa öyle binmeyi tercih eden Çen Heng’den kazandığı bir alışkanlıktı bu. Koltuğuna sığıştıktan birkaç dakika sonra bir kadın sesi uçuş sayısını ve uçuşlarla ilgili diğer bilgileri anons etti. Ardından tüm söylediklerini bir de İngilizce olarak tekrar etti ve sonrasında susunca yolcular kendi aralarında mırıldanmaya başladı.

Kararan gökyüzünde gri bulutlar yüzüyordu. Uçağın kalkışa hazırlandığı o on, bilemedin on beş dakika Ciya Ciya için evinden uzağa gitmenin en duygusal yanı olmuştu. Her uçağa binisinde, kapıları üstüne kilitlenen kabinden dışarıdaki terminal binaları ve pistlere dalıp gider, melankoliye kapılırdı.

Uçak geri geri gidip kapıdan uzaklaştı, pistte tekerlekleri üzerinde ilerledi ve nihayet havalandı, hızla yükseğe tırmanıp Pekin’den uzaklaştı, bulutların üzerine çıktı ve şehir tamamen Ciya Ciya’nın görüş alanının dışında kaldı. O andan itibaren, duyularını uçağın tam gaz gittiğine dair harekete geçirecek tek bir şey bile olmadı.

İnsan duygularının gözlerin görebildiği şeylere bu kadar bağlı hareket etmesinin akıllalmaz olduğunu düşündü Ciya Ciya. Gözümüzün yettiği tek şey nerede başlayıp bittiği belli olmayan, yoğunlaşmış su buharı ya da ufuk çizgisi ya da karanlık olduğunda, sanki memleketimizle tüm bağlarımız kesilip atılmış gibi altımızda kalan dünyadan nasıl da kopuk hissedil-

yoruz kendimizi. Her biri kendi numaralı koltuğunda oturan diğer yolcular da bir kabin içinde toplanmış, aynı yere giden ama yolları yine ayrılacak olan yabancılardan başkası değil.

Oteli Lhasa şehir merkezindeki küçük bir yol üstüne gizlenmişti, Barkhor Caddesi'nden çok uzakta sayılmazdı. İş insanlarının konaklaması için yapılmıştı ve görünüşe göre tasarımına pek kafa yoran olmamıştı: üstüne çatı niyetine koyu kırmızı bir kapak örtülmüş, kocaman, betondan bir ayakkabı kutusu. Yüksek rakımdan dolayı şakaklarında alttan alta varlığını belli eden, başını iki yandan sıkıyorlarmış gibi hissettiren bir ağrı vardı. Ciya Ciya odasına çıkıp üzerine uzun, beyaz bir keten elbise geçirdi. Kendisini dışarı; envai çeşit yerel üretim eşyanın, elektronik aletlerin, sigaranın satıldığı küçük dükkânlarla dolu caddeye attı. Ciya Ciya gidecek özel bir yer belirlememişti kafasında, o yüzden iki siyah köpeğin peşine takılıp birkaç binayı arkasında bıraktı ve arabayla gelirken gördüğü nehrin oraya vardı. Köpeklerden arka ayağı aksayan, küçük bir birikintiden susuzluğunu gideriyordu, daha küçük olan diğeri ise tırıs gidip çoktan arayı açmıştı. Daha yeni yağmur yağdığından caddenin her iki yanındaki çalılıklar nemliydi. Nehir kum ve taştan başka bir şeyin görülmediği iki çıplak kıyının arasında akıp gidiyordu. Ciya Ciya eskiz defterinden iki sayfa kopardı, kayalık bir kısmın üzerine serdi ve bağdaş kurup oturdu.

Sudaki balıkları çizmeye başladı ama doğrusu oturduğu yerden balık namına bir şey görünmüyordu. O zamana dek nehirlerde gördüğü tüm balıklar gibi mat ve gri olduklarını hayal etti. Farklı boyuttaydılar ama hepsi kuvvetli kuyruklarını kullanarak ileri hücum ediyordu, yavru balıklar bile bundan geri kalmıyordu.

Tam balığın yüzgecini çizerken arka tarafından yüksek bir düşme sesi geldi ve bir adamın küfrü bastığını duydu. Ciya Ciya arkasını dönünce bir deri bir kemik, mütevazı görünümlü birinin yan yattığını gördü, yeşil spiralli defterini göğsüne sıkı sıkı bastırmıştı. Yerde, adamın hemen önünde bir kol değneği yuvarlanıyordu. Göğüs kısmı cepli ve kısa kollu, üzerine çok

büyük gelen, karamel rengine bir gömlek ve eski renginden eser kalmamış mavi bir pantolon giyyordu. Ciya Ciya önce tereddüt etse de sonra adamın tekrar ayağa kalkmasına yardım etti ve koltuk değneğini eline verdi.

“Teşekkür ederim,” dedi adam bir yandan üzerindeki tozları attırarak. “Sakat bir adam için fazla kaygan zemin.”

“Pekin aksanıyla konuşuyorsun,” dedi Ciya Ciya.

Adam başını şaşkınlıkla dikleştirdi ve “Hakkın var,” dercesine değneğini hafifçe kaldırdı.

“Sen de mi Pekin’densin? Buralarda ne işin var?”

“Bir şeyler çiziyordum.”

“Pekin’den birilerine rastlamak her zaman güzeldir.” Elini uzatıp Ciya Ciya ile tokalaştı. “Adın ne?”

“Vu Ciya Ciya.”

“Sanatçı mısın? Ben yazarım. Adım Ren Ki. Çizimlerini göstere bana!” Başını Ciya Ciya’dan tarafa yaklaştırdı ve eskiz defterine dikkatlice baktı. Ciya Ciya gayriihtiyari biraz geri çekilince Ren Ki’nin yüzünü al bastı, hiç istemeden yaptığı bu saygısız hareket onu utandırmıştı.

Ciya Ciya çizimlerini Ren Ki’ye verdi, o da hiç yorum yapmadan her birini detaylıca inceledi. Ciya Ciya adamın düşündüğünden daha genç olduğunu fark etti, yirmili yaşlarında olmalıydı.

“Çizmeye devam et! Burada oturup ilham perilerini bekleyeceğim,” kelimeleri döküldü nihayet ağzından ve yavaş yavaş yere oturmaya çalıştı. “Hay ben senin! Yer ıslakmış.”

O öğleden sonranın çoğunda, güneş tepelerde yay çizerken Ciya Ciya balık resimleri yaptı, Ren Ki dikkatini dosdoğru nehre verdi. Ren Ki gözlerini meditasyon yaparkenki gibi kısıp birer kesikten farksız hale sokmuştu, işaret parmağıyla da kucığına bazı karakterler çizip duruyordu. Arada Ciya Ciya’ya Tibet’le ilgili bir şeyler anlattığı da oldu. Tibet için dünyadaki Üçüncü Kutup noktası deniyordu. Dünyanın en yüksekteki tatlı su gölü Tibet’teydi ama bir dakika, adı neydi? Hatırlayamadı. Dünya nüfusunun yarısından fazlası, kaynağını Tibet Platosu’ndan alan tatlı suya muhtaçtı. Denk geldiğın bir çiçeğın adını bilmeyecek

olursan *Gesang* çiçeği deyip geçebilirdin. Tibet'te yaşayıp da dans etmeyi ve şarkı söylemeyi bilmeyen yoktu.

“Karım Tibetli,” dedi Ren Ki. “Hakkını vermek lazım, doğrusu çok iyi dans edip şarkı söyler.”

Ciya Ciya kendini tutamayarak güldü. “Tur rehberi misin?”

“Kitabım için bir ton araştırma yapıyorum Vu Ciya Ciya. Ayrıca aslına bakarsan karım tur rehberiymi. Zaten öyle tanıştık. Sonra işini bırakıp benimle Pekin'e geldi.”

Bakışlarını eskiz defterine çevirdi. “Balıklar nasıl gidiyor?”

Bu kez, hoşlandığı kızla ilk buluşmasına çıkmış bir gençten farksız, fazla yaklaşmamaya özen gösterir gibiydi.

“Sanatla aran nasıl?” diye sordu Ciya Ciya eskiz defterini Ren Ki'ye uzatırken.

“Kâğıt üstünde iyi. Sanatı çok severim ama kâğıt üstünde. Günümüzde sanatçılar birer robot olmak için eğitiliyor. Aslına bakarsan sadece sanatçılar değil yazarlar, müzisyenler de öyle. Sporcular bile hatta! Mütemediyen aynı şeyleri çiziyor, yazıyor ya da oynuyorlar. Hep aynı kuşlar ve dağlar, aynı karakterler ve hikâyeler. Ama özünde, Vu Ciya Ciya, hâlâ insanız, elbette o yüzden mekanik olandan ara sıra sapıp uzaklaşmak ya çok parlak ya da tamamen felaket sonuçlar doğurur. İşte hepimiz parlaklığı yakaladığımız bu yoğun anlar için yaşıyoruz.”

Defterin sayfalarını çevirdi, kulağının arkasında duran sigarayı aldı ve burnuna götürüp koklamaya başladı.

“O zaman görünüşe göre ben de mekaniğe bağlamış olarak balık resimleri yapıyorum,” dedi Ciya Ciya.

“Bir şey söyleyeyim mi sana? Bence bunda bir şey var. Anlamlı bir şey.” Bir sayfada takılı kaldı, sayfayı sağa sola çevirdi. Sonra cart diye yırttı.

Ciya Ciya eskiz defterini Ren Ki'nin elinden çekip aldı.

“İçlerinden en iyisi bu. Cüzdanında taşı,” dedi Ren Ki. “Diğerlerini at çöpe gitsin ama bunun duygusu var. Şey gibi sanki...” Kâğıdı güneşe tuttu ve şöyle bir düşündü. “Sanki dünyadaki tüm kibir ve yalnızlık küçücük belinde toplanmış gibi. Bana karımı hatırlattı.”

“Kibirli ve yalnız. Karın böyle biri miydi?”

Ren Ki kâğıdı Ciya Ciya'ya geri uzattı.

“Çoğu zaman hepimiz öyleyiz. Hiçbir şey değilse bile yalnızız,” dedi Ren Ki.

Ciya Ciya çizimini inceledi. Çizim ve resim yaparak geçirdiği bunca yıl: *Squash* oynayıp durmuştu sanki, tek yaptığı dış dünyadan yalıtılmış bir odada topları duvara çarptırmaktı. Bugüne kadar ona sanatının bir duygusu olduğunu söyleyen olmamıştı, genelde hocaları tam aksini söylemişti, Ren Ki’nin ne demek istediğini anladığından da tam emin değildi.

“Karım bir ay önce ortadan kayboldu,” dedi Ren Ki. “Bir sabah kuaföre diye evden çıktı, bir daha geri gelmedi. Polis de izini bulamadı. Her gün evde oturup döneceğini beklemeye daha fazla dayanamadım, ben de buraya onu aramaya geldim. Belki doğduğu yere döner gelir diye düşündüm.”

“Burada, Lhasa’da mı doğmuş?”

“Hayır, hayır. Şu köyde doğmuş.” Defterinin arasından katlanmış bir harita çıkardı ve parmağıyla bulundukları bölgenin güneydoğu kısmına kalan bir noktayı gösterdi, Tibet’i Siçuyan’a bağlayan rota üzerinde. “Birkaç güne oraya gideceğim, burada, Lhasa’da birkaç arkadaşıyla bir konuşayım da.”

Köy, harita üzerinde küçücük bir nokta olarak işaretliydi, yol sırasınca dizilmiş sayısız köyü temsil eden benzer noktalardan oluşan ve bu haliyle takımyıldızını andıran noktalar kümesinden yalnızca bir tanesiydi. Ciya Ciya o an, Ren Ki’nin bir sonraki adresinin belli olmasına çok özendi. Ren Ki haritayı kucağında biraz daha açık tuttu, ardından defterinin arasına geri sıkıştırdı. Ciya Ciya’ya oradan ayrılınca nereye gideceğini sormadı.

Karanlık çökmeden ayrıldılar.

“Tanıştığımıza memnun oldum sanatçı Vu Ciya Ciya.” Ren Ki elini uzattı, Ciya Ciya da sıkıca sıktı. Ren Ki’nin avcunun içi zencefil gibi pütürlüydü.

Ren Ki taş köprü üzerinde aksak yürüyerek nehrin karşı kıyısına yaklaşırken Ciya Ciya da artık sadece ana hatları görünen vücudunu izledi geriden. Ciya Ciya, Ren Ki’ye seslendi.

“Bana yardım edebilir misin? Bir balık-adam arıyorum!”

Ren Ki sağlam olan bacağına yüklenip arkasına döndü.

“Tabii ki! Nerede buluruz kendisini?” diye bağırdı suyun sesini bastırmaya çalışarak.

“Bilmiyorum!”

Ren Ki defterini kulağının arkasına tuttu, Ciya Ciya’yı duymadığını anlatma çabası içindeydi.

“Bilmediğimi söyledim! Kocam biliyordu ama o da öldü!”

“Hassiktir!”

Ciya Ciya beyaz keten elbisenin uçlarını topladı ve köprüye koşturdu. Ren Ki tam ortada bekliyordu, Ciya Ciya da yanına gitti.

“Telefonunu versene,” dedi Ciya Ciya bir yandan soluklanırken. Ren Ki cebinden telefonunu çıkardı, Ciya Ciya numarasını yazıp rehberine kaydetti. “Kaydettim. Karını bulduğunda bana haber ver, sonra da gelip bana yardım edersin. Balık-adamın peşinde olacağım.”

O gece yine yağmur bastırdı ve havaya kile benzer bir koku sindi. Ciya Ciya baş ağrısını geçirsin diye birkaç ağrı kesici aldı ve etki göstermelerini beklemeye koyuldu. Ne zaman uykusuna yenik düşecek olsa kendi kalp atışları onu uyandırıyor, sanki kalbinde mahsur kalmış küçük bir insan vardı da duvarları yumrukluyordu. Baktı ki bu böyle olmayacak, odada nefes almak da imkânsız hale geldiğinden üzerine zümrüt yeşili ipek sabahlığını geçirip yürüyüşe çıktı. Otelin avlusunda dümdüz, birkaç cılız ağacın yan yana yükseldiği bir köşeye denk geldi. Diplerindeki taşların üzerine çöküp oturdu. Yağmur, üstündeki siyah, yapraktan şemsiyenin arasından süzülüyor ve soğuk, ağır damlalar olarak Ciya Ciya’nın kucığına düşüyordu; biraz yağmurun kafasını toplamasını sağlayacağını düşündü. Sabahki total köpek tırıs gitti ve dönüp Ciya Ciya’ya baktı. Soğuktan tir tir titriyordu, köpeğe gülümsedi. Köpek Ciya Ciya’ya yaklaştı, sanki Ciya Ciya’ya acır gibi bir hali vardı. Hayvan bir deri bir kemikti, Ciya Ciya’ya Ren Ki’yi hatırlattı. Kendisi gibi köpeği de bir titreme aldığını fark etti.

“Gitme vakti,” dedi.

Ciya Ciya ayaklandı, köpek de onu merdivenlerin başına kadar takip etti, sonra etrafta birkaç daire çizip yere kıvrıldı.

Odasına dönen Ciya Ciya üstünü başını çıkardı ve yatağına çıkıp yattı. Yağmur damlaları ta sabaha kadar pencereleri dövdü. Ciya Ciya ise yarı uyur yarı uyanık yatıyordu, kalbi suyun ritimlerine ayak uydurarak güçlü ve hızlı atıyordu.

On İki

Tibetli rehber susmak nedir bilmiyordu. Kendisine T.S. diyordu, Ciya Ciya'nın çoktan unuttuğu bir şeyin kısaltmasıydı. Ciya Ciya'ya söylediğine göre T.S. kocasını hatırlamıştı, Pekinli müşterilerini asla unutmazdı. Pekin'de bir yıl yaşamış, biraz adına “hakiki Mandarince” dediği şeyden öğrenmiş, hatta kendine oranın yerlisi bir kız arkadaş da yapmıştı. Fakat tabii ki Pekin'de daha fazla kalmak istememişti, Ciya Ciya'ya söylediğine bakılırsa, memleketiyle gurur duyuyordu ve kültürünü tanıtmak için geri dönmek istiyordu. Hep tur rehberi olmanın hayalini kurmuş, bu emellerini gerçekleştirmişti. Çen Heng onun yirminci Pekinli müşterisiydi, Ciya Ciya da yirmi ikincisi olmuştu.

T.S.'nin hatırladığı kadarıyla Çen Heng'in seyahati, seyahatinin son durağını listeden çıkarmayı talep ettiği o sabaha kadar plana göre ilerlemişti.

“Lamaling Manastırı’na gidecektik,” dedi T.S. başını kaşıyarak. “Ama kocanız o sabah biraz tuhaftı. Otelde buluştuk, bayağı sinirli görünüyordu ve bana, ‘Tapınakları kim ne yapsın, göreceğimi gördüm zaten, başka bir yere gidelim,’ diye bağırdı, evet, ciddi söylüyorum.”

Bunun üzerine iki adam otel lobisinde oturup Tibet haritasını ellerine almışlardı, T.S. gününbirlik gidilip dönülebilecek ve Çen Heng’in bir ihtimal ilgisini çekebileceğini düşündüğü her noktayı öneri olarak sunmuştu. Çen Heng de onu dinlemiş, tek kelime etmeden, dikkatle dinlediğini gösterircesine başıyla onaylamış ve sonunda kararını vermişti: “Hadi senin köyüne gidelim.” T.S. doğduğu köyün hiç ama hiç gelişmediğini, köyde turistler için doğru düzgün konaklama ya da restoran olmadığını anlatmaya koyulmuştu: Çen Heng nerede uyuyacak, nerede yiyip içecekti? T.S., Çen Heng’e belki yakınlarda daha büyük bir kasabada kalmasının daha iyi olacağını söylemiş, köyü ziyaret etmeyi illa bu kadar istiyorsa da gününbirlik gidip dönmeyi teklif etmişti.

“Gece senin evinde kalırım,” yanıtını vermişti Çen Heng. “Ben de mütevazı bir aileden geliyorum. Nerede olsa uyurum.”

“Eskiden benim ve erkek kardeşlerimin kaldığı odada yattı. Evlendikten sonra iki kardeşim de evden taşınmıştı.” T.S. başparmak işareti yapıp anlatmaya devam etmişti: “Kocanız öyle laf olsun diye konuşmamıştı, gerçekten de kırsal kesimde yoksul hayatı yaşamak ona hiç koymamıştı. *Kingke*⁹ tarlalarında çalışanlara bile yardım etmişti!” Ciya Ciya o an anladı ki özene bezene hazırladığı seyahat rotası boşa çıkmış olabilirdi. İlk iş T.S.’nin köyüne gitmeyi geçirdi aklından ama her şeye rağmen tüm o tapınakları ziyaret etmeye, her birinden kendisi namına belli anlamlar çıkarabilir umuduyla her bir detayı tek tek dikkat süzgecinden geçirmeye karar verdi. Sonraki birkaç gün boyunca ne zaman balıklı bir resim ya da obje görse karşısına geçip dua etti. Ama balık-adam ona hiç ipucu bırakmamıştı.

Ciya Ciya Nyingçi yolunda, arabanın arka koltuğunda uyuklarken balık-adam nihayet yine rüyasına girdi. Rüyasında, yolunu oraya düşüren her şeyden bihabermiş gibi bir hali vardı:

19. Çin ve Tibet’te yüksek kesimlerde yetişen bir tür arpa. (ç.n.)

Çen Heng'in gördüğü o rüya ve ölüm, ondan kalan malum çizim, Leo, taşınması, duvara çizdiği resim, bu yolculuk, Ren Ki. Engin beyaz bir odada balık-adamla baş başaydı ve balık-adam havada Ciya Ciya'dan uzağa yüzüyordu. Ciya Ciya'nın bacaklarında derman yoktu, tir tir titriyorlardı. Ciya Ciya yerde oturuyor, ne önüne ne arkasına ne de yanlarına gölgesi düşüyordu. İçinde bulunduğu durumu adlandıramayan Ciya Ciya, onu izini sürdüğü tek şey olarak bellediğinden değil, görünürdeki tek canlı olduğundan balık-adama seslendi.

Balık-adam onu duymuş olmalıydı. Sesi yeterince yüksek çıkmıştı.

"Akşam yemeğine beni bekleme," diye tekrarladı balık-adam hırıltılı bir sesle. "Bekleme sakın. Git başla sen. Hangi cehennemdeyim yahu ben?"

Bunları söylerken bir yandan da yüzgecini havada salladı, Ciya Ciya'nın yardım çağrısına aldırış etmeden ileri yüzdü. Ciya Ciya yerde dirsekleri üzerinde sürünerek balık-adama doğru gitti, bacaklarını tıpkı yaralı bir asker gibi peşi sıra sürüklüyordu. Balık-adama küfrü bastı.

"Senigidi piç! Sana yardım et dedik, ruhsuz pislik! İyi tamam! Git buradan!" diye avazı çıktığı kadar bağırdı.

Ciya Ciya uyandığında, iki gece geçirmeyi planladıkları otele çoktan vardıklarını gördü, rüyasının sonunda neler olduğunu hatırlayamıyordu. O öğleden sonra odasının kapısını kilitledi; hazır balık-adamın görüntüsü zihninde hâlâ tazeyken kurşun-kalemle kaba taslak kâğıda dökmek istiyordu, böylece Pekin'e döndüğünde yeniden tuvale taşımayı deneyebilirdi. Balık-adamın vücudunu çizerken elinden geldiğince titiz çalışmaya gayret etti ve balık-adama şeklini verdikçe kendi içinde şişip büyüyen umut balonunu daha çok hissetmeye başladığını gördü. Kaleminden çıkan her bir çizgiyle birlikte kalbinin atışları hızlanıyor, kasları geriliyordu. Vücudu çizmeyi bitirince, elleri kalemi haddinden fazla sıkı tutmaktan titrer halde, bu çizimini evde küvetin yanında bulduyuyla yan yana koydu.

Birbirleriyle alakaları yoktu. Karşısında duran iki çizime bakınca içindeki o umut duygusu, adeta kimyasal tepkimeye girmişçesine öfke halini almıştı. Daha çok var sandığı uzun

ve meşakkatli bir yolun sonuna gelmiş gibi hissediyordu. Ne yapıyordu böyle; çocuk gibi resimler yaparak, anlam arayışıyla manasız resimlerden medet umarak ne yaptığını zannediordu? Elinden başka iş gelir miydi ki zaten?

Ciya Ciya otel resepsiyonuna telefon etti ve odasına makas istedi. Makası beklerken çantasından tırnak makasını çıkarıp balık resimlerini yırtmaya, parça pinçik etmeye başladı. İşe eskiz defteriyle başladı, nehir kıyısında oturduğu gün Ren Ki kendisini izlerken çizdiği balıkların, “mekaniğe bağlamış halde çizdiği o balıkların” olduğu sayfaları bir bir yırttı. Hepsini aynı anda ortadan ikiye ayırmak istedi ama kâğıt tomarı çok kalındı, o yüzden sayfaları tek tek yırttı ve klozete atıp üstlerine sifonu çekti. Sonra cüzdanının fermuarlı bölmesinde katlı duran kâğıdı çıkardı.

“Bu resmin duygusu var,” demişti Ren Ki.

Uzun siyah etekli bir kadın, makası getirdi. Ciya Ciya kapıyı kapatma ihtiyacı duymadan, kadının gözü önünde, çizimi ortasından kesip ikiye ayırdı. Al haydi buyur, al sana duygusu olan resim. Balığın kafasının olduğu kısım yere düşerken kadının yüzüne panik ve huzursuz bir bakış yerleşti. Hafif aralık kapıda, hayretler içinde öylece dikiliyordu.

“Bir şey mi vardı?” diye sordu Ciya Ciya, her ne kadar sakin bir tonda konuşmaya çalışsa da sanki boğazına bir şey takılmış da yutkunamıyormuş gibi tekliyordu sesi. İki elini kavuşturup üzerindeki kol kısmını ellerini örtecek şekilde aşağı çekti, sol elinin tırnaklarını sağ avuç içine batırdı, gırtlaklarını temizledi ve dudaklarını yeniden araladı.

Lafa ilk giren genç kadın oldu. “Affedersiniz, çok affedersiniz, çok özür dilerim,” sözleriyle Ciya Ciya’dan önce davrandı ve ok gibi ileri fırladı, telaş içinde hızla köşeyi dönerken eteğinin bacaklarına dolandığını gördü.

Ciya Ciya koridora çıktı ve bir şeyler olmasını umarak bir süre öylece kaldı. Gelen giden olmadı. Masasına dönüp iki balık-adam çizimine baktı: Bir kendisinin yeni yaptığı, biri de Çen Heng’in yaptığı asıl çizim. Parçalamadığı bir bu çizimler kalmıştı. Ama sonra ikisini üst üste koydu ve ortadan ikiye kesti.

Biri kapısını tıklattı. T.S.’nin sesinin duydu.

“Vu Hanım, yemeğe iniyor musunuz?”

Ciya Ciya ayağa kalktı. Belki yemeğe gitmek şu an ona iyi gelirdi. Saçını toplamak için banyoya geçti. Banyoda işi bitip çıktığında T.S.’yi masasında, çizimine bakarken buldu.

“Ben bu adamı görmüştüm,” dedi T.S.

Ciya Ciya’nın çiziminin yırtık iki parçasını aldı ve birleştirdi.

“Aslına bakarsanız,” diye devam etti sözlerine, “tam aynısı değil. Köyümüzde buna benzer bir şeyin heykeli var, insan başlı balık vücudu. Bayağıdır orada, çocukluğumdan beri hatta, büyük bir kütük oyularak yapılmış, ormanda nehrin kenarında. Anlatılagoonlere bakılırsa hepimizin Dede diye bildiği, ihtiyar bir adam bir keresinde kütükte bir balık şekli görmüş ve bu şekli işlemeye karar vermiş. Siz nereden biliyordunuz bu şekli?”

“Çen Heng de görmüş müydü o heykeli?” diye sordu Ciya Ciya.

Az evvelki yılgınlığı sanki hiç yaşanmamış gibi buhar olup uçmuştu. Çıkamaz sokak bir göz yanılgısından başka bir şey değildi; Ciya Ciya gidecek başka bir yol bulmuştu. O heykelin, artık her neyse, Çen Heng’in gördüğü rüyayla muhakkak bir ilgisi vardı. Çen Heng heykeli kesin görmüştü.

“Gidelim haydi. Yola çıkalım. Birkaç dakikaya arabada ol,” dedi Ciya Ciya. “Senin köye gidelim.”

“Bugün bir hayli geç oldu. Hava kararmaya başladı bile, aslında şaşmasak daha iyi olur...”

“Balık-adam hakkında ne biliyorsun?”

“Balık-adam mı?”

“Az önce anlatıyordun ya! Köyünde, kütükteki balık-adam!”

“Balık-adam mı? Ha, balık-adam!” Başını geriye atıp kahkahayı bastı. “Harika bir isim! Dede’ye kesin söylemem lazım. Biz ona hep ‘heykel’ deriz. ‘Balık-adam’ kulağa efsanelerden fırlamış gibi geliyor daha çok. Balık-adam hikâyeleri uydurup köydeki çocuklara anlatacağım. Bayılacaklar.”

Ciya Ciya, dosdoğru T.S.’nin yanına gitti, omuzlarını elleriyle kavrayıp T.S.’yi sert biçimde sarstı. T.S., Ciya Ciya’nın ne kadar kararlı ve bir o kadar da çaresiz olduğunu anlamış olacak ki sustu, vücudunu serbest bıraktı ve kendisini iyice küçültmek için göğsünü çukurlaştırdı.

Ardından tek bir kelime daha etmeden arabayı yola çıkmaya hazır hale getirmek için alelacele odadan çıkıp gitti.

Kırmızıya çalan Ay ince bulut peçesinin ardından parlıyordu, gece de kolları ısırın hafif bir rüzgâr estiğinden nemliydi. Karlı dağların yüksek kesimlerinde ilerliyorlardı. T.S.'nin Jeep marka arabası tümsekli yolda kıvrıla kıvrıla giderken Ciya Ciya ateş yakmış, kafayı çekip dans eden bir avuç insan gördü; ateşin alevleri yere sabitlenmiş direklere asılı duran, evlerin tepe kısımlarından sarkan dua bayraklarını²⁰ aydınlatıyordu.

Ak düşmüş saçları örgülü, taba rengi uzun bir giysi giyen ihtiyar bir adam yavaşça araca doğru ilerlerdi. T.S. arabayı park etti ve ihtiyar adama Tibetçe seslendi. İhtiyar adam el-kol hareketleriyle yanıt verdi, T.S. de park ettiği yere fazla uzak olmayan, beyaz tuğlalardan yapılmış, iki katlı çiftlik evine doğru seslendi.

“Dede diye çağırdığımız ihtiyar adam bu, konuşamıyor,” diye açıklamaya girişti tur rehberi. “Gerçek dedem olsa bu kadar olur. Sanırım annemin gençlik zamanlarında köyümüze gelmiş.”

Kısa kısa anlar için de olsa Ciya Ciya kamp ateşinin alevleri sağ olsun, ihtiyar adamın yüzünü net olarak görebildi. Bakışlarında ona tanıdık gelen bir şeyler vardı, sanki Ciya Ciya camdı da ihtiyar adamın bakışları içini delip geçiyordu. Karşısında bir kere bile sohbet etmediği, kendisiyle ilgili her şeyi bilen ama ser verip sır vermeyen çok eski bir komşusu varmış gibi hissediyordu. Ciya Ciya ihtiyar adamla göz göze gelip adamın dikkatini çekince bakışlarını başka yöne çevirdi.

Tıknaz, orta yaşlı bir kadın evin kapısından çıktı, yüzünde şaşkın bir ifadeyle ihtiyar adama eve kadar eşlik etti. Yürürken bir yandan da dönüp dönüp Ciya Ciya'ya baktı.

“Annem o benim,” diye açıkladı T.S., bir yandan Ciya Ciya'nın bavulunu çekerek çiftlik evine götürürken. “Dede'nin

20. Özellikle Himayalar bölgesinde yükseklerdeki tepe ve yollara gerilen renkli, dikdörtgen kumaş parçaları. Bölgeyi kutsamak gibi amaçlarla kullanılabiliyor. (ç.n.)

nereden geldiğini kimse bilmiyor. Annemin dediğine göre bir gün öylece ortaya çıkıvermiş ama annem tam nasıl olduğunu hatırlamıyor. Hâlâ çocukmuş o zamanlar. Köyümüz çok daha kuş uçmaz, kervan geçmez bir yerdi. Şimdi yollar yapıldığı için etraftan gelip geçen çok araba oluyor. Annem, Dede'nin, bizim köyü daha büyük köylere bağlayan yollar ilk yapılmaya başlandığı zamanlar geldiğini düşünüyor. Belki de civar köylerden birinden geldi."

Aile, Ciya Ciya'ya evde bir yer açabilmişti. T.S.'nin annesi, Ciya Ciya'ya biraz sotelenmiş lahana ve sahanda yumurtadan ikram etti, akşam yemeğinden arda ancak bu kadar kaldığı için özür dileyerek. Evin duvarları deniz mavisiydi ve Buda heykellerinin yer aldığı, dua edilen kısmın hemen yanındaki duvar parçasında sarı Tibet trompetlerinin²¹ resmedildiği bir tablo asılıydı. Mobilyaların tamamına yakını kuru üzüm renginde ahşaptan yapılmıştı: koltuk, masalar, tapınak kısmı. Evin her köşesi tütsüyle karışık keçi tereyağı kokuyordu: yıllar yılı evin tuğlalarına ve ahşaba sinmiş keskin, nahoş bir koku.

Aslında Ciya Ciya bir an önce T.S.'nin onu nehre götürüp kütüğü göstermesini istiyordu ama geç olmuştu ve belli ki uzun süredir beklenen bu aile buluşmasını bölmek içinden gelmedi. Ertesi gün için şimdiden gergindi. Penceresini araladı ve serin, nemli hava içeri doldu.

Ateş canlılığını yitirmek üzereydi, etrafında sadece dört erkek kalmıştı, kingke şarabı içiyorlardı. Her birinin kucağında kovboy şapkası vardı. Ciya Ciya işlemeli bir minderin üzerine çöktü ve yan odadaki aile üyelerine kulak kabartıp neler konuştuklarını çözmeye çalıştı. Görünüşe göre Dede onlarla yaşıyordu ama bu durum Ciya Ciya'ya tuhaf gelmişti çünkü kendi ailesi kan bağı olmayan yaşlı bir misafiri asla eve kabul etmezdi. Çantasından bir sigara arayıp buldu, sigarayı iki dudağının arasında çok kısa tuttu, sonra kibriti çaktı ve sigarayı yaktı.

Ren Ki aramamıştı. Ciya Ciya, Ren Ki'nin verdiği sözü tutacağına inanmıştı çünkü Ciya Ciya'da sözünün eri biri izlenimi

21. Tibet'te Budist dini törenlerinde sıkça kullanılan ve kutsal bir çalgı olma özelliği kazanan uzun bir enstrüman. (ç.n.)

bırakmıştı. Belki de karısını henüz bulamamıştı. Öyleyse bile hiç yoktan arayıp bunu söyleyemez miydi?

Ren Ki'yle konuştukları aklına gelince eteğini baldırındaki uçurtma şeklindeki doğum lekesine sürttü. Sanki oynadıkça silebilecekmiş gibi, orasıyla hâlâ böyle oynayıp durmaktan kendini alamıyordu. Baş ağrısı bu kez daha şiddetlenerek geri geldi, Ciya Ciya yavaşça bacaklarını kırıp göğsüne çekti ve kollarıyla sardı. Erkeklerin ateşin başından ayrılışını izledi ve ateşin sönmesini seyrederken zaman ilerledikçe zonklatan ağrı hafifledi, uyuşan başı bir şey hissetmez oldu. Oturma odasından akın akın gelen kahkaha ve muğlak muhabbet sesleri eşliğinde bacaklarına T.S.'nin annesinin ördüğü battaniyeyi örttü ve duvara yaslandı. Yarım Ay da yavaş yavaş gözden kaybolup yerini gün ışığına bıraktı.

On Üç

Balık-adam büyük değildi. Kendi başına aramaya gitmiş olsa gözden kaçırmaması işten bile olmazdı. Boyu dize kadar gelen ağaç gövdesinin bir parçasıydı, su akıntısının yanındaki kocaman bir kayanın üzerinde düşmeden duruyordu. Balık-adam belli ki çok özen gösterilmeden kütüğün yüzeyine oyulmuştu, heykel olmaktan çok uzaktı doğrusu. Balık desen değil, insan desen değildi, ayrıca T.S. parmağıyla göstermese Ciya Ciya aradıkları şeyin o olduğunu fark edemezdi. Biri boynuna kırmızı ip geçirmiş ve ipin iki ucunu bir araya getirip ilmek atmıştı.

T.S. lafa girip “Uzun zamandır, ben kendimi bildim bileli burada,” diye anlatmaya koyuldu. “Bizim Dede arada sırada buraya gelip yerli yerinde duruyor mu diye bakar. Sence nesi bu kadar özel? Dede asla söylemez bana.”

“Kocam buraya gelmiş miydi?”

“Bildiğim kadarıyla hayır ama gelmiş de olabilir.”

Ciya Ciya kütüğün önünde çömeldi ve parmaklarını balık-adamın gözlerinin, içine taş sıkıştırılmış oval boşluklardan ibaret gözlerinin üzerinde gezdirdi. Kütüğün dalı yoktu, eskiden varmış da sonradan kesildiğini gösteren bir iz de yoktu. Kütükteki derin damarlar yarattığı yüzünün ve vücudunun her tarafı kırış kırış olmuş gibi gösteriyordu, Ciya Ciya'nın hayal ettiğinden daha yaşlı durması bu yüzdendi. Ciya Ciya kütüğü oynatmayı denedi ama kütük, altındaki kaya parçasını inatla tutmuş, bırakmıyordu. Boş kısmına büyük bir "1" rakamı oyulmuştu.

Ciya Ciya ayağa kalktı. Kafasını toplamaya gerekiyordu. Köye dönerken T.S., Ciya Ciya'ya, kendi deyişiyle "hayatında en azından bir kez çiftçiliği tatması için" kingke tarlalarında çalışanlara yardım etmesini önerdi. Ciya Ciya da günün geri kalan kısmında bu öneriye uydu; yere sağlam bassın, ellerinde toprağı, ayaklarının altında yeri hissetsin diye elinden gelenin de fazlasını yaptı.

Köyde Tibet sığırlarının dolaşmadığı tek bir yer yoktu, çimen şile ya da sokaklara bırakılan çöp poşetlerinde ne bulabilirlerse onunla besleniyorlardı. T.S. ona yabancı otları nasıl temizleyeceğini öğretirken Ciya Ciya da kendini güneşten korumak için başına bir şal örttü. Daha önce bahçe işleriyle hiç uğraşmamıştı.

"Dikkat et, kökleriyle birlikte çıkar," diye defalarca tekrarladı T.S., Ciya Ciya'nın kingke filizlerinin neye benzediğini öğrendiğinden emin olunca da onu küçük bir toprak parçası üzerinde işini görsün diye tek başına bıraktı.

Ciya Ciya yavaş çalışıyor ve T.S.'nin ona gösterdiklerinin aynısını yapmaya gayret ediyordu, açıkta kalan kolları güneşten yanmıştı. Ara sıra ayağa kalkıp sırtını gerdiği zamanlarda ise gözlerini yoldaki kavise dikiyordu. T.S. ile önceki gün köye geldiklerinde Dede evden onların geldiğini görmüş olmalıydı. Malum oyuntuyu sorsa mıydı ona? Dede'nin konuşmaktan pek hazzetmediğini bile bile, bu işi daha fazla kurcalamak ayıp kaçmaz mıydı?

Akşam olunca Ciya Ciya, T.S.'nin ailesiyle birlikte sofraya oturdu. Masaya önce en yaşlıları olan Dede geçti, ardından T.S.'nin annesi, onun peşinden de T.S. ve Ciya Ciya. T.S.'nin

annesi biraz patates kızartmış, biraz da sebze sotelemişti. T.S.'nin annesi, Ciya Ciya'ya *tsampa*'nın²² nasıl yendiğini gösterdi. Zaten biraz yayıkaltı sütlü çayla arpa ununu karıştırmıştı, Ciya Ciya'dan da hamuru avuç içiyle top top sıkması istendi.

"Yayıkaltı sütlü çayla birlikte yemelisin," dedi T.S.'nin annesi ağır aksanıyla. "Yanında sulu bir şeyle yemezsen yutması zor olabilir."

Ciya Ciya fazla yemedi; ağzına gelen tatlar çok keskin ve na-hoştu. Yerken gözü Dede'deydi. Dede hiç gülmüyor, yalnızca ağzındakileri çiğniyor ve T.S.'nin annesinin bittikçe tazelediği çayını hüpürdeterek içiyordu.

"Tibet yemeklerine pek alışık değilsin," dedi T.S.'nin annesi gülümseyerek Ciya Ciya'ya.

"Buraya ilk gelişim," diye açıkladı Ciya Ciya.

"Oğlum, Çen Heng'in senin kocan olduğunu söyledi bana. Hatırlıyorum onu. Tibet yemeklerini çok sevmişti."

"Evet. Tahmin edebiliyorum." Ciya Ciya sustu; T.S.'nin annesinin, kocası hakkında daha fazla soru sormamasını umarak çay fincanını, avuçlarının arasına yerleştirdi.

"Dede'ye sormak istediğim bir şey var," dedi Ciya Ciya. "Biliyorum, pek konuşmuyor ama yine de sormak istiyorum."

T.S.'nin annesi önce oğluna, ardından Dede'ye baktı. İhtiyar adam başını salladı ve elini hamur dolu kâseye daldırdı.

"Kütükteki balık-adam. Onunla ilgili daha çok şey öğrenmek istiyorum," dedi Ciya Ciya, gözleri Dede'nin üzerindeydi. Dede bir süre elindeki hamur topuna baktı, Ciya Ciya sorusuna cevap alıp alamayacağını kestiremedi.

T.S.'nin annesi sessizliği bozup "O kütük hakkında hiç konuşmaz," dedi sonunda.

T.S. de lafa girip "Doğrusunu istersen hiçbir şey hakkında konuşmaz," diye ekledi. "Yerinde olsam vazgeçerdim."

Bir T.S.'nin annesine, bir Dede'ye bakan Ciya Ciya, her ikisinin de bildiği ama dile getirmek istemediği bir şey olduğunu sezmişti. Dede çayından içti ve Ciya Ciya'ya bakmadı bile, Ciya Ciya ise gözünü ondan ayırmadı. T.S. yüzünde "Ben demiştim,"

22. Özellikle Tibet ve Himalaya bölgesinde undan yapılan bir yemek. (ç.n.)

ifadesiyle Ciya Ciya'ya dönüp bakınca Ciya Ciya en azından o gecelik daha fazla soru soramayacağını anladı.

Akşam yemeğinin ardından tüm köy uykuya teslim oldu. Evlerin ışıkları bir bir söndü, sonunda Cica Ciya'nın tek görebildiği ay ve takımyıldızlardı. Ciya Ciya uyuyamadı, kafası rahat değildi ve kolları güneş yanıkları yüzünden acıyordu. Üzerine bir ceket geçirdi, ışık kaynağı olsun diye telefonunu da yanına aldı ve çiftlik evinden sıvıştı. Su akıntısına giden patikayı hatırlaması kolaydı: Tepeye çık, tarlaları geç, domuzu andıran dağ yönünde beş dakika yürü. Hayvanların seslerini duyabiliyor ama nerede olduklarını çıkaramıyordu, bir an gerisin geri dönmeyi düşündü.

Tüm bu olup bitenlerin ardından Ciya Ciya, kütüğü bulunduğu yerden kendi başına hareket etmiş halde bulsa zerre şaşır-mazdı. Kütüğü kollarıyla sarıp bir kez daha yerinden kaldırmaya çalıştı ama ağırdı. Ciya Ciya da alnını yavaşça kütüğe değdirdi. O nemli, soğuk ağaç parçasını teninde hissetti. Artık baş ba-şaydılar, sanki balık-adamı çok uzun süredir biliyor gibiydi. Akıntıdan gelen seslere kulak kabarttı, cildi kütüğe bitişik, bir şeyler bekler haldeydi. Bir işaret belki. Ama etrafındaki her şey hareket ediyordu –su, ağaçlar, böcekler– bir tek kütük hariç. Kütük hareketsiz ve sessizdi. Ciya Ciya ne kadar süre orada onunla kaldığını bilmiyordu.

Nihayetinde Ciya Ciya geri döndü ve çamurlu yolda topallayarak yürüyen birinin silüetini gördü. Birden paniğe kapıldı. En azından yanına mutfak bıçağı almış olsaydı. Adam yüzünü Ciya Ciya'ya dönmeye başladı, onun yaklaştığını duymuş olmalıydı. Ciya Ciya elindeki ışığı onu aramaya çıkan T.S.'den başkası olmamasını umarak adamın olduğu tarafa doğru tuttu.

Ama T.S. değildi. Adamın kolunun altında koltuk değneği vardı.

“Ren Ki?” diye fısıldadı Ciya Ciya, bağırmasına ramak kalmıştı.

Ren Ki kolunu gözlerinin üst kısmına kaldırıp bağırdı: “Şu lanet olası ışığı kapatır mısın?”

Ciya Ciya hızlı hızlı Ren Ki'nin yanına gitti ve ışığı kapattı. “Benim ben!”

Ren Ki'nin Ciya Ciya'yı tanıması uzun sürmedi, tanıdığı anda ise yine bağırdı: "Vu Ciya Ciya!"

Ciya Ciya bir hışımla Ren Ki'nin ağzını eliyle kapadı. "Şşşttt," diye fısıldadı Ciya Ciya. "Tüm köyü ayağa kaldırmaya mı çalışıyorsun? Beni nasıl buldun? Ben de beni aramanı bekliyordum."

"Karımı arıyordum. Onun yerine seni bulacağım aklıma gelmemişti!" Ren Ki bir kahkaha patlattı ve Ciya Ciya'nın sırtına bir şaplak attı. "Gecenin bir vakti karını mı arıyorsun?" Ciya Ciya da kahkahalarla gülüp Ren Ki'nin kolunu çekiştirdi. "Gel. Sana bir şey göstereceğim."

"Aaa! Buldun mu?"

"Sessiz ol! Sesin yine yüksek çıkıyor."

Ren Ki, Ciya Ciya'nın peşinden gidiyor, ne zaman ayağı takılsa fısıltıyla konuşması gerektiğini unutup küfrü basıyordu.

Ren Ki bir bitkiyi gösterip "Kenevire benziyor!" dedi.

"Bir tanesini koparmak istersen seni bekleyebilirim," dedi Ciya Ciya gülerek.

Ciya Ciya kütüğü takdim ettiğinde Ren Ki'nin ne tepki verdiğini göremedi ama takıntısı yüzünden kendisiyle dalga geçtiğini açıkça belli eden yüz ifadelerinden birini takındığını tahmin etti. Ren Ki orada öylece durdu, sırtı Ciya Ciya'ya dönük halde o şeye, çıt çıkarmadan ve bir süre baktı. Ama Ciya Ciya onun yanına gittiğinde yanıldığını anladı. Alay yoktu, merak yoktu, işin aslı Ren Ki'nin yüz ifadesi bomboştı. Balık-adama bakıyordu ama dikkati onda değildi, sanki yayalarla dolu kalabalık bir yolda yürüyordu ve balık-adam da yanından geçip giden birçok yüzden sadece birisiydi. Ciya Ciya, bir yabancıнын saçma bir kütüğe ilgi göstermesini ummakla beklentilerini yüksek tutmuştu.

"Kocamın adı Çen Heng'di," kelimeleri döküldü Ciya Ciya'nın ağzından yavaşça. "Beklenmedik bir ölümdü. Tuhaf demek daha doğru olacak. Evimizin küvetinde baş aşağı haldeydi."

Ciya Ciya kendine hâkim olamayıp çok kısa bir süre kıs kıs güldü, sonra da bunu yaptığı için kendinden utandı. Kayaya tırmanıp üzerinde çömeldi, Ren Ki'ye Çen Heng'i küvette hangi

pozisyonda bulunduğunu göstermeye çalışıyordu. Dışarıdan ne kadar gülünç görünüyor olabileceğinin farkına varınca derhal sırtını düzleştirdi ve yanına çıkmasına yardım etmek için Ren Ki'ye elini uzattı. Kütük aralarında kalacak şekilde yan yana oturdular.

“Ölmeden önce bir şey çizmiş,” dedi Ciya Ciya. “Burada, bu köydeyken gördüğü bir rüyadaki yaratığı. Balık-adam. Yüzüne bakılınca alnı büyük bir erkek. O kadar büyük ki ona bakarken başka bir özelliğine odaklanmak mümkün değil. Yine de kocam tüm yüzü en ince ayrıntısına kadar çizmiş, dudaklarındaki çizgileri bile. Boynundan aşağısı balık ama vücut kısmı o kadar ayrıntılı çizilmemiş.”

“Vücudu balık, kafası insan,” dedi Ren Ki, işaret parmağıyla kayanın üzerine bazı karakterler çizerek. “Alnı da kocaman.”

“Çizerken yanında değildim.” Ciya Ciya durakladı. “Çen Heng aklıma geldiği zamanlar onu elinde otel odalarındaki kalemle balık-adamı çizerken hayal ediyorum. Resmi yaparken yanında değildim bile ama böyle bir şey hatırlıyorum. Garip değil mi?”

“Kesinlikle çok garip.” Ren Ki bir sigara çıkardı.

“Bir tane de bana ver,” dedi Ciya Ciya ve paketin içini inceleyip içmeyi en çok istediği sigarayı seçti. Önce kendi sigarasını yaktı, ardından ateşi Ren Ki'nin sigarasının ucuna götürdü. Ren Ki başta tereddüt etti ama sonra uzatmayıp derin bir nefes aldı, başını salladı ve alevden yana döndü.

“Çen Heng'in çizimini hem yağlı boyayla hem de kalemle yeniden yapmaya çalışıyorum,” diyerek sözlerini sürdürdü Ciya Ciya. “Ama çizmeye yeltendiğim her balık-adam yüzsüz kaldı. Yüzünü yeniden yaratamıyorum.”

Ren Ki iç geçirdi, birlikte akıntının sesini dinlediler, sonra Ciya Ciya yeniden konuşmaya başladı.

“Şey derken ne demek istedin, burada karını aradığını söylerken?” diye sordu.

Ren Ki sigarayı ağzından aldı ve “Burası onun yuvası. Geri gelmiş olabileceğini umdum,” dedi.

Ciya Ciya, Ren Ki'nin Lhasa'dayken ona harita üzerinde gösterdiği noktayı hatırladı. Ren Ki ona hangi köy olduğunu

söylememiştir ama o köy elbette ki bu köy çıkacaktı, nedense şaşırmadı. Ren Ki'nin orada olması, ikisinin birlikte orada olup ikisinin de bir şeylerin arayışında olması, taşların yerli yerine oturduğunu hissettiriyordu.

“Yanlarında kaldığım aileye bir soralım bakalım yarın. Eğer karın buralıysa mutlaka adını duymuşlardır,” dedi Ciya Ciya.

“İçimde bir his var ama. Hatta şöyle, içimden bir ses onun şu an burada olmadığını söylüyor. Neden bilmiyorum, burası öyle yabancı geldi ki bana.” Ren Ki kütüğe dokundu. “Bir de soğuk.”

“Sabah bakarız bakalım,” dedi Ciya Ciya gülümseyerek. Ama Ren Ki dosdoğru önüne bakıyordu.

“İyi bir sanatçısın malum,” dedi Ren Ki. “İyisin, laf olsun diye söylemiyorum bunu. Seni çizim yaparken izledim. Bir adam yüzü çizmeye çalışırken yoluna çıkan şey ne olabilir sence? Bir düşün bakalım. Belki de bu resmi tamamlamaman gerekiyordur, sadece budur.”

Ciya Ciya çakmağı çaktı ve çakmaktan yükselen aleve dikti gözünü. “Suyla ilgili şeyler beni hep büyülemiştir ama iş bunların resmini yapmaya gelince tam bir felaketim. Belki de sonunun hüsrana olacağını bile bile kendimi kandırıyorumdur.”

“Öyle deme.” Ren Ki çakmağı elinden aldı ve Ciya Ciya'yı omuzlarından tutup kendine doğru çevirdi. “Resme dönecek yeni bir yüz yaratman lazım kafanda,” dedi Ren Ki, parmağıyla önce Ciya Ciya'nın burnunu, sonra da kayanın üzerindeki öylesine bir noktayı işaret etti. “Kocanın çizdiği yüzle olmaz.”

Uzun bir süre yine ağızlarını bıçak açmadı; Ciya Ciya'nın kafasında düşünceler derya olmuştu, Ren Ki'nin dokunuşunu hâlâ omuzlarında duyumsuyordu.

“Parmağınla ne yazıp duruyorsun?” diye sordu Ciya Ciya.

“O mu? Farkında bile değilim, misal sen de şu elinden düşürmediğin çakmakla hep *bu* hareketi yaptığının farkında değilsin büyük ihtimal.” Ren Ki sol elini başparmağı havada olacak şekilde yumruk yaptı ve başparmağıyla diğer parmaklarına birkaç kez hafifçe vurdu.

“Çok mu yapıyorum bunu?”

“Aynen. Oldukça.” Ren Ki kahkaha attı. “Elinde çakmak olmadığına bile yapıyorsun. Bir şeyler içmek ister misin?” Sırt çantasından bir şişe kingke şarabı çıkardı.

Şişeden bir Ren Ki, bir Ciya Ciya içti. Alkol midesine inerken Ciya Ciya’nın biraz içini yaktı, ona yaşadığını hissettirdi.

“Bu içki bence cennetten çıkma,” dedi Ren Ki. “Bir el değmemişlik var. Sence de öyle değil mi?”

Ciya Ciya kahkaha attı.

“Ciddi söylüyorum,” dedi Ren Ki.

“Tadı bana cehennemden çıkmış gibi geliyor daha çok. Ekşi ve bozuk.”

“Ama başka bir âlemden olduğu konusunda hemfikiriz.”

Dede’yi köyün yakınlarında, ellerinde uzun bir çubukla boş bir arazide endişeyle dolanıp dururken buldular. Ciya Ciya ve Ren Ki yanına yaklaşıncı Dede’nin yerde çukurlar kazdığını ve bu çukurlara bir şeyler ektiğini gördüler.

“Saat gece iki oldu neredeyse, ne ekiyor olabilir ki?” diye fısıldadı Ciya Ciya.

“Yaşlı adam. Uyku tutmamıştır.”

Ren Ki’nin fısıltısı fısıltılıktan çıkmıştı. Dede arkasına döndü ve ikisine birden, yanına gelip ona katılmalarını istediğini belli ederek el salladı. Buna duyarsız kalamayan Ciya Ciya o tarafa doğru gitmeye başladı, biraz sersemlemişti, Dede’nin az önce ektikleri artık her neyse onların üstüne basmamaya gayret ediyordu. Ren Ki de kötü durumdaki ayağını iyi durumdakinin ardında sürükleyerek onun peşinden gitti. İhtiyar adam Ciya Ciya’ya elindeki çubuğu verdi ve el hareketleriyle Ciya Ciya’dan yanaşmasını ve kendi yaptıklarının aynısını tekrarlamasını istedi. Ciya Ciya bu dediğine uymak zorundaymış gibi hissedip toprakta yaklaşık bir karış derinlikte çukur açılana dek kazdı. Dede başını çukurun yeterince derin olmadığını düşündüğünü ima ederek iki yana salladı. O yüzden Ciya Ciya, Dede elini ittirip durmasını isteyene dek, Ren Ki’nin tezahüratları eşliğinde kazmayı sürdürdü. Dede cebinden bir şey çıkardı,

Ciya Ciya'ya o çıkardığı şeyi çukura gömmesini istediğini el hareketleriyle anlattı.

Bir çiçek soğanıydı cebinden çıkardığı. Ciya Ciya soğanı dikip üzerini toprakla kapatınca Dede, Ren Ki'den de bir tane soğan ekmesini istedi.

“Hayır, hayır. Bahçeyle uğraşan türden adamlardan değilim ben,” diye kendini açıklamaya koyuldu Ren Ki, Dede'nin etrafındakileri kendine itaat ettiren aurası ona hiç dokunmuyormuşçasına esniyordu. Dede hafifçe kaşlarını çattı, sonra bir çukur daha kazmaya koyuldu.

Ren Ki henüz kendine kalacak bir yer bulamamıştı, o yüzden Ciya Ciya ona geceyi kendi odasında geçirmesini teklif etti. Dede'den izin istedi, Dede de başını aşağı yukarı sallayarak onay verdi. Ren Ki sırt çantasından battaniyesini çıkardı, üç minderin üzerine serdi ve Ciya Ciya'nın uzağındaki duvara sırtını verip duvarın dibine yerleşti.

“Bize en iyi anılarımızı, en kötü günlerimiz kazandırır,” diye mırıldandı Ren Ki. “Karım böyle söylerdi.”

Ren Ki'nin nefes alıp verişleri önce derinleşti, ardından düzene girdi. Bu sırada Ciya Ciya yan yatıp uzanmış, parmağını yumuşak biçimde doğum lekesine dokunduruyordu.

Gözünü açtığında yine derin, karanlık, soğuk sulardaydı. Burayı, bu gerçek, vücudunu ısırarak serinliği artık iyi tanıyordu. Hemen içgüdüsel olarak, bacaklarıyla suda tekme atıp vücudunu yukarı taşıma çabasıyla Kutup Yıldızı gibi parlayan gümüş balığa bakındı. Uzakta bir şey görüldü; balık öncesine göre çok daha büyüktü. Ciya Ciya yönünü değiştirdi, yaratığın peşine takıldı; suya daha bir sert basıyor, dondurucu soğukla boğuşuyor, alırken canını yakan her nefes sanki son nefesi olacakmış gibi geliyordu.

Bu yaratığın yüzme stili farklıydı: Kuyruğunu daha çok ileri geri sallıyordu. Rüyalarına giren balık-adamı hatırlattı ona. Ciya Ciya biriyle el tutuşuyordu. El ılıktı ve ona Çen Heng'in eli olduğunu düşündürmüştü; tombul ve güçlü bir el.

“İlerlemeye devam et Çen Heng,” dediğini sandı ve başka yöne bakarsa yeniden ortadan kaybolur korkusuyla bakışlarını yaratığa sabitledi. Bu kez görüş alanından çıkmasına izin vermeyecekti, bu kez olmazdı.

Ama olan oldu. Yaratık ortalıkta görünmüyordu. Ciya Ciya’nın elini tutan, yüzüne ay ışığı vurur halde çiftlik evinin ahşap yer döşemesi üzerinde onun yanına diz çökmüş oturan kişi Ren Ki’den başkası değildi, soğuk avuç içleri zencefil gibi kuruydu.

On Dört

“Dışarı baksana,” dedi Ren Ki. Ciya Ciya’nın elini önce sımsıkı tutup ardından da serbest bıraktı.

Ciya Ciya dışarı baktı. Hava henüz aydınlanmamıştı ama evin aşağısında toplanmış, en az bir düzine insanın siluetlerini görebiliyordu.

“Ceketini giy de aşağıya inelim.”

Ren Ki koltuk değneğine yaslandı, kapıyı açtı ve dar merdivenlerden güçbela indi.

Ciya Ciya ayaklarının altındaki zeminin sağlamlığını, Tibet platosu havasının ağırlığını, hücrelerinin yerinde duramadığını ve damarlarında akan kanı hissedebiliyordu. Su, yok muydu artık? Yaratık da onunla beraber yitip gitmişti. Ren Ki her şeyi görmüş müydü? Şimdi ise dışarıda, hava ve toprağın olduğu, suyun sınırlarla çevrelendiği bir çevrede bir şeyler olup bitiyordu.

Olan biten şey her ne ise önemli olmalıydı. Komşular bile uyanmıştı. Ren Ki’nin eşi mi dönmüştü acaba? Ren Ki topla-

nanların yanına gitmekte aceleci davranmıştı. Güzel bir haber gelmiş, keyiflerini yerine getiren bir şeyler olmuş olmalıydı. Ama Ciya Ciya ağrıdan duramıyordu, tendonları tek tek kopuyormuş gibiydi. Kendini Ren Ki'nin eşinin elini sıkarken, yeniden bir araya geldikleri için çifti tebrik ederken hayal edemiyordu. Gerisin geri yüzüstü yatıp uzandı ve kolunu altına koydu, gecenin yeniden sakinliğin koynuna çekilmesini beklemeye koyuldu.

Ama insanlar merdivenlerden çıkmaya ve evin içinde pat pat yürümeye başladı. Ren Ki koltuk değneğiyle kapıyı bir hışımla ittirip odaya daldı.

“Geri mi yattın?” Boğuk sesi odanın içinde yankılandı.

“Ne var yine?” diye sordu Ciya Ciya.

Parmağını bile kıpırdatmadan Ren Ki'nin, sevdiceğinin geri döndüğünü açıklamasını; iz sürdüğü meşakkatli sürecin olgun meyvesini müjdelemesini bekledi. Kendi arayışında artık ona daha fazla eşlik edemeyeceği için üzgün olduğunu söylemesini, gelecekteki çabalarında iyi şanslar dilemesini ve bundan sonra şüphesiz, geçmişinden ders alıp her ânına şükrettiği bir hayat yaşayacağını söylemesini bekledi.

Tüm bunların aksine, Ren Ki “İhtiyar adam gitmiş,” haberini verdi.

Ciya Ciya başını döndürüp Ren Ki'yle yüz yüze geldi.

“Kalk haydi.” Ren Ki odanın içinde el yordamıyla Ciya Ciya'nın çantasını aradı ve Ciya Ciya'ya bir ceket fırlattı. “Çabuk ol.”

Ciya Ciya, Ren Ki'nin neyden bahsettiğini anlamadı; Dede'den mi yoksa başka birinden mi, birinin kaybolduğundan mı yoksa gece birinin öldüğünden mi bahsediyordu? Ciya Ciya'yı yattığı yerden kaldıran şey, Ren Ki'nin eşinin, şimdilik kayıplara karışmayı tercih ettiği gerçeğiydi. Ciya Ciya daha birkaç dakika öncesine kadar geride bırakıldığını düşünüyordu.

Kapının hemen önünde Ciya Ciya'yı bekleyen Ren Ki, dayanamayıp kafasını Dede'nin normalde çocuklarla kaldığı odadan içeri daldırdı. Diğerleri de etraftaydı, yüksek sesle Tibetçe bir şeyler tartışıyorlardı.

Ciya Ciya, Ren Ki'nin yanına gitti ve aile üyelerinin normalde birlikte vakit geçirmek için toplandıkları odanın ve mutfağın önünden geçip evin diğer tarafındaki giriş koridoruna yürüdüler. Onları ilk fark eden T.S. oldu.

“Hanginiz bağıırıyordu öyle?” diye sordu T.S., sonra da Ren Ki'ye “Sen kimsin?” diye sorarcasına bir bakış attı.

“Arkadaşım, Ren Ki,” diye duruma açıklık getirdi Ciya Ciya. “Dün gece geç geldi, Dede de odamda kalmasına izin verdi.”

“Gece Dede'yi mi gördünüz? Kimse nerede olduğunu bilmiyor.” T.S.'nin burnu kızarık, gözleri nemliydi.

“İki üç saat önce dışarıda gördük. Eve gelmemiş mi?” diye sordu Ciya Ciya.

“Tuhaf,” dedi T.S. “Annem uyandığında etrafta ses seda yokmuş. Bunun normal olmadığını düşünmüş; normalde hiçbir şey olmasa bile köpek, rüzgâr ya da horlayan erkeklerin sesi mutlaka gelir. Çıt çıkmaması görülmüş şey değildir. O yüzden evi kolağan etmeye çıkmış ve Dede'nin yatağının boş olduğunu öyle fark etmiş. Çocukların hepsi odada uyuyorlarmış. Ama Dede yokmuş, kimse çıkarken de duymamış. Köyde bakmadığımız yer kalmadı.”

T.S. elleriyle bileklerini ovalayıp durdu ve başını çevirip sanki Dede bir duman bulutu içinde yeniden ortaya çıkacakmış gibi aile üyelerinin genelde toplandığı odadan tarafa baktı. Ren Ki kısa süreliğine yanlarından ayrıldı, geri döndüğünde elinde sıkı sıkı tuttuğu bir şey vardı.

“Şuna baksana,” dedi Ciya Ciya'ya.

Ren Ki avcunu açtı, ahşap ve minyatür bir balık-adam figürü duruyordu elinde. Aşağı yukarı bir çay fincanı büyüklüğündeydi. Arkasına “9” rakamı oyulmuştu.

“Bir raf dolusu bunlardan var,” diye ekledi Ren Ki.

Ciya Ciya ailenin yanından geçip yatak odasına girdi, Ren Ki de topallayarak peşinden gitti. İşin aslı Dede'nin yatağının bitişiğindeki pencere pervazında bazıları ahşap, bazıları da taş oymadan yapılmış balık-adam koleksiyonu vardı. Tepelerinde sallanan lambanın yaydığı sönük ışık, figürleri cennet hurması rengine bürümüştü. Koleksiyonun yanında, daha gölgede kalan kısımda üst üste fotoğraflar yığılıydı. En tepede, bir eşeğin

yanında, üzerinde Mickey Mouse desenli uzun kollu tişörtüyle poz vermiş, küçük bir erkek çocuğun fotoğrafı vardı. Köyün girişinde çekilmişti.

“Benim çocukluğuma benziyor,” diye fikrini söyledi Ren Ki. “Tek fark, bu sadece biraz daha kilolu.”

Ciya Ciya fotoğrafların hepsini alıp tek tek göz atmaya başladı.

“Dede çekmişti bunları,” dedi T.S.’nin annesi, Ciya Ciya’nın arkasından yaklaşırken. “Bir keresinde bir gezgini kurttan kurtarmıştı, gezgin de teşekkür için ona bir fotoğraf makinesi vermişti. O gün bugündür Dede, köyü ziyarete gelen istisnasız herkesin fotoğrafını çeker. Fotoğraf makinesi onun küçük hazinesiydi. Baksanıza ama, yanına bile almamış.”

T.S.’nin erkek kardeşi odaya girdi, nefes nefeseydi, Tibetçe bir şeyler söyledi.

“Dağ tarafında Dede’yi aramış ama bulamamış,” diye çevirdi T.S.’nin annesi başını iki yana sallayarak. “Polise haber vereceğiz. İnşallah kurtlara yem olmamıştır.” Bunu söylerken sesi bir miktar titredi.

Fotoğrafların boyutları farklı farklıydı, çoğunun üzerinde de her türden leke vardı. Fotoğrafların bir avuç dolusu kısmının on yıllar önce, köyün ve gezginlerin daha yoksul olduğu zamanlarda çekildiğini anlamak Ciya Ciya için zor olmadı. Daha yakın tarihli olanlardaysa bazı gezginler arabalarıyla poz vermişti, daha cesur olan bazıları da dağ bisikletleriyle yükseklerle çıkmıştı. Ciya Ciya sonu gelmeyen hevesli gülümsemeler, tutkulu kucaklaşmalar ve turistlerin artık yorgunluktan bitap düştüklerini belli eden başparmak hareketlerine göz atıp baktığı fotoğrafı en dibe koyuyordu. En üstte olma sırası artık içlerindeki en sıradan fotoğrafa gelmişti. Fotoğrafta asker yeşili, üç tekerlekli bir motosikletin yarısı, yol üzerinde birikmiş taze çamur yığınları, ince bir filmle kaplı gibi duran siyah bir köpek ve kameradan uzaklaşan bir çift görünüyordu. Sağ alt köşede kırmızıyla tarih yazıyordu: 19 Haziran ‘87.

Öznelerin hepsinin kameraya poz verdiği diğer fotoğrafların aksine, bu fotoğraf yanlışlıkla çekilmiş gibi duruyordu: Ölüm-süzleştirmeye degecek kadar olağanüstü olmayan bir andı. Belki de Ciya Ciya’nın diğer hepsinden çok bu fotoğrafa kendisini

yakın hissetmesi bu yüzdendi. Kadın hırka giyyordu, adam da bir eliyle bej ceketini, bir eliyle de düşmemesi için kadının dirseğinden tutuyordu.

“Bu çifti hatırlıyorum.” T.S.’nin annesi gözlerini kısarak fotoğrafa baktı. “Kadın hamileydi. Onlar da Pekin’den diye hatırlıyorum, Tiycin miydi yoksa? Kuzeyde bir yerdi. Bayağı uzun bir süre kaldılar burada, Dede ile de iyi arkadaş oldular.”

T.S.’nin annesi yavaşça yatağa çöktü ve Ciya Ciya ile Ren Ki’den yanına oturmalarını istedi. Gecenin bir vakti uyandıktan bu yana Tibetlilere özgü uzun giysisini giymemiş, saçlarını henüz örmemişti. Onun yerine saçlarını gevşek atkuyruğu yapmıştı. Üstünde mavi eşofman altı ve beyaz bir kazak vardı ama bileğine doladığı tespihi hâlâ yerli yerindeydi. Galiba komşular evlerine dönmeye başlamıştı, haliyle oda sessizleşti. T.S. ve erkek kardeşi de gitmişti, muhtemelen polisi arıyorlardı.

T.S.’nin annesi balık-adam figürlerinden birini aldı.

“Bu yaratık hakkında bir şeyler öğrenmek istemiştin, değil mi?” diye sordu. “Ben gençken Dede bana, bunun havanın yerini suyun, ışığın yerini de karanlığın aldığı bir dünyaya rehberlik ettiğini anlatırdı. Adına su dünyası derdi. Söylediğine göre orada hiç engel yokmuş. Oraya öyle kafayı takmıştı ki herkese anlatırdı, özellikle de Lhasa’ya giderken köyümüze yolu düşen sayılı gezginlere. Su dünyasına nasıl gitmeye çalıştığını anlatır dururdu. Yayıkaltı sütlü çay ister misiniz biraz daha?”

Ciya Ciya hayır anlamında başını salladı.

“Engelsiz bir dünya,” diye tekrarlardı Ciya Ciya kendi kendine.

“Yayıkaltı sütlü çayın tadına hiç alışamadım. Karım Tibetliydi, ona rağmen,” dedi Ren Ki.

T.S.’nin annesi parmaklarını pirinç rengindeki tespih tanelerinin üzerinde gezdirerek anlatmaya devam etti.

“Bu fotoğraftaki kadınla adam iyi insanlardı. Kibar insanlardı. Dede onlarla çok vakit geçirdi. Kadın ona bu küçük heykellerin nasıl yapılacağını öğretti. Gelin görün ki onlar buradan gittikten sonra Dede konuşmayı hepten bıraktı. Ne yaşandı bilmiyorum ama su dünyasına gitmenin bahsini açmaz oldu. Bu küçük heykellerden yapıp durdu, siz de görüyorsunuz. Hatta onları

numaralandırdı. Nehrin kenarında gördüğünüz o büyük olanı da Dede yaptı. İlk onu yaptı hatta. Yine de kendisi söylemez ama bunca yıldır o dünyaya geçmeye çalıştığını biliyorum. Öyle düşünüyorum çünkü lalelerini ekmeyi hiç bırakmadı.

“Laleler derken?” diye sordu Ren Ki.

“Yatmadan önce lale ekerken gördük onu,” dedi Ciya Ciya.

“Laleler hiç çiçek açmadı, o yüzden buralarda onlardan hiç görmediniz,” diye açıkladı T.S.’nin annesi. “İhtiyar, inatçı bir adamdır. Her mevsim lale eker. Kışları bile. Dede’nin söylediklerine bakılırsa o balığa benzeyen rehber, seni su dünyasına geçirme karşılığında lale istiyormuş. Dede, köyümüzde bitiverdiği günden beri her mevsim lale ekiyor. Belki de o söylediği dünyadadır şimdi ama kontrol ettim de çiçek açmamışlar.”

Odaya sessizlik çöktü. Çok kısa süreliğine, duyulabilen tek ses dışarıda havlayan köpeklerin sesiydi, bazıları daha yakından, bazıları daha uzaktan geliyordu.

“Yaşlıların, ömürleri boyunca hep şimdiki gibi olduklarını düşünüyor insan,” dedi T.S.’nin annesi. “Her zamanki şeyleri yapmaları, böyle figürler oymaları, lale ekmeleri. Aslında bunlar sadece birkaç yıldır var. Ama insan bu kişiler oldum olası böylelerdi sanıyor.”

Kadın derin bir nefes aldı, biraz öylece kaldı, sonra içine çektiği havayı geri bıraktı. Kambur duran, birkaç tutam saç kulağının arkasına tutturarak beyaz yakalıların eve gitmek için bindikleri metrolarda yaptıkları gibi gözünü uzaktaki bir noktaya dikti. Sonra gülümsedi ama nerede olduğunu hatırladığı anda gülümseme de yüzünden silindi ve oturduğu yerden kalktı. Ren Ki ve Ciya Ciya da aynısını yaptı.

“Tüm bunlar kulağa saçma geliyor,” itirafında bulundu T.S.’nin annesi üçü birlikte kapıya doğru giderken. “Ama iyi ki size anlattım.”

“Fotoğraf bende kalabilir mi?” diye sordu Ciya Ciya.

“Eminim Dede sorun etmezdi,” dedi kadın, ardından merdivenlerden aşağıya indi.

On Beş

Odasına dönen Ciya Ciya elindeki katlı fotoğrafı nazikçe açıp ahşap zemin üzerinde diz çöktü ve pencereye döndü. Dağlar birbiri üzerine yığılmış haldeki uyuyan canavarlara benziyordu. Günün o saatinde vadide çoktan o canavarların yemek yediği kapların gölgesi şekillenmeye başlamıştı. Ama gün hep aynı saatte takılıp kalmış gibiydi.

“Vu Ciya Ciya,” dedi Ren Ki. “Sence seni buraya getiren şey ne?”

Ciya Ciya buz kesen ayaklarını elleriyle ovuşturdu.

“Gittim ben oraya, su dünyasına,” dedi Ciya Ciya.

Ren Ki gümbürtüyle Ciya Ciya’nın yanına çöktü.

“Öyle bir yerin olduğunu mu söylüyorsun?” diye sordu.

“Oraya gittim, bence yani,” dedi Ciya Ciya ona. “Nasıl git-tiğimi bilmiyorum.”

Ren Ki bacaklarını bağdaş yaptı. “Neden hâlâ balık-adamı arıyorsun? Su dünyasına gitmişsen onu görmüşsündür işte?”

“Orada ona rastlamadım. Sadece suyun içindeydim. Ama her seferinde orada kısıp kalmaktan, oradan hiç çıkamamaktan korktum. Sanki su bunu fark ediyordu. Beni dışarı tükürüyordu.”

Ren Ki kendi içinde biraz durum değerlendirmesi yaptı. Birkaç kez ağzını açtı, tam konuşacak gibi oldu ama vazgeçti ve bir sigara almak için elini göğüs cebine götürdü.

Aceleye getirdiği birkaç fırtın ardından şunları söyledi: “Bir şey diyeyim mi sana, o kadın bunları anlatırken karım da kesin o dünyadadır diye düşünmeden edemedim.”

Ciya Ciya, Ren Ki’nin parmakları arasındaki sigarayı alıp bir fırt da kendisi çekti.

“Neden orada olsun ki?” diye sordu Ciya Ciya.

“Bir aydan uzun süredir ortalarda yok.”

Ren Ki eliyle alnını sildi. Sonra da Ciya Ciya’dan fotoğrafı alıp incelemeye daldı.

“Kesinlikle beş para etmez bir fotoğraf.” Sanki üzerindeki tozları attırıyormuş gibi fotoğrafı salladı ve Ciya Ciya’ya geri verdi.

“Karının neden ortadan yok olduğunu bilmiyorsun, o yüzden su dünyasında olduğu sonucuna vardın. Ortadan yok olmasına anlam veremediğin için böyle düşünüyorsun. Anlam veremediğimiz şeyleri, anlam veremediğimiz diğer şeyleri kullanarak açıklarız.”

“Vu Ciya Ciya, bunun tesadüf olduğunu düşünmüyorum. Kadere inanır mısın?”

Ciya Ciya yanıt vermedi.

“Ben inanırım,” diye konuşmayı sürdürdü Ren Ki. “Bence bizi burada buluşturan şey kader olmalı, Vu Ciya Ciya. Su dünyasının varlığıyla ilgili şeylerin kulağıma gelmesinin bir sebebi olmalı. Bu köyde kalacağım, balık-adamı bulacağım, gerekirse lale ekeceğim, su dünyasının yerini tespit edeceğim ve karımı bulacağım.”

Sonunda eve dönüş yolunu bulan bir çocuk gibi ağzı kulaklarındaydı. Dışlerinde sarı sarı lekeler vardı, kara gözleri cilalanmış gibiydi. Ciya Ciya nasıl acı çektiğini görebiliyordu. Acıyı çeken insanın kendisine bile hâlâ yabancı gelen türden bir

işkence halindeydi; bu işe bir son verme isteği uyandırmaktan ziyade umutlandıran, daha da derinlerinde yaralar açan türden bir işkence. Ren Ki henüz çok gençti.

“Karınla ilgili tüm bu belirsizlik çok zor olmalı,” dedi Ciya Ciya.

“Acı acıdır,” dedi Ren Ki sakinliğini bozmadan. “Bize acı çektiren birçok şey var ama günün sonunda acıyı hissetme biçimi herkeste aynı. Bu hatıralar, parmaklarına sinmiş ve ne kadar sabunlasan da çıkmayan tütün kokusu gibi üstüne yapışıp kalıyor.”

Bir birkaç saniye daha sessiz kalan Ren Ki, “Bana su dünya-sından biraz daha bahsetsene,” dedi.

Ciya Ciya bunun üzerine biraz düşündü. Bu sorusu, Ren Ki oldukça şahsi şeyleri sorup soruşturuyormuş gibi hissettirmişti, sanki Ciya Ciya’dan kıyafetlerini çıkarmasını ve bacaklarını açmasını istemişti. Ciya Ciya’ya öyle geliyordu ki Ren Ki’ye duymak istediklerini söylemek için, deneyimlediği şeyi kelimelere dökebilse dahi, kırılan yumurtalarda olduğu gibi kendi üzerinde bir çatlak açmak zorunda kalması ve içindeki sıvının dışarı akmasına izin vermesi gerekecekti, kendisi için geriye hiçbir şey kalmayacaktı. Gelin görün ki bu adama hayır diyemezdi, bu kez kendisini kapatamazdı. O soğuk, karanlık suda yüzerken elinin Ren Ki’nin avcunun içinde olduğunu gördüğü an kabuğu çatlamıştı zaten. Kafasında kelimeleri bir araya getirdi ve konuşmaya başladı.

“Sana tek anlatabileceğim şey şu,” dedi ihtiyatla. “Su dünyasında, yani eğer benim gittiğim yer orasıysa, daha önce de söylediğim gibi orada kimse yok. O dünyada parçalarına ayrılıyorsun. Bedenin, duyguların, bakış açıların ve düşüncelerinin hepsi tek bir kitaptan yırtılan sayfalar gibi farklı parçalara bölünüyor. Bir balık var, gümüş bir balık ama hepsi o kadar. Geri kalan her şey zifiri karanlıktan ibaret. Başka insan yok. Sende artık insan değilsin zaten orada. O yüzden karının orada olmadığını söyleyebilirim. Orada olsa bile onu göremezsin. Onu görmeye alışık olduğun haliyle göremezsin. Zaten o da seni aramayacak. Hem korkunç derecede boş hem de insanı

boğacak kadar kalabalık bir yer. Nereye varmaya çalıştığımı anlıyor musun?”

Ciya Ciya başını kaldırıp tartan gözlerle Ren Ki'ye baktı.

“Korkutucu bir yere benziyor,” yorumunu yaptı Ren Ki.

“Başta korkutucu. Sonra korkuyu unutuyorsun, onun yerine soğuğu hissediyorsun. Asla erimeyecek türden buzlar hayal et. Vücudunun üşümesinden bahsetmiyorum, sonsuza kadar öyle kalacağın, bir daha hiçbir şeyin değişmeyeceği hissinden bahsediyorum. Nasıl bir his olduğunu anlıyor musun?”

Ren Ki kulak memesini çekip çekip durdu.

“Karımın hep yanımda olacağını düşünürdüm,” dedi. “Okuduğum bir romandaki âşık olduğum karakterlerden biri gibi. Biz hep aynı biz olacağız sanırdım, aynı küçük apartmanda, kahvaltıda hep aynı lapayı yiyeceğiz, duşta ya çok sıcak ya da çok soğuk akan suyla kavga edeceğiz sanırdım. Ama şimdi ne olduğunu anlamadan, havada uçuşan polenler gibi kayıplara karıştı. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. O yüzden bu soruna cevabım, hayır; nasıl bir his olduğunu bildiğimi sanmıyorum.”

Ciya Ciya anlıyorum anlamında başını hafifçe aşağı yukarı salladı. Gökyüzü aydınlanıyordu ama güneş hâlâ kendisini göstermemişti.

“Aman, hepsi yerin dibine batsın. Planım karımı bulmak. Senin planın ne Vu Ciya Ciya?” diye sordu Ren Ki.

“Buradan gideceğim,” dedi Ciya Ciya, bu kararı ne kadar çabuk verdiğine kendisi de şaşırmıştı. “Burada kalarak daha fazla yanıt bulacağımı düşünmüyorum.”

Ciya Ciya dışarıyı, yavaş yavaş uyanan dünyayı izledi, Dede yer yarılp içine girdiği için hiçbir şeyin durmadığını fark ettiğinde uyanış kısa süreliğine durdu. Kurtlar avlanıyor, karıncalar yuvalarını yapıyor, kuşlar yumurtadan yeni çıkan yavruları için yiyecek topluyordu. T.S.'nin annesi de çoktan eşek ahırının üzerindeki dama çıkmış, hayvanın önüne saman atıyordu.

Ciya Ciya tüm hikâyeyi kafasında başa sardı. Çen Heng'in ölümü onu buraya getirmişti. Dede'yle tanışmıştı, Dede su dünyasını biliyordu ve balık-adam heykelleri yapıyordu ama

gecenin bir vakti sırta kadem bastı. T.S.'nin annesi ona bu fotoğrafı verdi, fotoğraftaki çiftin Dede ve su dünyasıyla bir bağlantısı olmalıydı. Balık-adam laleye tamam diyordu ama henüz laleler hiç çiçek açmamıştı.

Ciya Ciya biraz uyusa iyi olacaktı. Ren Ki bunu sezmiş olacak ki yanlışlıkla başkasının alanına giren bir hayvan misali odada kendi köşesine çekildi ve defterini çıkardı. Bir şey yazdığı yoktu, yalnızca boş bir sayfa açtı ve çenesini sıvazlamaya başladı. Ciya Ciya örtülerin altında kıvrılıp yattı ve arkasını döndü.

Laleleri hayal etti. Tamamı lale ekili bir tarla. Gece olduğunu ve ayın soluk, kremsi bir ışık yaydığını hayal etti. Binlerce tomurcuk, beyaz çiçek açmıştı ve her bir çiçeğin teker teker, ağır çekime alınmış gibi açışı Ciya Ciya'yı mayıştırıp uykuya dalmasını hızlandırdı.

Ciya Ciya ertesi gün öğleden sonra eşyalarını toplarken Dede hâlâ kayıptı. Gecenin yerini gündüzün alması onu geri getirmemişti. Dede o gün de dönmezse oradan ayrılışı bir şekilde daimi olacakmış gibi söze dökülmeyen bir fikir birliği vardı sanki köy halkı arasında.

Şimdi gitme sırası Ciya Ciya'daydı. T.S.'nin ailesi evin önüne çıkıp Ciya Ciya'ya el salladı ve yeniden ziyaretlerine gelmesini istedi. Ciya Ciya da onlara el sallayıp geleceğini söyledi. "Ortadan yok olmak, veda etmeden gitmekten başka bir şey değildi aslında," diye düşündü.

Ren Ki ona arabasına kadar eşlik etmekte ısrar etti. Tarlaları soluk soluğa, topallaya topallaya geçti ve tepeyi tırmandı.

"Kalacak yerin var mı?" diye sordu Ciya Ciya.

"T.S.'ye ücreti karşılığında evinde kalıp kalamayacağımı sordum. Ama karımı tanıyormuş, o yüzden karımın ailesinin yanına götürdü beni. Onlar da yanlarında dilediğim kadar kalabileceğimi söylediler," dedi Ren Ki. "Karımın annesi ve babasıyla bu zamana kadar, daha bu sabaha dek tanışmamıştım bile."

"Karın nerede biliyorlar mı?"

“Hiçbir fikirleri yok. Onlarla irtibata geçmemiş, öyle söylediler. Ama kafana takma sen. Balık-adamı ve karımı bulacağım. Sonra da sana haber vereceğim.”

“Muhakkak.”

“Yine nehrin oraya uğrayacak mısın?” diye sordu Ren Ki.

Ciya Ciya hayır anlamında başını salladı. Artık mesele o kütükten ibaret değildi, kütük onu buraya getiren birçok şeyden biriydi sadece. Bir gün dönecekti, kararını verdi, dönüp tüm bunların resmini yapacaktı. Belki o da tuvallerini sırtına atıp asker yeşili bir motosiklete binerdi bu kez. Sadece bir an, dağların büyüdüğü büyüyen etrafını sardığını hissetti.

T.S. onu köyün girişinde bekliyordu, arabanın bagajını çoktan açmıştı. Ciya Ciya arabaya binmeden önce Ren Ki omzuna hafifçe vurdu. Ciya Ciya’nın beklediğinden bir saniye daha uzun süren, içini ısıtan, sevgi dolu bir dokunuştı. Sanki Ren Ki’nin parmak uçlarından Ciya Ciya’nın içine bir şeyler akmıştı.

“Umarım dönüş yolculuğun iyi geçer,” dedi Ren Ki.

“Görüşürüz,” dedi Ciya Ciya. Kelimeler kavanozdan kaşıkla alındığında uzayan bal gibi bir nevi yapış yapış olmuştu da ağzından zor ayrılmıştı sanki. Arabanın kapısını şak diye açtı.

Ren Ki değneğini koltuğunun altına oturttu ve “Sence kocan da orada mıdır? Su dünyasında yani? Sonuçta daha en başında seni balık-adamla tanıştıran o,” dedi.

Ciya Ciya durakladı. Okuldan eve dönen bir grup çocuk yanlarından geçip gitti. Çen Heng’in banyoda çömelir, alnı küvetin tabanına değerkenki görüntüsü Ciya Ciya’nın aklına düştü. Başını kendinden emin bir şekilde iki yana salladı.

“Öldü o,” dedi ve basamağı çıkıp Jeep’e bindi.

“Doğru,” dedi Ren Ki konu her neyse onu anlamayan ama yeniden sormaya da korkan insanların başvurduğu bir ses tonuyla. Arabanın kapısını Ciya Ciya’ya kalmadan kapattı ve bir adım geri çekildi. Hazır olda bekleyen bir gülümseme burnunun altında, kendini açık etmekle etmemek arasında gidip geliyordu.

T.S. kontağı çevirdi ve arabayı tersi yöne döndürmek için dar yolda biraz manevra yaptı. Köyün iyice dışına çıkarken Ciya Ciya, Dede’nin henüz yirmi dört saatten az bir süre önce lale

ektiği tarlayı uzaktan da olsa görebilme fırsatı buldu. T.S.'nin annesinin hakkı vardı, Dede'nin yıllar yılı ekip durmasına rağmen orada tek bir yaprak bile filiz vermemişti. Köşeyi dönerlerken çiftlik evleri teker teker gözden yitti, ardından Ciya Ciya köyü hepten göremez oldu. Kıvrılan dağ yolları boyunca sürececek sekiz saatlik yolculukları, meditasyon niyetine böylelikle başlamış oldu. Sola viraj bitiyor, sağa viraj başlıyordu; ta ki kaç viraj aldıklarını ve önlerinde daha kaç viraj olduğunun hesabını yapmayı bırakıncaya dek üst üste böyle devam etti yol. Bir süre sonra, sanki hep aynı şeritte gidiyorlarmış gibi hissetmeye başladı, sanki hareket eden şey araba değil de yoldu.

Ciya Ciya eve dönüş yolundaydı ve aklı dönüp dolaşıp kendisini yine Pekin'de, Leo'da buldu. Telefonu eline aldı ama son görüşmelerinden bu yana ondan hiç mesaj gelmemişti. Leo'yu barında, saçları jöleyle geriye yatırılmış, papyonu boynunda, limon sıkarken hayal etti. En son ne zaman bir görüntü bu kadar rahatlatmıştı onu? Aklına gelince feci özledi Leo'yu.

Gideli tam ne kadar olmuştu? Ven Hanım'ın resmini bitirdiği ve seyahat belgelerini hazırladığı süre de dahil edilirse Leo'yu bir aydan uzun süredir görmediğini fark etti. Ona kendisini beklemesini istemediğini söylemişti, o an için doğru şeyi yapmıştı. Şimdi ise içinden ona her şeyi anlatmak geliyordu: kütüğü, anlatılanları, lale soğanlarını, tanıştığı yazarı, o fotoğrafı.

Yol hâlâ dağların etrafına ağ örüyordu. T.S. uyuyakalsa ne olurdu? Araba uçurumdan aşağıya yuvarlanırdı, ikisi de son nefesini verirdi. Tanrı'nın unuttuğu bu yerdeki dağlarda onları kuvvetle muhtemel kimse bulamazdı, bedenleri toprağa karışırdı. Leo gerçekten de o dönsün diye bekliorsa onu hayal kırıklığına uğratmış olurdu.”

Aniden bastıran acilen Pekin'de olma isteği yüreğini tırmaladı. Leo ile yeniden aynı şehirde olmak zorundaydı, yönünü bir yere çevirdiğinde hep orada olacağından emin olmak zorundaydı. Bu düşünceler üst üste biriken ılık taşlar misali içinde yığıldı, gözlerini kapattı ve zihnini susturmaya çalıştı.

On Altı

Ciya Ciya babasının apartman dairesinin ziline bastı. Derin bir nefes aldı.

Uçağı indiğinde ilkin Leo'nun barına gitmeyi düşündü ama onun yerine bir taksiye atlayıp havaalanından direkt babasının evine geçti. İki yıldan uzun süredir oraya gitmiyordu. Evliliğı hakkında babasıyla sakın sakın konuşmak istiyordu, ayrıca parasını iade edeceğini de söyleyecekti. Ona borçlu kalsın istemiyordu. Babası artık Şiyeo Feng ile evli olduğuna göre evinin vazo vazo çiçekler, renkli battaniyeler, fotoğraf çerçeveleri ve kim bilir, hatta belki de tombul, üzeri benek benek bir kediyle özenle bezenmiş olabileceğini geçirdi aklından.

Kapı, siyah çay rengindeydi. Yavaşça aralandı, arkasından üstünde mavi pijaması, elinde *People's Daily*²³ gazetesiyle babası göründü.

23. Çin'de iktidardaki Çin Komünist Partisi'nin yayın organı ve ülkenin en büyük gazetesi. (ç.n.)

“Ciya Ciya!” Kızını görür görmez kapıyı ardına kadar açtı. “Döndüğünden haberim yoktu,” dedi neşeyle, aklar düşen kaşlarını kaldırarak. Kızını gördüğüne bu denli içtenlikle memnun olmuş görünmesi Ciya Ciya’yı bile afallatmıştı. Ciya Ciya zoraki gülümsedi ve bavulunu içeri taşıdı.

“Uğramamda sakınca olmaz diye düşündüm,” dedi Ciya Ciya. “Para için teşekkür ederim. Şiyeo Feng senin verdiğini söyledi. Hiç dokunmadım. Sana geri yollamak istiyorum.”

“Sende kalsın. İhtiyacın olduğunu biliyorum,” dedi babası. Eğildi ve ayakkabılıkta bir çift terlik arandı.

“Çorap yeter,” dedi Ciya Ciya ve ayakkabılarının bağcıklarını çözmek için sandalyeye oturdu. “Evime bir kiracı buldum. Şimdilik durumum iyi.”

“Hastalanacaksın. Şiyeo Feng ayaklarım soğuk almasın diye her daim dikkatli olmayı öğretti bana. Şu terlikleri geçir ayağına.”

Ciya Ciya’nın önüne bir çift kırmızı terlik koydu. Dönüp oturma odasına doğru yürürken Ciya Ciya babasını arkadan şöyle bir süzdü. Eğer elinde yaşlanma belirtilerinin sıralandığı bir kontrol listesi olsaydı babası için her kutucuğa bir tik atmak gerekirdi. Küçük ve sarkık göbeği sayılmazsa tabii eskisine nazaran süzölmüştü. Her ne kadar eskiden beri sırtını hep dik tutan bir adam olsa da artık biraz kamburu çıkmıştı, sonuç olarak boynu öne gelmişti. Ellerinin derisi buruşmuş, orası burası kara lekelerle dolmuştu.

Şiyeo Feng evde değildi ama varlığı evin her bir köşesinde hissediliyordu. Koltuğun arkasındaki sandal ağacından kitaplıklarda geleneksel tıbbı dair cilt cilt kitaplar diziliydi. Ciya Ciya’nın babası sadece tarih ve felsefe okurdu. Televizyonun, DVD oynatıcısının ve müzik çaların kumandaları çay sehpasının üzerinde kışlada uyuyan askerler gibi özenle düzenlenmiş duruyordu. Odanın bir köşesinde yeşil yoga matı göze çarpıyordu, derli toplu rulo yapılmış ve duvara dayanmıştı. Odada uçucu yağ kokusu vardı. Limon belki ya da lime.

Bir kadının bir erkeğin yaşam alanını bu kadar zahmetsizce ele geçirebilmesini “Komik,” olarak değerlendirdi Ciya Ciya,.

“Yemeği dışarıda mı yesek?” diye sordu babası ama sonra hemen fikrini değiştirmiş olacak ki “Aslında evde yiyelim ya. şiyeo Feng hafta sonu evde olmayacak. Bir şeyler hazırlarım ben,” dedi.

“Ben de hazırlayabilirim,” teklifini sundu Ciya Ciya. Babasının yemek yapabildiğini bilmiyordu. Babasının elinden bir şey yediğini hiç hatırlamıyordu.

“Ben tüm gün hiç kıdıldamadım,” dedi Ciya Ciya’yı omuzlarından bastırıp koltuğa oturturken. Kumandalardan ortada-kini uzattı. “Televizyon seyret sen ya da biraz kestir istersen. Sehpanın altında çay da var.”

Ciya Ciya saate baktı. Saat beşi on geçiyordu, akşamüstü olmuştu.

“Ben bir manava gidip geleyim,” dedi babası ani bir kararla ve üstünü değiştirmek için yatak odasına geçti. “İstersen pilavı yapmaya başlayabilirsin,” diye seslendi içeriden.

İçeri gittikten kısa süre sonra üzerinde düz tişörtü ve siyah pantolonuyla geri döndü. Arabanın anahtarlarını alıp kapıyı çekmesinin ardından Ciya Ciya mutfak dolabında pirinç pake-tini buldu, ikisine yetecek kadar ölçüp aldı, üç kere yıkadı ve pilav makinesini çalıştırdı. Oturma odasından ev telefonunun sesi duyuldu, gayri ihtiyari içeri koşturdu. Telefonun başında durup çalmasını dinledi, açsa mı açmasa mı emin olamıyordu. Ya arayan şiyeo Feng çıkarsaydı? Onunla konuşmak istemi-yordu. Kendi içinde karar verdi, beş kere daha çalarsa ortada acil bir durum olduğuna kanaat getirecek ve telefonu açacaktı.

Telefon üç kere daha çaldıktan sonra kapandı. Ciya Ciya arayan kişi bir daha ararsa diye birkaç saniye daha bekledi ama telefondan çıt çıkmadı. Rahatlayan Ciya Ciya koltuğa oturdu ve Tibet’ten yanıda getirdiği fotoğrafı çıkardı. Arkasından bakıldığında bile adamın yaşının genç olduğunu anlamak zor değildi. Kadına gelince, o da bir yaprak kadar hafif görünü-yordu. Kadının içinde başka bir canlının büyüdüğü gerçeğini Ciya Ciya’nın aklı almıyordu.

Ciya Ciya duş almaya karar verdi. Misafir banyosunda sıcak suyun altına girerken fark ettiği üzere baştan aşağı temizle-nebilmek hoşuna gitmişti. Vücudu günlerdir doğru düzgün

su yüzü görmemişti. T.S.'nin köyünde kalmaya başladığından beri temizlenmek namına tek yapabildiği bir havluyla vücudunu silmek olmuştur. Saçını iki kere şampuanladı, vücudunu sabunla birkaç kez köpürttü ve duş başlığının altında uzun süre öylece durdu.

İşi bitip çıktığında babasının dönmüş, mutfakta havuç doğramakla meşgul olduğunu gördü. Ciya Ciya koltuğa yaslandı ve klimanın bir süre efil efil üzerine üflemesine izin verdi. Üşümeye başlayınca kendisini meşgul edecek bir şeyler bulmak için kitaplıkların olduğu tarafa gitti. Nietzsche, Rousseau, Diderot, Sun Tzu ve daha birçokları, babasının çocukluğundan beri özel bir ilgisinin olduğu Liao hanedanıyla ilgili onlarca kitapla birlikte raflarda yan yana diziliyordu. Babası bu hanedanlığa neden bu kadar düşkün olduğunu kendisi de bilmiyordu, diğer herkes de bunu oldukça tuhaf buluyordu. Tang hanedanlığı olsun, Savaşan Devletler Çağı olsun, King hanedanlığı olsun, bu dönemlere ilişkin daha ilgi uyandıran hikâyeler vardı.

Ciya Ciya görebildikleri arasından ilgisini cezbedecek bir şeyler bulamamıştı. *Toplum Sözleşmesi*'ni alıp okuyacak hali yoktu. Kitaplığın diğer tarafına geçti ve bordo renkli tarih kitaplarından oluşan bir diğer koleksiyonun önünde, avuç içi büyüklüğünde taştan bir figürün durduğunu gördü. Balık-adamın ta kendisiydi bu, rafta diğer küçük süslemelerin arasında farklılığıyla etrafındakilerden sıyrılan bir hediyelik eşya gibi duruyordu. Ciya Ciya bir an donup kaldı. Bunun babasında ne işi vardı? Daha önce neden görmemişti? *Daha önce görmüş müydü ya da?* Ciya Ciya'nın bir an şaşkınlıktan nutku tutuldu, vücudu birden kendini koyverdi. Toparlanmaya çalıştı. Balık-adamın arkasını çevirince arkasının boş olduğunu gördü, rakam yoktu. Bu figür, köyde gördüklerinden farklı olarak ustaca yapılmıştı.

Kızgın yağda çevrilen taze sebzelerin sesleri arasından "Haydi ellerini yıka! Yemek neredeyse hazır!" diye bağırان babasının sesi geldi.

Babasının sesiyle irkilen Ciya Ciya balık-adamı gayri ihtiyari cebine sokuşturdu. Babası her iki elinde birer tabakla mutfaktan geliyordu.

“Pilavı da sen getir,” dedi. “Çubukları da unutma.”

Ciya Ciya denileni yaptı.

Ciya Ciya masaya oturup babasını süzdü, aklında hâlâ cebine attığı balık-adam figürü vardı. Babasının elleri, çubukları tutarken, tam sabit duramıyordu. Bu ilk olarak babası onu yıllar önce öğle yemeğine çıkardığında fark ettiği bir şeydi ama o gece ellerini öyle görmek Ciya Ciya’nın kalbini sıkıştırmış ve titretmişti.

Masada bir tabak yağda kavrulmuş ve sosta pişirilmiş domuz göbeği vardı, rengi biraz koyuydu, yüzeyindeki yağ miktarı biraz fazla kaçmıştı. Diğer yemekler ise sotelenmiş havuç ve mantarlardan ibaretti, renklerinin parlaklığı kusursuzdu, daha maharetle yapıldıkları belliydi.

Babası, çubukları kaşık gibi kullanarak tabaktan bir parça domuz eti aldı, düşürmemeye dikkat ederek Ciya Ciya’nın kâsesinin üstüne taşıdı ve nihayet kâsenin içine bıraktı. “Bunu bir dene.”

Ciya Ciya kâseyi eline aldı ve orada bir başına duran domuz eti parçasına dikti gözünü.

“Bir dene,” diye tekrarladı babası. “Böyle pişmiş domuz göbeği seversin sen, değil mi?”

Ciya Ciya çubuklarıyla eti kâsesinden aldı ve ağzına attı. Bolca soya sosunda bekletildiği için oldukça tuzlu olmasını tahmin ediyordu ama doğrusu tadı beklemediği kadar tatlıydı.

Babası memnuniyetle gülümsedi ve çubuklarıyla pencereyi işaret etti. “Süpermarkete beş dakika geç gitmiş olsam domuz göbeği bitecekmiş. Hiç unutmuyorum, küçükken her gün bu domuz göbeğinden yemek isterdin. Domuz göbeğinin tadı en iyi böyle çıkar, yağda kavrulmuş ve sosta pişirilmiş olarak yani. Biraz daha yesene. Tibet’teki yemeklerden gına gelmiştir kesin, birkaç gün sonra ev yemeklerini özlemeye başlamışsındır.”

Ciya Ciya’nın evde babasıyla son kez akşam yediği gün, babası evden ayrılmadan önceki gündü. Ne yemişlerdi o akşam? Hafızasının derin mağaralarına inmeye çalıştı ama o gün masada duran tek bir yemeği dahi hatırlayamadı. Ağzına bir parça domuz eti daha götürdü, birkaç kez çiğnedi ve henüz onu yutmadan başka bir parça daha attı ağzına.

Sonra, tamamen anlık gelişti, ne olduğunu anlamadan kontrolsüzce ağlamaya başlayıverdi. Düşmüş de annesiyle babası kucağına alana kadar gözyaşlarını tutmuş bir çocuk gibiydi. İçini çeke çeke, içli içli, hüngür hüngür ağlamasını durduramıyordu. Hıçkırırken birkaç kez başını aşağı yukarı, babasının haklı olduğunu ima ederek salladı: Yağda kavrulmuş, sosta pişirilmiş domuz göbeğini gerçekten de seviyordu. Kafa sallayışlarının ne anlama geldiğini babasının anladığını umdu, zira kelimeleri bir araya getiremiyordu artık. Ciya Ciya kontrolünü tümünden kaybetmişti. Vücudunun bir ipi de yoktu ki çekip bu hiç sonu gelmeyecekmiş gibi görünen ağlamasını durdurabilsin.

Babası kıpırdamıyordu. Elinde hâlâ pilav kâsesiyle kızını dinliyordu.

Saatler ya donmuştu ya da çok çabuk geçmişti, Ciya Ciya ikisinden biri diye düşünüyordu. Gözyaşları göz pınarlarından taştıkça bir kalıp sabun misali eriyor, asıl şeklini kaybediyor gibi hissetti. Kendisinin şekilsiz ve asıl versiyonuna dönüşmüştü. Bu değişimin, emindi bundan, geri dönüşü olmayacaktı.

Fakat sonra, birdenbire, hızla giderken kocaman bir ağaca toslayan araç nasıl durursa, ağlaması da öyle kesildi. Bir süre ikisi de konuşmadı. O apartman dairesinde artık gerginlik yoktu, kabaran duygular yoktu ve teselli namına bir şey de yoktu. Orada artık yalnızca, ortama samimiyet katan hafif ışık altında, bir baba ile kızının paylaştığı bir yemek vardı.

Her ikisi de pilavlarını bitirince Ciya Ciya babasının gözlerinin ta içine baktı.

“Ba,” dedi çelik gibi bir kararlılıkla. “Bana balık-adamı anlat.”

Bu sözler üzerine babası da bakışlarını Ciya Ciya’ya çevirdi. Yüzünde önce alarm zilleri çaldı; ardından da soğukkanlılığını belli eden, karşısındakini anladığını gösteren, sağlam bir ifade takındı yüzüne.

Babası çubukları masanın üzerine bıraktı, peçete dolu kutuya uzandı, kutuyu Ciya Ciya’ya uzatıp kollarını masanın üzerinde kavuşturdu.

“Ne bilmek istiyorsun?” diye sordu.

Gerginliğin son izleri de Ciya Ciya'dan silinip gitmişti. Bedeninin iplerini yeniden eline almıştı ve zihni su gibi berraktı. Balık-adam figürünün babasının evinde ne aradığını öğrenecekti. Hindistan cevizlerinin olgunlaşınca yere düşmesi ne kadar doğalsa bir şeylerin üstüne gitmek de artık Ciya Ciya için o kadar doğaldı. Figürü cebinden çıkarıp babasının önüne koydu, yanına da Dede'nin çektiği o fotoğrafı bıraktı.

“Bunu rafta buldum,” dedi Ciya Ciya sesi hiç titremeden. “Tibet'te ziyaret ettiğim köyde buna benzer balık-adam heykelleri görmüştüm.” Parmağıyla fotoğrafı gösterdi. “Bu köyde.”

Babası, göğsünde kavuşturduğu kollarını hiç bozmadan arkasına yaslandı. Uzunca bir süre tek kelime etmedi, yalnızca fotoğrafa baktı. Sonra sırtını düzleştirdi, öne doğru eğildi ve kelimelerini dikkatlice seçti.

On Yedi

“Bana kalsa konusunu bile açmam. Bu zamana dek bu anılar yerde, kapımın önündeki merdivenlerin hemen dibindeki bir çukur gibiydi benim için. Yağmur yağdığında içi su dolardı, ben de etrafından dolaşırdım. Bazen amansız fırtınalar çıkardı, evde kalıp suyla dolup taşmasını izlerdim. Çukurun kupkuru kaldığı ve neredeyse hiç fark edilmediği uzun zaman dilimleri de olurdu. Sonra, beklenmedik şekilde, yine yağmur yağardı. Ama bunca yıl, artık anladım ki dünya dönüyor, bir mevsim diğerini takip ediyor ve geçmiş dönüp dolaşıp yine sana geliyor. O yüzden sana bildiğim her şeyi anlatacağım Ciya Ciya çünkü bunu sana ve annene borçluyum. Ama daha da önemlisi, bildiklerimi anlatacağım çünkü belki o zaman her şeyi anlarsın.

Öncelikle, asıl hikâyeye geçmeden önce bir parantez açıp balık-adamı veya su dünyasını hiç görmediğimi söyleyeyim. Keza su dünyasının ne olduğunu da bilmiyorum. Hâlâ bu durumdan memnun olup olmadığımı dair bir şey diyemem. Ama bunla-

rı, su dünyasının beni hiç etkilemediğini söylemeye çalışmak için anlatmıyorum sana. Hayır hayır. Tam tersi, varlığından haberdar olduğum günden beri hayatım su dünyası tarafından idare edildi. Hatta belki de otuz yıl öncesinden, su dünyasının annenin içine dolduğunu fark etmemin de öncesinden beri.

“Annenle tanıştığımda heykeltıraş olmaya çalışıyordu, ben de ortalama bir adamdım. O kadar sanat dalı içinde heykeli neden seçtiğini inan bilmiyorum. Heykel yapmayı nerede ve nasıl öğrendiğini de bana hiç anlatmadı. Ama heykeltıraş olmayı kafasına koymuştu ve kimse onu bu kararından döndüremezdi. Çin Yeni Yılı’ndan sonraki hafta tanışmıştım onunla, Ditan Tapınağı Fuarı’nda. Kafası, insan denizinde birden yüzeye çıkıp görüş alanıma girmişti: Bir standda durmuş, gözleriyle şekerden heykeller standını arıyordu, nihayetinde bulmasına ben yardım ettim. Yüzünün yarısını kaplayan kocaman, kahverengi bir uşanka şapka takıyordu. Sonradan anlattığına göre, babasından kalmış, babasına da Sovyetler Birliği’nde öğrenciyken öğretmeni hediye etmiş. Annen kışın her gün o şapkayı takardı, buluşmalarımızın çoğunda da o şapka kafasında olurdu, yüzünü zar zor görürdüm. Sonuç olarak uzun bir süre nasıl saçları olduğunu öğrenemedim. Ama bu durum onun cazibesine cazibe katmaktan ve onu daha çok arzulamamdan başka bir işe yaramadı.

“Onun gibi birini hiç tanımamıştım. Gündüzleri bile hayaller kurardı, düşünceleri çıldırmışçasına bir oraya bir buraya koştururdu. Bir bakardın farklı bira çeşitlerinden bahsediyor, bir bakardın şiir okumaya geçmiş. Soyunup donmuş göllerde atlamaktan ya da gecenin bir yarısı şehrin dışında kalan tenhalarda motosiklet sürmekten çekinmeyecek bir kadındı o. Benim tam tersimdi, arkadaşlarımızın hiçbiri bizi sevgili olarak hayal edemiyordu. Ama birkaç ay sonra evlendik ve benim tüm dünyam o oldu.

“O günden sonra tek isteğim onunla bir ömür geçirmekti; her günün sonunda koşarak döneceğim, taze noodle kokan ve kapısından girdiğimde adeta papatyalar açan yüzüyle beni karşıladığı bir evde bir ömür geçirmek. Yanımda olduğu sürece hayatın zorlukları vız gelir tırıs giderdi. Ayağıma tam uyan

bir çift ayakkabı gibiydi, beni tamamlayıp sıcak tutuyordu. İkimize haydi haydi yeten atmış metrekairelik, iki yatak odalı bir apartman dairesinde yaşıyorduk. Ev güneye bakıyordu, o yüzden kışın sıcak, yazları serin oluyordu. Gün boyu yaşam alanımızdan eksik olmayan güneş yetip de artıyordu bile ve annenin heykelleri üstünde çalışırken elinde bira şişesiyle farklı melodiler mırıldanmasını gördükçe hayatından memnun olduğunu düşünürdüm.

“Ama zaman ilerledikçe, onun kim olduğunu ve neler istediğini yavaş yavaş unutmaya başladım. Ya da kimi kandırıyorum, bunların cevabının en başında da bilmediğimi itiraf etmem lazım. İçinde yaşadığımız o apartman dairesi ve kendi halinde hayatımızdan daha büyük şeylerin hayalini kuruyordu. Dışarıya çıkmak istiyordu. Yine de benimle kaldı ve ikimiz için tasarladığım hayatı o da istiyormuş gibi yaptı. Tabii ki o zamanlar bunun farkında değildim, görüşüm daha sonra, çocuk sahibi olmaya karar verdikten sonra yavaş yavaş netleşti.

“Evleneli birkaç ay olmuştu, çocuk yapmayı denedik. Bunu isteyen ilk kimdi hatırlamıyorum ama birimiz çocuk istediğine karar vermiş, diğeri de bunu kabul etmiş olmalıydı. Zaten olması gereken de buydu. Aylarca bu hedefe ulaşmak için uğraştık ama olmadı. Başta pek takılmadık ve şansımız yaver gitmediğinden hamile kalamadığını düşündük. Hayatlarımıza devam ettik. Ben her zamanki gibi işe gidiyordum, annen her zamanki gibi evde envai çeşit heykel yapıyordu. Ama hiç hissettirmeden, bebek yapmakta başarısız oluşumuz tıpkı duvarlardan sızan su misali, hayatımızdan içeriye süzölmeye başladı. Annen her regl olduğunda iç çeke çeke ağlıyordu. Değişen bir şey yoktu ama ev gözümüze boş geliyordu artık, sanki eskiden bir çocuğumuz vardı da şimdi yokmuş gibi. Üzerimizde kalın, kara bir bulut şekilleniyor, büyüyor ve uykumuzda içimizi kemiriyordu. Bir noktada fark ettim ki yaptığı heykeller sokaklarda gördüğü çocukların heykelleriydi. Bana buna ne zaman ve neden başladığını bile hatırlamadığını söylemişti.

“Sanki lanetlenmiştik ve çok zaman geçmeden bu lanet somut olarak da kendini göstermeye başladı. Evdeki şeylerin başına bir iş gelmeye başladı: mutfak lambası, ısıtıcı, radyo,

anneninin altın küpeleri, benim en pahalı ayakkabılarım. Bir sabah annen manava giderken, güneş her zamankinden daha çok ısıtıyordu, bu yüzden kendisini o ılık kış güneşine teslim etmek için uşanka şapkasını çıkardı. Birkaç saniye sonra bir sokak köpeği, şapkayı anneninin elinden kaptı ve sonra koşup gözden kaybolmadan önce ikiye parçaladı. Eve döndü ve ağla- maya başladı, manavı görecek gözü yoktu. O akşam yemek için konservelerden bir şeyler hazırladım, annen ağzına sürmedi. Her geçen gün biraz daha az uyuyordu, bu da beni geriyor, boncuk boncuk terletiyor ve k busum oluyordu. Sabaha karşı uyanıyor, saatlerce camdan dışarı bakıyor, tıpkı hayattayken kendisini tanıyan herkesi toprağa vermiş, oradan oraya gezen bir hayalet gibi dolaşıyordu. İlk başlarda ben de yataktan kalkar ve onu gevşetmeye çalışırdım ama bir noktadan sonra uyuyor taklidi yapıp geçmeye başladım.

“İki arkadaşımız yakın zamanlarda doğum yapınca durum iyice sarpa sardı. Bir kız, bir erkek. Annen bir hafta boyunca kendini eve kapattı. Kimseyle konuşmadı, annesi ve kız kardeşiyle bile. Sonunda işyerindeki yakın bir arkadaşım bana bir fikir verdi. Annene, olumsuz ruh halinin doğurganlık üzerinde vahim sonuçlar doğuracağını ve bu kasvetten sıyrılması gerektiğini söylemeyi kabul eden bir doktor buldu. İşe de yaradı. Ertesi gün, sanki bunlar hiç yaşanmamış gibi annen yeniden yiyip içmeye başladı, normal uykusuna döndü. Arkadaşlarımıza, bebeklerine bakıcılık yapmayı teklif etti. Onlar da bu teklifin kendilerini çok memnun ettiğini ve minnettar kalacaklarını, anneninin de iyi kaplı bir kadın olduğunu söyledi.

“ ok geçmeden mahallede adı, evinde yuva işleten çocuksuz kadına  ıktı. Sonuç olarak apartmanımızdan, bizim olmayan çocukların ortalığı ayağa kaldıran ağlamaları veya kahkaha sesleri tüm gün hiç eksik olmazdı. Ama akşam olunca katlanması zor bir sessizlik çökerdi evimizin  zerine.

“Bir süre böyle devam etti. Kriz sona ermiş gibi görünse de her ikimiz de görünenin altında, zihnimizi iltihaplandıran ve çürüten bir yara olduğunu biliyorduk, böyle giderse gün gelip ikimizin de içi boş, çatlak deniz kabuklarından farkımızın kalmayacağından emindik.

“Sanıyorum günlük yaşantımızda farklılaşan bir diğer şey annenin okumaya başlaması oldu. Çok okuyordu. Kendini her türden kitabın sayfalarına bıraktı. Bir okumaya başladı mı tüm kitabı bitirene kadar durmazdı. Çince romanlar, Avrupa klasikleri, şiir, ünlü kişilerden alıntıların derlendiği kitaplar, gazeteler... Kısacası elinin altında okuyabildiği ne varsa hemen hepsini okuyordu.

“Bir öğleden sonra, ben tavada biraz lahana karıştırır, o da *Jane Eyre*’yi okurken birden kafasını kaldırıp bana baktı ve Tibet’e gitmek istediğini, benim de ona eşlik etmemi istediğini açıkladı. Böyle bir şey mümkün değildi, çok güldüm. Bir kere Tibet çok uzaktı, ayrıca bunun için ne zamanımız ne de paramız vardı. Ne kadar gülünç. Ama annen son derece ciddiydi. Gözlerini belertip ellerini yumruk yapmasından anlaşıyordu. Bu kararının *Jane Eyre* ile ilgili olup olmadığını hiç çözemedim, bu ikisinin birbiriyle nasıl bir alakası olabileceğini de kafamda kuramıyordum zaten.

“Kolay olmadı ama işten bir ay izin almayı başardım. Annen bisikletini sattı, birikimimizi kullanıp askerlerin kullandığı model bir motosiklet aldık, motosiklet Çengdu’da elimizde olacaktı. Yanımıza pek bir şey almadık, sadece birkaç parça kalın kıyafet, yorgan, ödünç çadır ve biraz da mutfak eşyası.

“Yola çıkmayı planladığımız günün birkaç gün öncesinde annenin hamile olduğunu öğrendik. Her şey yeniden eskisi gibi harika olacak hissine kapılmıştım. Annen, karnında da içinde büyüyen senle birlikte, benim en değerli hazinemdi ve aşırı derecede korumacı birine dönüşmüştüm. Bir tanıdıktan Hong Kong’dan doğal takviye ürünü namına ne varsa toplayıp getirmesini rica ettim, annenin yeterince besleyici gıda almadığından endişeleniyordum. Eve bir çanta dolusu takviyeyle gittiğimde ağlamaya başladı, seyahatim için para biriktirmemiz gerektiğini söyleyip duruyordu.

“Tibet’e gitmesine izin vermeyecektim aslında. Böyle bir yolculuk için fazlasıyla narindi. Ya zar zor kavuştuğumuz çocuğumuzu kaybedersek ne olacaktı? Bunun sorumlusu kim olacaktı? Dağda bayırda gezerken bir aksilik çıksa teşekkürlü bir hastane bulmamızın ne kadar zor olacağı konusunda en ufak

bir fikri var mıydı? Ama annen bunu bildiğini, herkesten iyi bildiğini ve çocuğunu benim hayal edebileceğimden de fazla korumak istediğini söylüyordu. Ama bu seyahate çıkmayı, en az çocuğumuza ihtiyaç duyduğu kadar gerekli görüyordu, bana öyle demişti. Kendi bildiği yollardan gitmeye alışmıştı, bunların milim dışına çıkmayı reddediyordu. İçinde biriktirdiği bir sürü suçlamayı kustu üzerime; benmerkezciymişim, dediğim dedikmişim, hiçbir şeyden anladığım yokmuş, kapasitem bu kadarmış. Hayalleri olmayan bir adammışım ve onunkileri anlamaktan bile acizmişim. Neydi kendi hayalini kurduğu şey? Nihayet çocuğumuz olacaktı işte. İsteddiği şey bu değil miydi?

“Söylediklerine anlam veremediğimi ve kafamın karıştığını görünce ağzından tam olarak şu kelimeler döküldü: ‘Bu çocuğu doğurmak zorunda olduğum kadar o seyahate de çıkmak zorundayım. Yoksa sonsuza kadar bu evde kafese hapsolmuş olarak yaşarım, hem bu hayatımda hem de sonraki hayatlarımda, aynı senin gibi, tüm bunların bir şekilde bir anlamı olduğu yanılgısına düşeceğim. Ama hepimiz çok daha büyük bir gerçeklikte yaşıyoruz.’

“İlk ve son defa tokat attım ona, yüzüne.

“Ne onun içinden ne de benim içimden yiyecek bir şeyler hazırlamak geliyordu. İnatla birbirimizle konuşmuyorduk. Annen seyahat hazırlıklarına devam etti, gerçi ben gitmemekte ısrar edersem şoför olarak yerime kimi düşündüğünü bildiğimiz söylenemezdi. Sonunda malum gün geldi çattı, görünürde kimse yoktu. Annen benim eşyalarım da dahil her şeyi topladı ve tren istasyonuna doğru yola çıktı. Motosiklet ehliyeti yoktu ama Çengdu’ya vardı mı bir şekilde basıp giderdi, ben yanında olayım veya olmayayım. Bunu bilecek kadar tanıyordum onu. Kararlılığı beni korkutuyordu, büyük ihtimalle bir erkek olarak karımı ve doğmamış çocuğumu koruma içgüdüm galip geldi ve uzanıp bavulları elime aldım.

“Seyahatimiz süresince birden fazla kez toprak kaymaları veya aşırı yağış yüzünden ölümle burun buruna geldik. Bir keresinde dağda kamp kurduğumuz bir gece kurt sürüsüyle karşılaştık. Ödümüz kopmuştu: Kendimizi çadırımızda emniyete aldık ve daha beteri olmasın diye dua ettik. Başka bir

sefer, motosikletimiz tam dönemeci dönerken yan yattı, annen düştü, omzunu incitti. Etrafta gidebileceğimiz bir sağlık merkezi de yoktu ama yakınlarda küçük bir kasaba vardı. Her kapıyı çaldık ve sonunda, neyse ki bize yardım etmeyi kabul eden birini bulduk, kendisi eski bir ordu doktoru çıktı.

“Çoğu gece, annen ıssız dağların gölgesinde uzun uzun düşüncelere dalarken, zıplasak dokunabilecekmişiz kadar yakın görünen yıldızlarla dolu gökyüzünün altında kesik kesik nefes alıp verirken arkadan izlerdim onu. Aklından geçenleri kendine saklardı, ben de soracak cesareti kendimde hiç bulamazdım. İkinci bir kavgamız olmadı ama birbirimizle pek konuşmadık da.

“Lhasa’ya hiç gidemedik. Küçük bir köyde iki hafta kaldık. Bu kadarı bile bana dünyanın bir ucuna geldiğimizi düşündürüyordu. Annen yolun zorlu koşulları karşısında sert tepkiler veriyordu, yine de Tibet’in daha da içlerine yolculuk etmemiz konusundaki ısrarını sürdürdü. Bana sarılır ve ancak gidebildiği kadar uzağa giderse benimle eve dönebileceğini söylerdi. Çok sorgulamadım çünkü kendi anlamlandırma şeklimi onun üzerinde asla kullanmamam gerektiği tecrübeyle sabitti. Herkesten farklı bir insan evladıydı sonuçta. Ona bu yolcuğunda sonuna kadar eşlik etmeye karar verdim, sonra da birlikte eve dönecektik. Fedakârlık ettiğimi, bunları hep aşkımdan yaptığımı kendime telkin ediyordum. O yüzden köydeki ikinci gecemizde çiftlik evinin arka tarafından koşarak gelip ortasına daldığı dünyadan bahsettiğinde koşulsuz şartsız güvendim ona ya da bu görüntünün arkasına saklandım diyebiliriz en kötü.

“Gözlerini fal taşı gibi açarak anlatmaya başladı, nehrin yakınlarında bir yaratığa, balık vücutlu bir adama denk gelmiş. Büyük değilmiş ama küçük de denemezmiş. Bana dediğine göre, boyu bir metreymiş, ayrıca onun uzanamayacağı kadar yükseklerde, havada yüzüyormuş. Yaratığın arkası zifiri karanlıkmiş. Başta bu karanlık, ışıklandırılmamış bir sahnedeki siyah perdeye benziyormuş, yaratık da bu perdenin önünde, spot ışığının altında fırıl fırıl dönüyormuş. Çok kısa süre sonra annenin gözleri karanlığa alışmış, suyun hareketlerini az buçuk seçebilmiş. Yaratık ona sırtını dönmüş ve arka tarafında

kalan sulara yüzmüş, annen de her zamanki korkmak nedir bilmezliğiyle yarattığı takip etmiş.

“Derinler kapkaraymış, sonu görünmüyormuş, annenin hatırladığı kadarıyla, hem kaşla göz arasında dünyanın merkezine hapsedilmiş hem de uzayın derinliklerinde özgürce salınıyor gibiymiş. Yine de tam doğru ifadelerin bunların olmadığını söylemişti çünkü o sularda olmanın gerçekten yarattığı his, aklının alabildiği hiçbir şeyle kıyaslanamazmış. Daha fazlasını anlatsın diye dürttüm ve nihayet, sonunu getiremediği birkaç cevap verme girişiminin ardından, gerçekliğinin artık tamamen sudan ibaret olduğu sonucuna vardı. Bu söylediği beni daha da hayrete düşürdü.

“Oradan nasıl çıkmıştı? Öğrenmek istiyordum.

“Bana ‘Yüzdüm sadece,’ dedi.

“Peki yaratık nereye kaybolmuştu? Diğer yaratıklar neredeydi? İçine düştüğü yer denizdiyse, mantıken orada başka organizmalar da olması gerekirdi.

“‘Ben oraya girdiğim gibi yaratık kayboldu,’ diye yanıtladı beni. ‘Başka bir şey de yoktu ayrıca, tek bir balık bile yoktu. Bu zamana kadar yaşadığım en korkutucu ama aynı zamanda en güzel deneyimdi.’

“Ertesi gün köylüleri etrafına toplayıp başından geçenleri anlattı. Başkaları da orayı görmüş mü diye öğrenmek istiyordu. Onu dinleyenlerin çoğu, anlattıklarına en az benim kadar anlam veremedi ve hepsinin kafası karıştı. Çocuklar sanki peri masalı anlatılıyormuş gibi dikkatle dinlediler ama annenin anlatması bittiği gibi oyunlarına geri döndüler. Ama adamın biri annenin anlattıklarından özellikle büyülenmişti. İnsanın içini delip geçen bakışları olan, kel bir adamdı, altmışında ya vardı ya yoktu, adına ‘su dünyası’ dediği yeri kendini bildi bileli arayıp durduğunu iddia etmişti. Köylüler onu Dede diye çağırıyordu. Bu adam bütün gün annenin peşinden ayrılmadı ve ona sorular sordu. Yaratık nasıl bir şeydi? Erkek kafalı, balık vücutlu derken neyi kastetmişti? Annen de onun için bu heykelleri yapmaya başladı, köy civarında bulabildiği her türlü şeyi yontup bunlardan yapıyordu.

“‘Al bak,’ derdi ona. ‘Bu benzedi gibi.’

“Annen ve Dede her gece birlikte nehrin oraya iner, su dünyasına dair bir iz ararlardı ama ne su dünyası ne de yaratık bir kez olsun karşlarına çıkmadı. Hayalleri yıkılmış halde sabahın erken saatlerinde çiftlik evine dönerler, masaya otururlar ve bir yandan daha da fazla heykel yontarken bir yandan da hayatlarımıza iznimiz olmadan sokulan bu yeni dünya üzerine konuşturlardı.

“Bir keresinde onlar heykel yaparken Dede’ye bu malum dünyadan nasıl haberdar olduğunu sordum. Bize anlattığına göre doğup büyüdüğü dağlarda eskiden yaban lalesi bolluğu varmış. Bizim bildiklerimizden farklı olarak bu lalelerin taç yaprakları daha büyükmüş. Geceleri çiçek açar ve tüm tarlaları kaplar, sonra da yine hepsi anlık bir düş gibi birlikte solup gidermiş. Nadiren de olsa aynı tarlada iki renkli laleler görülürmüş. İki renkli lalenin güzelliğini tarif edecek kelime yok, demişti hüznle karışık bir özlemle.

“Su dünyasından ilk kez çocukken haberi olmuş Dede’nin. Biri lale tarlasında yürürken ayağı taşa takılıp düşmüş ve kendisini o dünyanın içinde bulmuş. Adam geri geldiğinde tir tir titriyormuş, pataklanmış köpekler nasıl korku içinde oluyorsa o da öyleymiş. O günden sonra, su dünyasına düşen adam çiftlik evinden dışarı tek başına adım atamaz olmuş. İlla çıkması gerekiyorsa da yanına mutlaka Tibet öküzlerinden birini almış. Su dünyasının hayaleti ne zaman adamı yoklayacak olsa ağzından çıkan tek şey “Karanlık, kapkaranlık,” oluyormuş. Ama bunların hiçbiri Dede’nin gözünü korkutamamış. Geçmiş ve önceki hayatları arasında görünmez bir bağ örüldüğünü, şimdiki hayatının amacının da bu bağı uzatmaya devam etmek olduğunu söylüyormuş içinden bir ses. O da su dünyasını aramaya karar vermiş. Dede bunu bir seçim değil de bir nevi kader olarak görüyordu.

“Yıllar geçmiş ve su dünyasını kanlı canlı gören o adam ölmüş, ahali de zaman geçtikçe tüm olan biteni hatırlamaz olmuş. Dede ise her gün lale tarlalarına gitmeyi sürdürmüş. Ta ki lalelerin boy vermediği o kederli yıla kadar. Bunun olduğu yıl Dede daha on üçüne yeni basmış ve tüm ailesini mutfaklarında çıkan yangında kaybetmiş. Sanki laleler sahip olduğu her

şeyi kendileriyle birlikte götürmüş, Dede tek başına kalmanın gerçekten ne anlama geldiğini ve aslında hayatın hiç yerinde saymadığını yaşayarak görmüş. Dağlarda kurtların Ay'a karşı ulumaları eşliğinde üç gün üç gece oturmuş.

“Sonra oradan ayrılmış, hâlâ elinde kalan tek şeyi, su dünyasını aramaya çıkmış.

“‘Neden bu köyde kaldın, aramaya devam etmedin?’ diye sorduk Dede’ye.

“‘Burada yuvamda gibi hissettim,’ yanıtını verdi.

“Sonrasında annenle ben birkaç gün lale topladık. Motosikletimize atlıyor ve tüm sabahımızı bu yaban çiçeklerini arayarak dağlarda geçiriyorduk. Şu işe bak ki bu laleler nadir görülen çiçeklerden çıkmadı, onlardan bir hayli çok bulabildik. Aynı Dede’nin hatırladığı gibi, sık aralıklarla boy vermişler, tüm tarlaları kaplamışlardı. Annen önüne geleni koparıyordu: beyaz, sarı, kırmızı, mavi, mor, daha ne ararsan. Bir lale görürse tamamdı, muhakkak eve getirirdi. Odayı ağzına kadar bu güzel çiçeklerle doldurmuştuk.

“Ama işler birden beklenmedik bir hal aldı. Yağmurlu bir öğleden sonra, küçük bir Tibet köyünde, yeni yeni çiçeklenen lalelerin akıllara balı getiren kokusunu içime çekerken, tüm dünyamın ellerimden kayacağı aklımın ucundan bile geçmezdi.

“O gün annen biraz kestiriyordu, uyandığında ise kendisini su dünyasına batmış buldu. O sırada ben de odadayım ama hafızamda o âna dair boş, bembeyaz bir kısım var sadece. O öğleden sonrayı gözümün önüne ne kadar getirmeye çalışırsam çalışayım, ikimizin de biraz kestirmek için uzanmasından, bir de köyün üstünü battaniye gibi örten sisten başka bir şey hatırlamıyorum. Sonrasında ise gözlerimi açtığımda annenin yüzünü ıslatan gözyaşlarını, kollarındaki kesiklerden sızan kanları ve boğazına bastırıldığı bıçağı gördüğüm o ânı insanın kulağını çınlatan trompet sesi kadar net hatırlıyorum.

“‘Ne yaptığını sanıyorsun sen?’ diye sordum ona.

“‘Öldür beni,’ dedi.

“Bıçağı bana vermesini istedim. Onu öldüreceğime dair söz verdirtti bana. Sakinleşsin diye yalvardım, neden ölmek iste-

diğini sordum. ‘Söz, evimize döneceğiz,’ dedim. ‘Tüm bunlar çok yakında sona erecek.’

“Çoktan sona erdi,’ dedi sakince, gözlerinden hâlâ yaşlar süzülüyordu. ‘Bedenim burada ama çok uzun sürmeyecek. Bu bedene manasını veren şey, su dünyası tarafından ele geçirildi. İçimi oyuyor. Bir parçamı su dünyasında bıraktım. Sonunda bana tamamen sahip olacak.’

“İnanmadım ona. Daha doğrusu, kelimelerinin ardındaki anlamın derinliğini kestiremedim. Bencil dedim ona; ailemizi değil, sadece kendisini düşündüğü için. Aileden kendi anladığım şeyle bir kez daha ayaklarına pranga vurmaya çalıştığım farkındaydım. Bir aile olabilmemiz için onun hayatta kalması yeter dedim kendime.

“Öyle pişmanım ki. Elini tutup onu o su dünyasından çekip çıkarmadığıma pişmanım. Ona karşı daha anlayışlı olsaydım, onun yaşama biçimini kabullenseydim olaylar daha farklı gelişirdi, kendine tutunacak bir dal bulurdu diye düşünmeden edemiyorum. Ama ben aptallık ettim. Onu oradan çekip çıkaramadım, denedim ama yapamadım. Annen su dünyasında hiçbir şey olmadığını söylerdi ama sonradan anladım ki tek istediği orada olmaktı, o derin sulara. Beni de burada, bu dünyada bir başıma bıraktı, arzu ettiğim şey artık her ne haltsa bundan böyle onun peşinde koşacaktım.

“Elinden bıçağı zorla aldım. Dede tartışmamızı duymuş, anneni de elinde bıçakla görmüş olmalıydı. Çünkü o günden sonra, köyden gittiğimiz güne dek, su dünyası hakkında tek kelime daha etmedi.

“Evimize döndük ve birkaç ay sonra sen dünyaya geldin. Daha önce sevgisinde hiç tatmadığım bir yoğunlukla seviyordu seni. O kadar yıl bu aileden kopmamasının tek nedeninin sen olduğunu söylemekte hiçbir mahsur görmüyorum. Onun içinde hep var olduğuna inandığım bir annelik rolüne büründü. Kendinden geriye ne kalmışsa hepsini sana verdi ama bunlar olurken benden hızla uzaklaşmasını izliyordum, benim yanımdan bile geçmediğim bir dünyada daha da kayboluyordu. Öğrenmiştim ki iki tür insan vardı: Sınırlara ihtiyaç duyanlar ve etrafına sınır çekilirse ölecek olanlar. Anneni, birlikte ol-

mamızı istediğim şekilde yaşamaya zorlamak en az bir balığı fanusa hapsedmek kadar zalimceydi.

“Her ikimiz de için de tamamen kendi başımıza yaşadığımız bir deneyimdi, öyle düşünüyorum. Aynı alanda yaşamak ve bir çocuğu paylaşmak dışında hiçbir ortak noktamız yoktu. Birlikte olduğumuz tüm o yıllarda Tibet’e gitmeyi bir daha teklif etmedi. Bazen su dünyasından bahsederdi ama birkaç kelam etmenin ötesine geçmezdi hiç. Bazen lale alır gelirdi, hep birlikte lalelerin çiçek açmasını, sonra da solmasına şahitlik ederdik.

“Sonunda da birbirimizi bıraktık. Evden ayrılmamın üzerinden çok uzun zaman geçmemişti ki annenin hastalığından haberim oldu. Bir açıdan bakılırsa, o kanser hücrelerinin o gün elinde tuttuğu bıçaktan bir farkı yoktu, sadece daha farklı bir formda zuhur ettiler. Öldürdüler onu.

“Hayatım boyunca sayısız hata yaptım. Kendime nedenini sorduğumda hâlâ bir yanıt bulamadığım çokça şey yaptım. Ama bir daha dünyaya gelsem yine yapardım dediğim tek bir şey var, o da o gün o bıçağı annenin elinden almak.

“Yanılmıştı işte, su dünyası ona tamamen sahip olamamıştı. İşler bu kadar mutlak ilerlemez ama bunu hiç anlamadı. Bazı parçaları, tohum misali bu dünyaya ekiliydi ve bu parçalar günbegün filizleniyor, çiçek açıyor, ağaç oluyordu. Kökleri toprağın derinlerine kadar uzanıyor ve aklımızın hayalimizin alabildiği ölçüde uzamaya da devam edecek. Bedenimizin, ondan geriye kalan kısımlarımızdan ayrılabilceğini düşünüyor musun gerçekten? Ben kesinlikle öyle düşünmüyorum.

“Uzattım, kusuruma bakma. Su dünyasını görüp görmediğini sormayacağım sana. Galiba cevabı zaten biliyorum. Bir şeylerin, bizim de bulunduğumuz o köye yeniden yolunu düşürmüş olmasına şaşırmadım ama tam düzgün ifade edemediğim sebeplerden ötürü, annenin içine düştüğü o zifiri karanlığın kalıntılarından görmüyorum sende. Bu açıdan mutluyum.

“Bu heykelcik sende kalsın. Annen yapmıştı. Bir gün ziyaretine gidelim. Mezarına birlikte hiç gitmedik sanırım. Bir iki şişe bira da götürürüz. Biraya hiç hayır demezdi.”

On Sekiz

Ay, üç yıldızdan oluşan bir zincire takılmış dairesel bir kolye ucuna benziyordu. Pekin’de geceler hâlâ serininden birer ni-metti, Ciya Ciya da saçlarını saldı, geriye attığı saçları omuzla-rından aşağıya döküldü. Niyeti boynunu esintiden korumaktı. Baharın henüz ilk zamanlarının meyvesi olan ıhlamur yaprak-ları yeşilin bin bir tonunu içinde barındıran bir renk paletine dönmüştü, gingko yaprakları da minyatür el vantilatörü misali rüzgârda oradan oraya uçuşuyordu.

Li Çeng, mayıs tatillerinden²⁴ kısa süre sonra serbest kal-mıştı. Ciya Ciya’nın teyzesi birkaç gün gecikmeli de olsa sorun olmayacağına karar verdi: Bayramı ailece hep birlikte kutlaya-caklardı. Akşam yemeğinden sonra, Li Çeng’in ricası üzerine, Ciya Ciya yaklaşmakta olan Duanvu Bayramı²⁵ vesilesiyle Du

24. Bunlardan biri Çin’de 1 Mayıs’ta başlayan ve büyük önem atfedilen beş günlük İşçi Bayramı tatili. (ç.n.)

25. Çin’in Ay Takvimi’ne göre beşinci ayın beşinci günü Duanvu Bayramı

Bey'e bir çanta dolusu *zongzi*²⁶ götürdü. Du Bey evde yalnızdı, televizyon izliyordu. Duvar resminin üzerini örtmemişti. Adam birkaç hafta içinde resmen çökmüştü. Ciya Ciya yüzündeki çaresizliği, gece sesi kesilen bir apartman dairesinin yalnızlığını görebiliyordu. Bay Du'ya *zongzi*'yi teslim etti, Bay Du da ona nazikçe teşekkür edip karşılığında bir kutu beyaz çay ikram etti. Sohbeti pek uzatmadılar, sonrasında Ciya Ciya sallana sallana İş Merkezi Bölgesi'ne yürüdü.

Li Çeng eve döneceği için malum, Ciya Ciya şehrin doğusunda küçük bir stüdyo daire bulmak için emlakçısıyla iletişime geçti. Bu arada özgürlüğüne kavuşan ve içi içine sığmayan teyzesi ise çiçek pazarına gitmiş ve akvaryum için kırmızı balık ile kırmızı mercan almıştı. Anneannesinin evinde geçen son birkaç kaotik günde Ciya Ciya resim yapıp durmuştu. Bu kez daha büyük bir tuval kullanarak sahildeki atın farklı bir yorumu üzerinde çalışmaya başlamıştı. Günlerdir bu işle meşguldü, o akşam ilk kez dışarı adım atmıştı. Henüz Leo'yla görüşmemişti. Su dünyasının parçalarını bir araya getirmek ve babasının anlattıklarını sindirmek için biraz zamana ihtiyacı vardı. Leo'nun yakınlarında olduğunu bilmek yetiyordu ona.

Yürürken boş bir park çıktı karşısına, ayakkabısına kum kaçmamasına özen göstererek kuma adımını attı. Salıncağa binip bir ileri bir geri sallanan Ciya Ciya önünde yükselen binayı boydan boya süzdü, pencereleri tek tek sayıp kendi evinkini buldu. Kiracıları o gün taşınmış olmalıydı. Evin içi oldukça aydınlıktı, pencerenin yanı başındaki masada genç bir çift ve yaşı daha büyük bir kadın oturuyordu. Görebildiği kadarıyla duvarlar boştu. Henüz mobilyaları yerleştirecek zamanları olmamıştı büyük ihtimalle. Genç çift Ciya Ciya ile yaşıt gibi duruyordu. Otururkenki duruşlarından bile kadının adamdan uzun olduğu anlaşılıyordu. Adamın sırtı pencereye dönüktü. Yaşlı kadınla muhabbete tutuşmuştu. Kadın ikisinden birinin annesi olmalıydı, büyük ihtimalle adamındı. Adam sandal-

olarak kutlanıyor. Duanvu, Bahar Bayramı ve Güz Ortası Bayramı'yla birlikte Çin'in üç büyük geleneksel bayramından biri olarak kabul ediliyor. (ç.n.)

26. Pirinçle yapılan, içi dolgulu geleneksel bir Çin yemeği. (ç.n.)

yesinde arkasına yaslanmış, birkaç saniyede bir bira şişesini ağzına götürüyordu.

Sonra ne olduysa üçü birden başlarını yatak odasının olduğu yere çevirdi, paniklemiş görünüyorlardı. Kadınlardan genç olanı ayağa kalktı, arka tarafta kalan yatak odasına doğru kısa adımlarla hızla gitti, kısa süre sonra kollarında bir bebek ve yüzüne yayılan yarı mahcup, yarı gururlu bir gülümsemeyle tekrar göründü.

Ciya Ciya çantasındaki telefonunun titrediğini hissetti. Ren Ki'den mesaj gelmişti.

Neler yaptın, Vu Ciya Ciya? Umarım ailenlesindir, Pekin yemekleri yiyor ve şarabın hakkını veriyorsundur. Tibet yemeklerinden bana gına geldi. Ben hâlâ aynı yerdeyim, nehrin kenarındaki pis yolda oturuyorum, yanımda da bir şişe kingke şarabı var. İnanır mısın, bu gece öyle sessiz ki! Bir şeyler duymak ister misin? T.S. o çocukken bu bölgede yaban lalelerinin yetiştiğini söyledi. Sence niye yerlerinde yeller esiyor artık? Yeni bir şey yok buralarda. Sadece taş ve su işte.

Ciya Ciya onu, o küçük yolda, koltuk değneği ve defteri yanında, kendisiyle aynı Ay'ın altında otururken hayal etti. Tibet'teki Ay'ı daha yere yakın ve ılık ılık resmetti zihninde, sanki hafifçe ittirilse bir dağdan diğerine zıplayacakmış gibi duran bir Ay'dı.

İlkinin üzerinden bir dakika geçti, ikinci bir mesaj geldi:

Seni aramaya niyetlendim ama bu sessizliği bozarsam olmazdı. Hem zaten şu an kendi sesimi bile dinlememeyi tercih ederim. Umarım su dünyası arayışında bir hayli yol katetmişsindir.

Ciya Ciya önce bir durakladı, ardından yazmaya başladı:

Ne zaman geri döneceksin buraya? Karını buldun mu? Döndüğünde görüşelim, sana her şeyi anlatacağım.

Mesajı gönderdikten sonra telefonu kucağına bıraktı. Sonra eğilip ayakkabılarını çıkardı, başparmaklarını serin kuma batırdı. Su dünyasını ve nasıl olup da oraya çoktan gittiğini düşündü, yıllar önce, annesinin karnındayken. Kim bilir, aynı annesi gibi o da bir parçasını orada bırakmıştı belki. Babası yaşananları anlatırken o fotoğraftakilerin babasıyla annesi olduğunu anladı Ciya Ciya. Babası ne kadar da ilgili görünüyordu; annesinin kolunu öyle bir tutuşu vardı ki sanki rüzgâr annesini önüne katıp sürükleyecek diye ödü kopuyordu. Ciya Ciya'nın hafızasında ikisinin birbirine bu denli yakın durduğu bir anı yoktu. Birinin eliyle bir diğerini dirseğinden tutması gibi basit bir vücut hareketinin ona bu kadar huzur verebileceğini bilmezdi. Ciya Ciya'nın telefonu yine titredi:

İyi değilim. Mahvolmuş durumdayım. Karım döndü ama yanında başka bir adamla, çocukluğunu bildiği Tibetli bir öğrenciyle. Beni burada, aptal gibi onu beklerken, daha önce hiç görmediğim bir tür su dünyasından geri döndürmeye çalışırken bulduğundaki yüzünü görmeliydin. Peki tahmin et, ben ne yaptım? Gülümsedim ona. Benimle konuşmaya bile tenezzül etmedi.

Ciya Ciya son mesajı birkaç kez baştan okudu. Ren Ki'nin böyle bir şeye karşı gardını almadığını, bunun onu ne kadar yaraladığını bildiğinden içi cız etti.

Ama işte hayat böyle bir şey değil mi zaten? diye başlıyordu Ren Ki'nin yeni mesajı. Bazen dans etmek istersin, bazen ağlamak istersin. Ağlamıyorum ama. Acım daha çok taze. Ağlayamıyorum. Ben kitaplığımızda ayrıcalık hâlâ bıraktığı sayfada duran kitabını görene, yarısına inmiş oolang çayı kutusunu açana ya da yatağımızın altında rujuna denk gelene kadar böyle tabii bu. Ağlayabileceğim o güne kadar, utançtan başka bir şey hissetmek yasak bana. Günü geldiğinde ise kalbim paramparça olacak. Köye dönüyorum şimdi. İçkim bitti.

Ciya Ciya derin bir nefes aldı, kafasını kaldırıp bakışlarını yeniden eski apartman dairesine ve içindeki aileye, artık arkasında bıraktığı yerde yeni hayatına başlayan aileye çevirdi. Parka gelen giden olmadı, sarı kaydırağın canı sıkkındı, hiç gelmeyecekleri bekliyordu karanlıkta. Ciya Ciya mesajına başladı:

Yazma işi nasıl gidiyor? Sana kitaplarının adlarını hiç sormamışım. Hoş olur, bence yani, birinden biri benim kitaplığım da olsa. Ren Ki, anladım ki bazen, birini sonsuza kadar kaybetmenin en kolay yolu onu yama-cından ayırmamak.

Ciya Ciya daha mesajını bitiremeden telefonu yine titredi:

Laleler! Vu Ciya Ciya, karşımda ne var tahmin et! O boş tarla şu an bembeyaz lalelerle dolu! Öyle parlaklar ki sanki yukarıda, gökyüzündeki saraydan yeryüzüne düşmüşler. Rüzgâr nazikçe taç yapraklarını yalıyor. Tarlanın tamamı dalgalanıyor, bu haliyle ipek kumaşlara benziyor. Kafamı kaldırıp tepemdeki dolunaya bakıyorum da bu gece, Ay tanrıçasının battaniyesi herhalde böyle bir şeydir diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Vu Ciya Ciya, müjdem i isterim, laleler çiçek açmış!

Ciya Ciya'nın önündekilerin yerini mürekkep gibi kara su dünyası aldı; sokak lambalarını, Ay'ı, sarı kaydırağı, apartman binasını ve içindeki aileyi bir bir yutarak. Kaldırım silinip gitti. Ciya Ciya'nın ayaklarının altındaki kum tutam tutam etrafa dağılıyordu. Pekin, sınırlarından azat oluyordu.

Aniden bastıran soğuk, bedenine tokat gibi çarptı. İsteddiği kadar kalın giyinsin, ister ateş yakıp alevleri istediği kadar harlasın, ısınmasına yetmeyecekti, biliyordu bunu. Batıyordu –ya da kendi öyle sanıyordu– ve debelenmemeye gayret göstererek tüm dikkatini bedenini dibe çöktürmeye verdi. Bu sayede, yani öyle umuyordu, kim bilir belki de nihayet bu dünyanın dibi olup olmadığını kendi gözleriyle görebilirdi. “En iyi bildiğimiz şey, bu değil mi?” diye düşündü. “Umut etmek.”

Balık-adam sahneye çıktı; kıpır kıpırdı, yerinde duramıyordu. Yüzünün, tıpkı Çen Heng'in çizimindeki gibi, özellikle merak uyandıran bir tarafı yoktu. Ortalama bir erkek sıfatıydı işte, yüzünün bölümleri ne büyük ne küçüktü, boş bir ifade takınmıştı. En dikkate değer kısmın, tam boyundan hâki, pullu bir vücuda evrilen kel kafası olduğu söylenebilirdi belki. Gözalcı güzellikte bir yaratık olmadığı ortadaydı. Ağzını açıp konuşmaya başladı.

“Eve gel, sofraya hazır,” dedi çelloyu andıran sesiyle, bir o yana bir bu yana yüzerek, sanki iki duvar arasında gidip geliyormuş gibi.

“Annem orada mı?” diye sordu Ciya Ciya. “Buraya gelmiş, otuz yıl önce.”

“Bu sorunun yanıtını kendin bulmalısın. Şimdi onu bırak da gel haydi.” Balık-adam tutuşmaya başlamıştı, yüzgeçleriyle hafifçe vücudunu dövüyordu.

“Sana şu kadarını söyleyebilirim,” diye ekledi balık-adam. “Annen senin bulunduğun yerde değilse şayet, benim bulunduğum yerde olabilir.”

Ciya Ciya bacaklarını oynatmaya başladı. Vücuduna ağır geliyorlardı, sanki soğuktan kaskatı kesilmişlerdi. Balık-adam fırıldak gibi arkasına döndü ve hızla karanlığın içine daldı; Ciya Ciya da kuyruğundan ayrılmadı. Çok geçmeden balık-adamın kafası radarından çıktı, artık sadece ileri geri oynattığı kuyruğunu görebiliyordu.

Balık-adamla biraz daha konuşmak istedi ama sesi çıkmadı. Dudaklarını kıpırdatabiliyor muydu acaba? Sohbet etmeyi bırakın, balık-adamın hızına yetişmek başlı başına zordu. Ciya Ciya ona ne söylemek istediğine dahi karar verebilmiş değildi.

Bir noktada fark etti ki suda ilerlediğini sanıp aslında olduğu yerde ya gözlerini kapamış ya da uyuyakalmış olmalıydı. Balık-adam ortalıkta görünmüyordu: Ne ara kaybolmuştu? Hafızası onu yarı yolda bırakıyor, suya karıştırılan tuz gibi çözünyordu. Soğukluk da orayı terk etmişti, duyuları iflasın eşiğindeydi, taş gibi ağır gelen vücudu şimdi köpük kadar hafifti. Ellerini, orası burası üzerinde gezdirerek bedenini yokladı.

Yoktu. Hiçbir şey yoktu. Vücudu kaybolmuştu. Doğrusu, ellerinin de soyut bir düşünceden başka bir şey olmadığına inandırmıştı kendini. Yolun sonuna gelmişti demek. Bir daha hiç sigara içemeyecek miydi? Bir tane tütürebilmek için içi gitti. Çantasını arandı. Tabii ki çantası da yoktu.

Annesi de tam olarak böyle mi kapana kısılmıştı? “Kapana kısılmak” tam karşılıyor muydu ki bu durumu? Belki de reen-karnasyon böyle işliyordu. Başka birinin bedeninde uyanacak ve farklı bir hayat yaşayacaktı belki bundan sonra. Bu yeni hayatını da su dünyasından bihaber yaşayacaktı kuvvetle muhtemel. Hatta insan olarak bile uyanmayabilirdi. Ven Hanım’ın duvarındaki resmi aklına geldi. Artık Du Bey’in duvarıydı tabii. Resmin tam ortasında parıldayan, Buda’nın ellerinde tuttuğu o safir kâseyi düşündü. Mavi boyanın içine bir fırça darbesiyle attırdığı turuncuyu.

“Ne yapıyorsun?” Balık-adamın sesi duyuldu karanlığın içinden.

“İzini kaybettim sandım,” dedi Ciya Ciya trans halinden sıyrılarak.

“Takip et.”

“Göremiyorum ki seni,” dedi Ciya Ciya, nasıl olup da birbirlerini duyabildiklerine anlam veremiyordu.

“Sesime gelsen yeter.”

Ciya Ciya elinden geldiğince sesin kaynağına doğru gitmeye çalıştı. Ses başının üstünde bir yerden geliyor gibiydi.

“Bir şarkı mı söylesen?” dedi Ciya Ciya. “Öylelikle seni kaybetmem belki.”

Balık-adam bir şeyler mırıldanmaya başladı. Kulağa tanıdık gelmiyordu, dinlemesi hoş a giden bir şey de değildi ama zaten amaç da bu değildi. Ciya Ciya bedensiz kalmış benliğine gözünü kapaması, daha hızlı yüzmesi, balık-adamın izini kaybetmemesi talimatı verdi.

“İşe yaramıyor. Hareket etmiyorum,” dedi Ciya Ciya. “Benim yok.”

Balık-adam şarkıyı yarıda kesti ve dedi ki: “Benim de. Bu yüzden beni göremiyorsun. Ama seni temin ederim ki hareket ediyoruz. Hep hareket ederiz.”

“Nereye gittiğimizi söyler misin?” diye sordu Ciya Ciya.

“Hareket etmeyi bıraktığımızda gideceğimiz yere vardık demektir.”

Ciya Ciya düşünceleri soluklaşırken bir yandan da balık-adamın kulağa artık vızıltı gibigelen mırıldanışına kulak kabarttı. Hangi dilde söylüyordu? Tibetçe mi? Bunun pek bir önemi yoktu zira nihayetinde şarkı sesi de duyulmaz olmuştu.

Hiçlik.

Zihninin sessizliği yalnızca.

Uzakta bir yerde cılız bir ışık gördüğünü sandı Ciya Ciya. Gümüş renkli bir balık.

On Dokuz

Ciya Ciya, Leo'nun barının girişinde annesinin artık o eski halinden eser kalmayan turuncu fenerini gördü. Bir yere asılı değildi, onun yerine Leo'nun daha yeni getirttiğini tahmin ettiği küçük, yuvarlak bir masanın üzerine koyulmuştu. Masaya bej örtü seriliydi, lambanın tam yanında da boş bir küllük duruyordu. Oturarak sigara içmeyi tercih etmek isteyenler olabilir diye ahşap bir sandalye de vardı. Ciya Ciya parmaklarını yüzünün ana hatları üzerinde gezdirdi ve barın penceresinde kendi yansımasını seyretti. Kendisiydi bu, kanlı canlı kendisiydi, buna şüphe yoktu. Arkasını döndü ve yolun diğer tarafında kalan apartman dairesinde gözleriyle evini buldu. Kiracıları hâlâ sofradan kalkmamıştı. Adam birasını yudumluyor, kadın da kollarında bebeğiyle gülümsüyordu. Yaklaşan bir elektrikli scooter'ın sesi büyüdü, büyüdü ve scooter uzaklaşırken sesi de söndü.

Yılın bu döneminde Pekin her zamankinden çok daha kuru olurdu. Su dünyası görünürde hiç iz bırakmamıştı ama tıpkı damarlardan akan kan gibi Ciya Ciya'da var olmayı sürdürdü.

Ciya Ciya bir sigara yaktı. Otoparktaki görevli çocuğun yerini yine genç, daha kısa biri almıştı. Bu seferki de aynı selefi gibi, kafasını telefonundan kaldırmıyordu. Kalın çerçeveli gözlük takıyordu, şapkasının tepesi hafifçe yana kaymıştı. Ciya Ciya uzaktan gördüğü kadarıyla çocuğun güldüğünü düşündü.

Kapı açıldı, arkasından Leo göründü. Kolundan bir şal sallamıyordu, bir zamanlar Ciya Ciya'nın omuzlarına kendi elleriyle doladığı o şal.

"Pencereden gördüm seni," dedi paketten bir sigara alarak.

"Birkaç gün önce geldim," diye yanıtladı Ciya Ciya.

"Yeni kiracıların mı?" Leo parmağıyla evin penceresini işaret etti.

Ciya Ciya gülümsedi. "Yeni taşındılar. Tatlı bir aileye benziyor. Kapatıyor muydun?"

"İçeride hâlâ bayağı müşteri var." Dönüp barına baktı. Leo'nun uzun, naif bedeninden yayılan tütün ve narenciye kokusu, Ciya Ciya'nın burnunu tatlı tatlı okuşuyordu.

Ciya Ciya sigarasını o yeni küllükte söndürdü ve bakışlarını uzaktaki bir ağaca sabitledi. Az evvel yuvasına dönen bir kuş görmüştü. Çok uzaklardan geliyor olmalı diye düşündü, bu saatte dönebildiğine göre. Şalını göğsünde daha sıkı sıkı birleştirip Leo'nun sigarasını bitirmesini beklemeye koyuldu, herhangi bir yerde bulunma veya herhangi bir şey yapmaya dair zerre kadar "geç kalıyorum" hissi duymadan.

Ciya Ciya bara girince bankonun en sonundaki tabureye oturdu ve bar kapanana kadar brendisiyle oyalandı. Müşteriler yüzünden Leo gece boyunca beş dakika nefes alamadı. Onlara gülümsüyor, siparişlerini alıyor, içkilerini hazırlıyor ve hesabı götürüyordu. Arkadaş grupları bir arada oturdu, muhabbet ettiler –aksanları farklıydı–, etrafına sıralandıkları alçak dairesel masalarda içkiler su gibi aktı, arada gülüştüler ve sonunda posta posta bardan ayrıldılar, bazısı kapıdan çıkınca kuzeye yürüdü,

bazısı güneye. Leo masaları temizledi ve oraya oturacak diğer müşteri grubu gelsin diye bekledi. “Bu şehir tam da böyle bir yer,” diye düşündü Ciya Ciya, “insanlar gelip gidiyordu; kimisi kısa kalıyordu, kimisi daha uzun ve bir kişi ayrıldığında şehir bir diğerinin, gidenin yerini almasını beklemeye koyuluyordu.”

Akşamın ilerleyen saatlerinde, su dünyasının geriye ne izler bıraktığının yavaş yavaş ayırdına varmaya başladığını fark etti Ciya Ciya. İçinde tüy gibi hafif bir şey vardı: Gece yıldızların tek tek sayılabildiği gökyüzündeki ince bulutlar gibi, havada uçuşan karahindiba tohumları gibi, bale dansçısı gibi, Ravel’in *Jeux d’eau*’su²⁷ gibi. Su dünyası Ciya Ciya’dan bir şeyler alıp götürmüşse eğer, bu götürdüğü ağır bir şey olmalıydı.

Ren Ki’yi, köyü, keçi tereyağını ve tütsünün kokusunu, Ren Ki’nin beyaz lalelerle dolu tarlanın ortasındaki halini, bir şişe kingke şarabı kafasına dikmekten al al olan suratını düşündü. Mesajlarına ertesi gün yanıt yazacak, ona balık-adam ve su dünyasının iç yüzünü anlatacaktı.

Ciya Ciya kadehini hafifçe kaldırdı, “Şerefimize,” dedi içinden artık çok uzaklarda olanlara.

Kadehini geri bırakınca aklı evine gitti. Ertesi gün, karar verdiği üzere, deniz resmi yapacaktı.

SON

27. Fransız besteci Maurice Ravel’in “Jeux d’eau” adlı piyano eseri. Eserin adının “Su oyunları/eğlenceleri” gibi farklı çevirileri bulunmakla birlikte adında “su” kelimesinin geçmesiyle yazarın kitap genelinde aynı kelimeyle kurduğu ağa gönderme yapıyor. (ç.n.)

“Hareket etmeyi bıraktığımızda
gideceğimiz yere vardık demektir. ”

Eserlerinde İngilizceyi tercih eden Çinli genç yazar An Yu, ilk romanı
Sen Çok Seversin Bu Yemeği ile ilk kez Türkçede.

Pekin’de bir sonbahar sabahı... Ciya Ciya yalnızca birkaç dakika önce
kahvaltı masasında tatil planları yaptığı kocası Çen Heng’i küvette ölü
bulur. Bu beklenmedik ölüm kadar tuhaf bir şey varsa o da küvetin
yanında gözüne ilişen gizemli çizimdir. Gördüğü şeyi aklından bir türlü
çıkaramayan genç kadın, aklıyla oyun oynayan esrarengiz bir yaratığın
peşine takılıp yapmam dediği şeyleri yapacaktır. Barmen Leo ile yası, aşkı,
cinselliği ve evliliği sil baştan tanımlaması ise yaşayacağı aydınlanma
yanında henüz hiçbir şeydir.

An Yu, okuru Pekin’in yüksek binaları ve kadının hâlâ ikinci planda
bırakıldığı orta sınıf aileler arasında dolaştırıp Tibet’e uzanan büyüül
gerçekçi bir yolculuğa çıkarıyor.

Farklı sofralara buyur edileceğiniz ve tek bir yemeğin nasıl olup da
geçmişin kilidini açabildiğini göreceğiniz bu kitapta suya da doycak, su
dünyasına dalacaksınız.

Son sayfayı da çevirdikten sonra
kendinize bir lale buketi hediye etmek isteyeceksiniz.

“Günümüz Pekin’inde, bir kadının kendini gerçekleştirmesinin
zarif ve rüya gibi öyküsü.”

Daily Telegraph

“Tuhaf ve sinematik, yakından izlenmesi gereken bir yazar.”
Stylist, “2020’nin En İyi Kitapları”

KDV’den muafdir.

DÜŞBAZ KİTAPLAR
ISBN: 978-625-7425-23-0

